

Judicum

Post mortem
Isido, **H**istoria libri
indicu^r nō pua myste-
rioꝝ idicat sacramēta.
Post iōsue enī succe-
dunt indices sicut post
christū apostoli. ⁊ ecclē-
siarū rectores ad regē-
dos fideles. quos ipse
ad spē pmissionis eter-
ne pdicit. **P**er omia
aut̄ in hoc volumine in-
daici populi delicta. ⁊
seruitus clamorꝝ eoꝝ
⁊ miseratio dei ptinen-
tur. **M**ultis enī annis
p peccatis suis seruierūt
⁊ cōuersi liberati sunt.
qꝝ peccata nostra vires
hostibꝝ p̄bent. ⁊ quan-
do malū facimus in cō-
spectu domini confor-
tant aduersarij nostri.
id est. demones. **L**um
autē cōvertimur susci-
tat deus iudices ⁊ sal-
uatores. i. principes et
doctores quos mittit i
auxilium eoꝝ qui toto
corde clamāt ad teū.

AUGU. In fine libri ihesu naue breuiter narrator porrexit historiam quousq[ue] filij israel ad colédos deos alios declinauerunt. In hoc autem libro ad ordinem redit quomodo sequentia gesta fuerint post mortem ihesu naue. Non ergo ab illo tempore incipit liber quo populus ad coléda simula- cra defluit sed a prioribus interpositis temporibus quibus ea gesta sunt post que ad illa puerit. **I**udas ascendet eccl. Aug. Querit utrum aliquis homo iudas vocabatur an ipsam tribum de more sic appellauit. Sed illi qui interrogaverant dominum ducem requirebant unde putat enim ex glorium hominis nomine. Sed quod non sollet duces nominare scriptura cum constituantur nisi memorata etiam origine parentum et constat post ihesum duces habuisse populum israel: quod ruz primus gothoniel filius cenez recte intellegitur nomine iude tribum iudas fuisse significativa ab ipsa enim voluit dominus incipe conteri chananeos. Et cum populus de duce interrogaret ad hoc valuit responde bellari adversari.

garet ad hoc valuit responso commi. ut iacent ex eis nomine ab inimico
populo bellari aduersum chanancos. dixit ergo iudas ascendet. et sequitur.

Liber sopherim quē nos Judi-
cum appellamus Incipit.

Ost mor
tem iōsue. cōsu
lucrunt filij isra
el dominū dicē
tes. **Q**uis ascē
det ante nos cō
tra chananē. t erit dux belli: **D**i
xitq̄ dominus: **J**udas ascendet.
Ecce tradidi terrā in manu ei⁹. **E**t
ait iudas simeoni fratri suo. **A**scen
de mecum in sortē meam. t pugna
cōtra chananē: vt t ego pgam te/
cum in sortē tuam. **E**t abiit cum eo
simeon. **A**scenditq̄ iudas t tradi-
dit dominus chananē ac phere-
zum in manus eoz. t pcusserunt
bezech decem milia viroz: inuenie-
runtq̄ adonibezech i bezech. t pu-
gnauerūt cōtra eum. ac pcusserunt
chananē t pherezē. **F**ugit autē
adonibezech. quē psecut⁹ p̄rehen-
derunt celsis summitatibus manu-
um eius ac pedū. **D**ixitq̄ adonibe-
zech. **S**eptuaginta reges amputa-
tis manū ac pedū summitatibus
colligebāt sub mensa mea ciborū
reliquias: sicut feci. ita reddidit mi-
hi deus. **A**dduxerūtq̄ eum in hie-
rusalē t ibi mortu⁹ ē. **O**ppugnātes
ergo filij iuda hierusalē. ceperūt cā
t pcusserunt in ore gladiū tradētes
cunctam incendio ciuitatē. **E**t po-
tea descendētes pugnauerūt con-
tra chananē qui habitabat in mō
anis. t ad meridiē in campestrib⁹

C.

I.

Dergensq; iudas ptra chananę qui habitabat in hebron cuius nomen fuit antiquitus cariatharbe p cussit sesai et hayman et tholmai: at q; inde pfectus abiit ad habitatores dabir. cuius nomē vetus erat cariathzepher. i. ciuitas litteraruz Duxitq; caleph. Qui pcusserit cari atzepher et vastauerit eam dabo ei aram filia meam vxorē. **L**unc ce pisset eam othoniel filius cenez frater caleph minor: dedit ei aram filiam suā p̄iugem. **N**uā pgentem in itinere monuit vir suus ut peteret a patre suo agrū. **N**uē cum suspi rasset sedes i asino. dixit ei caleph: **Q**uid habes? **A**t illa respōdit. Da Aug. lxx. redēptionē aque terrā. s. de eius f. uerbis aquā redimeret. cuius inopia erat in illis regionib; ad quas nupta ducebat mihi benedictionē: quia terra; arē tem dedisti mihi: da et irriguā aq̄s. Aug. lxx. redēptionē excelsoz et redemptio nem humilium fluentoz subaudis q; vel monta nis vel in campestribus fluunt **D**edit ergo calcph irriguū super et irriguum inferius. **F**ilij autem cincī cognati moysi ascenderūt de ciuitate palimax cum filijs iuda in desertum sortis eius qd ē ad meridiem arath: et habitauerūt cum eo **A**biit aut iudas cum symcone fra tre suo. et pcusserūt simul chananę qui habitabat in sephat. et interficerunt eum. **C**locatumq; ē nomen vrbis horma. i. anathema. **L**epit q; iudas gazam cum finibus suis. et ascalonem. atq; accharon cum terminis suis. **F**uitq; dominus cū iuda et montana possedit. **N**ec potuit delere habitatores vallis: q;

I2 dixit iudas ad simonem
fratrem suum. tribus s.
ad tribum. Non enim
ad huc viuebat filii ia-
cob. quia sic appellati sunt.
Manifestum est tribus
iuda alterius sibi tribu-
auxiliu postulasse. quod

Dicitur q[uod] caleph
qui percusserit.

Ang. **Q**uicunqp ges
serit ciuitatē litteraruz
z cepit eam. **d**abo ei fi-
liaz meā in vxore. **h**oc
in libro ihesu memorā-
tum ē. **S**ed utrū ihesu
viuente sit factū. z nūc
recapitulatū. **A**n post
ei^o mortē proqui dictū ē
Judas ascēdet. z cepit
iudas bellare protra cha-
nangos. **I**n quo bello
omnia hec gesta nar-
rant. merito queritur.
Sed credibilius ē pro
mortē ihesu factū. **L**uc
autem pro plepsim. i. pro
occupationem memo-
ratū. sicut z alia. **N**ūc
enim cum rea gesta ad

enim cum res gelte ad
uersus chanancos tri-
bus inde exponeretur.
ita sanctorum tunc ordi-

ita le narratōnis ordo
pertinet iter cetera inde
facta bellica. te q̄ post
mortem ihesu minit me

mortem ihelu dixit do
minus. **Judas** ascen
det. 7 post hec ascen
det filii ihesu

derat filij iuda pugna
re aduersus chananę
qui habitabat in mon
tane austriacę.

tanis austrum 7 cam-
pestrem . 7 abiit iudas
ad chananeum . habi-
tavit 7 deinceps 7 nunc

tantē i chebron . et exiit
chebron ex aduerso .
Pomen autē chebron

erat cariatharboch et
sepher. et percussit sesi et
achiman. et tholmi. fi-
lii eorum. et fons

lios enach .z ascende-
runt inde ad ihabitā-
tes dabir. **C**ui ante fu-

it nomen civitas litterarum. ⁊ dixit caleph
Quicunqz percusserit

civitate litterarum sc.
Cōstat ergo ex hoc or
dine gestarum rerum
nostre extra Iesu h.

post mortem ihelu hoc
eē factum. Cum ergo
civitates date ipsi ca
lendit in me exponit.

leph memorarent acce
pta occasione narrat
or q postea gestu

est preoccupauit. **N**ec
tamen hic frustra arbi-
tror. **H**ę filia caleph-

data i victoris pmiuz
bis scriptam memorasse
uit dominus cū iuda-re

Dicitur. Nec potuit delere habi. zc. In hoc ipso fuit dominus cū iuda-re
stringit enī deus p̄tius. etiā in cordib⁹ suorum sanctor⁹ nimie p̄speritatis

excessum. et in ius us eo rum conuertat inimicos non solum quando vincunt. sed etiam quando metuntur. Illud ad commendandam suam largitatem. hoc ad reprimendam eorum elationem. Inimicus enim sanctus est angelus satanae quem sibi datum colaphizantem dicit apostolus. ne magnitudinem revelationum ex tolleretur.

Iebuseum autem habita. Aug. Superius legie eades cunctis iuda capti in cunctis et interfecit in ea iebuseis. Sed secundum est hanc civitatem communem habuisse duas tribus iudam et beniam. sic ostendit omnia terra quae fecit ihesus. ipsa est enim iebusum quod et bierusalem. ideo hec duae tribus remanserunt ad templum domini quod cetera excepta tribu leui qui sacerdotalis sunt. et terras in divisione non accipit. legauerunt se a regno iuda cum ieroboam. Secundum est ergo a iuda civitate capta esse et incensam interfecit qui illic regni fuerat. sed non oes iebusenos exticatos vel qui extra civitatem erant. vel qui fugere poterant. Quos iebusenos admissos esse a filiis beniam. quibus cum iuda civitas illa erat communis in ea simul habitare. Quid ergo dicitur. Non hereditauerunt iebusei filii beniam. intelligendum est. quod tributarios facere non potuerunt. vel noluerunt. aut non hereditauerunt iebusei. quia non sine illo tenuerunt terram quam possidebant.

Manasses quo non delenit. August. Et non hereditavit manasses bethsan; qui est scitharum civitas ipsa hodie phibetur a tropolis dici. Potest autem mouere quomodo in illis iudeis multum a scithria diuisis potest esse scitharum civitas. Sed similiter potest mouere. quomodo tam longe a macedonia. alexander macedo condiderit alexandriam civitatem quod fecit longe lateque bellando. Sic etiam scite hanc condere potuerunt. Nam legie in historia gentium ymperiale scithas aliquando tenuisse.

Artauites amorreus etc. August. Et contribulauit amorreus filii

falcatis curribus abundabat. Aug. hoc in libro ihesu dicitur est quod illo viuo dictum est sed hic recapitulatio memoriarum est cum ibi tribu iuda unde fuit caleph loquere scriptura deruntur caleph hebron sicut dixerat moyses: qui delenit ex ea tres filios enach. Iebuseum autem habitatorem hierusalē non deleuerunt filii beniam: habitauitque iebuseus cum filiis beniam in hierusalem usque in presentē diem. Domus quoque ioseph ascendit in bethel: fuitque dominus cum eis. Nam cum ob siderent urbem quod prīus luza vocabatur. videtur hominē egredientem de civitate. dixeruntque ad eum. Ostende nobis introitū civitatis. et faciemus tecum misericordiam. Qui cum ostendisset eis. percusserunt urbem in ore gladii; hominē auctorū illum et omnem cognitionem eius dimiserunt. Qui dimissus abiit in terram ethim et edificauit ibi civitatem vocauitque eam luzam quod ita appellatur usque in presentem diem. ¶ Ixx. et non hereditavit manasses bethsan que est scitharum civitas neque filias eius. et civitates quas ipsa tandem metropolis instauraverat.

Manasses quo non delenit bethsan et chanath cum viculis suis. et habitatores dor et iebaam et magedo cum viculis suis: cepitque chananus habitare cum eis. ¶ Idem pene ihesu tu haue et cuncte verbis dicitur. id autem hic per anacapheleotum dicitur aut hic per plebem dicitur. et aut hic per capitulandum. aut illuc preoccupando confortatus est israel fecit eos tributarios et delere noluit. Effrāim etiam non interfecit chananum qui habitabat in gazer: sed habitavit cum eo. zebulon non delenit habitatores tethron et naalon: sed

habituauit chananum in medio eius. factusque est ei tributarius. Aser quoque non delenit habitatores accohes et sidonis alab et zacharib et amman et aphech et roob; habitauitque in medio chananum habitatoris illius terre. nec interfecit eum. Neptalis quoque non delenit habitatores bethsames et bethanath. et habitauit iter chananum habitatore terre: fucrūtque ei bethsamite et bethanite tributarum. Artauites amorreus filios dā in monte: nec dedit eis locū ut ad planiora descenderet: habitauitque in monte bares quod interpretat testatio in baylon et salabim. Et ag grauata est manus domus ioseph: factusque est ei tributarius. Fuit autem terminus amorreus ab ascensi scorpionis et petra et superiora loca.

Ascenditque an gelus domini. Aug. Et ascendit angelus cum ministris clautinōs modicē. Scriptor: hoc nomine appellant locum quod postea scripsit. Quoniam angelus domini super eum auctorū recidit: nō dum sic vocabat a plorazione enim nomē accepit quod grece claminos dicitur. Ibi etiam populus fleuit cum audiisset ab angelo uerba domini vindicantis in eos quod inobedientes suis sent. quod non exterminaverunt populos secundū pceptū eius quibus pugnauerunt et interfecerunt eligentes eos in battaglia facere quod perdere sicut dñs iustificat. Quid sine contemptu dei mandato. sine timore fecerunt ne hostes praese acius pugnarent. per salutē obtinenda. quod pro tributo non dando. si ne dubio peccauerunt vel spemēdo dei pceptū. vel non psumēdo quod eos posset quod pceptū adiunquere. Quid ideo per ihesum noluit eis dicere si tamē adhuc eo riuente iam fieri pceptū et nō potius pceptū do memoriatū fuerat. quod illo mortuo fieri ceperit. quod hic omnibus volunt expizzare per angelum. Non dū aut omnes id fecerant riuente ihesu. et si aliquis forte iaz ceperat. Credibilis est tamē nihil tale pceptū. riuente ihesu tantumque terrā sub illo tenet se filios israel. quantū eis ad pcedendū sufficeret quoniam in fortibus suis haberet. unde crederet et connalefēdo aduersarios exterminarent. pnde post mortem ihesu. postquam pugnauerit maluerit haberet tribatarios secundū voluntatē suam quod pderet secundū voluntatē dei. Ideo ad illos corripiendo angelus missus est. Quid vero memoriatū est in libro ihesu magis puto poccupatum quod post mortem suam factum. vel futurū ipse nō erat prophetico spiritu. si ab illo liber scriptus est. quod appellat ihesus naue. vel si ab illo iam factū esse sciebat post mortem ihesu quod ibi poccupando memoravit.

Quāobrem nolui delere eos a facie vestra: ut habeatis hostes et dīc eorum sint vobis in ruinā. **L**ung

vero memoriatū est in libro ihesu magis puto poccupatum quod post mortem suam factum. vel futurū ipse nō erat prophetico spiritu. si ab illo liber scriptus est. quod appellat ihesus naue. vel si ab illo iam factū esse sciebat post mortem ihesu quod ibi poccupando memoravit.

Quāobrem nolui delere. Aug. Hinc intelligimus quodā ex ira

os dan in mōte quoni am nō pmissis eos descendere in valle zc. Sed aut in libro ihesu naue poccupando memoratū est. aptū recapitulādo.

Ascenditque an gelus domini. Aug.

Et ascendit angelus cum ministris clautinōs modicē. Scriptor: hoc nomine appellant locum quod postea scripsit. Quoniam angelus domini super eum auctorū recidit: nō dum sic vocabat a plorazione enim nomē accepit quod grece claminos dicitur. Ibi etiam populus fleuit cum audiisset ab angelo uerba domini vindicantis in eos quod inobedientes suis sent. quod non exterminaverunt populos secundū pceptū eius quibus pugnauerunt et interfecerunt eligentes eos in battaglia facere quod perdere sicut dñs iustificat.

Quid sine contemptu dei mandato. sine timore fecerunt ne hostes praese acius pugnarent. per salutē obtinenda. quod pro tributo non dando si ne dubio peccauerunt vel spemēdo

quod eos posset quod pceptū adiunquere. Quid ideo per ihesum noluit eis dicere si tamē adhuc eo riuente iam fieri pceptū et nō potius pceptū do memoriatū fuerat.

quod illo mortuo fieri ceperit. quod hic omnibus volunt expizzare per angelum.

Non dū aut omnes id fecerant riuente ihesu. et si aliquis forte iaz ceperat.

Credibilis est tamē nihil tale pceptū. riuente ihesu tantumque terrā sub illo tenet se filios israel. quantū eis ad pcedendū sufficeret quoniam in fortibus suis haberet. unde crederet et connalefēdo aduersarios exterminarent.

pnde post mortem ihesu. postquam pugnauerit maluerit haberet tribatarios secundū voluntatē suam quod pderet secundū voluntatē dei.

Ideo ad illos corripiendo angelus missus est. Quid

non ē illis causas et rationes quod ē illis causas et rationes.

Non ē illis causas et rationes quod ē illis causas et rationes.

Non ē illis causas et rationes quod ē illis causas et rationes.

Sunt ego isti in diebus l

capiente emigrantur. hoc sed non bene dicitur. Sunt et

domino omnis dieo ihesu

misericordia semper medietas

faciat in nobis dies bonos

nos de dñi. Redimite nos te

Judicum

Tei venire peccata. ut enim dñj gentiū inter quas nō extermiātas israelite habere voluerūt essent eis in scandalū. i. facerent eos sc̄andalizari in deo suo. eo q̄ offendere vivere. indignas cōminatus ē tens. qd̄ manifestum ē magnum esse peccatum.

Dimisit ergo ioseph. Hoc q̄ recapitulationē iterat. Nam 7 mors ihesu in uane in hoc libro memorat. ut tanq̄ ab exordio breuiter cuncta insinuantur ex quo dedit eis dominus terrā. 7 quomō sub iudicio vixerint. uel que pessi sunt. 7 iterū reditur ad indiciū ordines ab eo q̄ primus ē constitutus.

Seruieruntq̄ dñ. Adam. Et huius p̄p̄l dñi oīb̄ dieb̄ ihesu. 7 oīb̄ dieb̄ seniorum eoz q̄ longiorum dienū fuerūt post ihesū. Sc̄iendā ē quia quis q̄ sibi p̄stat ut i bonis dieb̄ sit aut in malis 7 habeat dies ihesu vel iustorū aut ipiō. Si enim intelligamus lumen verū qd̄ illuminat omnē hominē venientem in hunc mundū. 7 p̄beamus ei anias nostras ad illuminandū aut si orias nobis sol iusticę. 7 illuminet mundum anime nostrę habemus. dies ihesu christi dies salutis. Si q̄ vero recepit lucē q̄ extinguit cōtraria in veritate. 7 ab ea illuminatus fuerit. habebit dies sed malos. 7 nō erit in diebus ihesu. sed in diebus manasse vel pharaonis vel cuiuslibet pessimi. teniq̄ in dieb̄ achaz regis pessimi. nō potuit ysaia videre dominū sabaoth sedente sup thronū excelsum. sed mortuo rege neq̄ cuius erat dies mali. vidit visionē dei. Lūcū aut dicit in scripturis dies illius vel illius. non significat tēpus vite ipsius. vnde. oriet in diebus eius iusticia. 7 multitudo pacis. vel vñq̄ quo extollat luna. Qd̄ si accipimus q̄ in diebus quibus salvator morabat in terris dies erant iusticie 7 pacis. quomō p̄babimus dies iusticie 7 pacis ortos esse. his qui cum crucifixū et aduentū eius nō repererūt. Aut quomō multitudo genitum in diebus eius fuit apud eos qui eū in morte fallis criminib⁹ tradiderūt. Quomō hi dies pacis et iusticie habuerūt. in quo q̄ mentib⁹ tenebre iniquitatis 7 furoris verlabant. Deniq̄ q̄ non sunt nunc dies illi. nō oritur iusticia nec multitudo pacis christi apud fideles. Magis ergo quisq; ex pueratione virḡ dies sibi iniquitatis 7 telli vel iusticie 7 pacis acquirit. vnde. timētibus nō meū. orietur sol iusticie ut faciat eis. s. dies iusticie. dies ihesu. de impiis aut dicit. q̄ occidet eis sol iusticie in quibus. s. iusticia dormit. 7 tenebre iniquitatis oriunt. 7 alibi ecōtrario. Pax multa diligenter nomē tuū. 7 non ē illis scandalū. habent 7 impū lux suam. ex qua orūtūt eis dies mali. vnde. lux iustis semp. lux aut impiorū extinguetur. Nescio si tam inepit quis intelligat. ut pateret esse aliquid substantialē lucem. alia q̄ impiorū dicatur 7 aliam q̄ iustorū. q̄ fieri nō potest. Una ē enim lux mudi a deo facta q̄ omnibus p̄manerit 7 equaliter lucet. Sed sc̄iendū ē q̄ anima nostra. aut vero lumine illuminat qd̄ non extinguitur. i. christus. aut si nō habet in se hoc lumen eternū. tpali 7 extingibili illuminat. ab illo. s. qui trāfiguratur. sed in angelū lucis 7 falsa salute illuminat cor peccatoris ut videant ei vera bona esse q̄ caduca sunt. hoc lumine illuminantur. qui sumū bonū voluptate dicunt. qui dīnitias honores seculi 7 terrenā gloriam quasi eternā querunt. Sunt ergo isti in diebus lucis eius q̄ extinguitur. Quecumq; enī agunt. vel cupiunt extinguentur. hoc lumine marion illuminatus deum legi instum sed non bonū dicit. Tunt ergo dies ihesu ut quib⁹ dicit. Seruuit populus domino omnib⁹ dieb̄ ihesu. Qui enī habet in se dies ihesu seruit dñ. Non enī potest servire zebulō. aut auaricie. Nec potest fieri ut q̄ illuminatur lux misericordia seruat mēdaciō. Oremus ergo ut christus q̄ ē lux vera semper faciat in nobis dies bonos ne vñq̄ zebulō illumināte habeamus dies malos de q̄b̄ dñ. Rediuētes tēpus qm̄ dies mali sunt. Etia similiter seculū ma-

C.

II.

lum. secundum apostolum.

Seruierūt dñ. Et seruuit populus dñ omnib⁹ dieb̄ ihesu. Non enī dixit unum diē fuisse ihesu. q̄ multi sunt diēs eius. unus diēs ē iusticia. ali⁹ sanctificatio. ali⁹ prudētia. ali⁹ misericordia. 7 singula virtutū bona in quibus dñ seruit. his autē virtutib⁹ animi dñ placetur. In his omnib⁹ diebus ihesu domino seruies. Non vult scriptura sancta ut aliq̄ virtutes habeas. 7 alias negligas. Sed ut omnib⁹ his adornatus virtutib⁹. 7 in earum actib⁹ positus teo seruias. Similiter seniorū dies q̄s habet in se 7 in dieb̄ eorum seruit deo secundū illud. Imitatores mei estote. siē 7 ego christi. In diebus inq̄t seniorū eoz q̄ cognoverūt omnia opera domini z. Ille cognoscit oīa opera dñi q̄ facit sicut filii heli dicuntur nescientes dñm. nō q̄ dñm ignoraret. cū ali⁹ vocerēt. sed q̄ agebat sic illi q̄ dñm nesciunt. Sicut hic dñ. Qui cognoverēt oīe op̄ dñi si solū īq̄t cognoverēt op̄ dñi. b̄ addidit oīe. i. q̄ cognoverēt 7 iusticie op̄ 7 sanctificatiōis 7 patientie 7 māsuētudinis 7 similitū. Quicq̄d ex mādatiōi dei venit opus dñi dicit. Lōtrānū ē opus dyaboli in iusticia ira 7 similitudine. Lognoscunt ergo op̄ dñi. q̄ faciunt opus ei⁹ vnde. q̄ custodit mandātū. nesciet verbum

malum. i. cauebit. ut christo quoq; dictum ē. q̄ nō non sit peccatum. i. nō facit opus peccati. Lognoscit ergo opera domini qui facit. ignorat. qui nō facit

Sc̄iendū ē inq̄t opera dñi magna. q̄ fecit i. isrl. Quasi sint aliq̄ opera dñi p̄ua. Ego arbitror q̄ oīe op̄ dñi magnū ē. b̄. p̄ capacitate eoz q̄b̄ opat. si si bi inicē p̄p̄t magna opera dñi dicuntur. vel p̄ua. verbi cā. Edūxit filios israel de egipio in manu forti. egipio. p̄digis cōlestib⁹ verberata. Viam fecit in mari. manna in deserto. de celo locutus ē. moysi. 7 dedit legē in tabulis lapideis. Nonne hec magna lūt opera tei. Sed si illud his compares. q̄ ita dilexit deus mundū. vt filii vñigenitū daret. p̄ eo innuenies illa p̄ua esse

Et seniorū. Adam. Seniores qui cū ihesu vel post ihesum fuerunt apostoli. sunt q̄ scriptiū vel p̄ceptis suis illuminat̄ corda nīa. 7 faciunt in nobis quodā dies ex vera luce quā p̄cipiati sunt venientes in hunc mundū. Qui ergo p̄ceptis eoz illuminatur. seruire deo dñ in dieb̄ seniorū qui fuerūt post ihesum. Sicut autē christi erat lux vera q̄ illuminat omnē b. v. in. b. m. ita ipsi erat lux mudi. sed in illud. vos estis lux mudi. Illuminat̄ ergo nobis dies in quib⁹ domino seruiamus. Solus tei nosse ē. post ihesum inter seniores q̄ longiorē diem fecerit. i. qui maiorē ex se lucē emiserit. vñlū paulus an petrus. paulus bartholomēus an iobānes. sed tamē longorū dienū dicuntur sancti. Contrary scandalis mūndus replebitur. quando crescentē iniquitate refrigerat̄ charitas multorū. tūc nō dicuntur dies futuri longi sed abbreviati secundū illud. Nisi abbreviati fuerint dies illi. nō fieri salua omīs caro. Mali ergo dies breuiari dicuntur. longeni autē 7 multi spaciū dies boni. in quibus domino seruimus. ppter electos autē breuiātur dies mali. dies iniquitatis 7 sc̄andalū 7 ut arbitror. cū semel electis dies mali cepint breuiari. semper breuiātur 7 minūntur vñq̄ in nibilū. 7 ad vñlū pertinet. Et quib⁹ vñus p̄to erat q̄ dicebat. peat dies in quo natūs sum. dies vero seniorū sanctorū longeni sunt 7 plūti.

Mortuus ē autem. In paulo vñit ihesus. 7 in omnib⁹ qui dicere p̄nt. vno autē iaz nō ego. vñit vero in me christus. 7 mihi vivere christus ē 7 mori luciū. In illis moritur q̄ sepe penitēdo. 7 iterū telinquēdo. quasi insultant morti ihesu. vnde. Ruris crucifigētes subiungit̄ filiū tei. 7 oīb̄. Non solū ergo in peccantib⁹ moritur. sed etiā crucifigunt̄ 7 illuditur. Si enī de auaricia cogitas. vel te stupro si furore agitas. vel q̄b̄slibet vñq̄ non vñit in te christus. Moritur ergo christus peccantib⁹. quia nibil ī eis

Judicum

Et seruierūt bālūm. Adam. Serui eruntq; bālūm. et tere liquerūt dñm tēn pātrū suoz. hēc quidē ferunt antiqui. sed qz ppter nos hēc scripta sunt videamus ne māiori ex pte d nobis hēc qz de illis dicta videātur audi aplim. In belia qd dicit scriptura. quomō iterpellat tēn aduersum israel. Domine ppbetas tuos occiderit. altaria tua de molita sunt. et ego relictus sum solus. et qnūt animā meaz. Sed qd dicit illi diuinū respōsū. Reliq; mibi. viij. milia viroz. q nō curua verūt genua ante baal. Sic ergo et in hoc tpe reliquie secundū electi onē grē salue facte sunt. Vides ergo qz illos q curuauerūt genua ante baalim. et qui nō curuauerūt. i reliquijs credentiū et in multitudine nō credentiū inter̄stac̄. Qui enī in tpe saluatōris increduli fuerunt genua curuauerūt baalim. sed nō bi q crediderunt. et opa fidei impleuerūt. Nulq; enī legit q in tpe saluatōris aliq; flexerit genua simulacris. Sed te illic hoc dicit. q peccatis cōpediti tenent. vnde constat. qz cū peccamus genua nrā baalim curuam. Qui ad hūcati sum. vt flectam genua i noīe ibu et ad patrem domini nostri ihesu christi. ex q om̄is paternitas in celis et in terra nominat. Nibil aut̄ pdest si genua corporis in orōne flectam? deo. et genua cordis zabulo. Si enī nō stetero firmus. etra astutias eius. flexi genua mea zabulo. et si nō pstanter stetero cōtra irā. flexi genua mea ire. Similiter de omnib; vicijs sentiendū ē. Sic fecerūt illi q coluerūt baalim. et tereliquerunt tēn patrū suoz. Unusquisq; qd p ceteris colit mirat et diliget h ei de? est hoc ē qd ante om̄ia et sup om̄ia polcit deus ab homīe. diliges dominū tēn tuū. e. t. c. t. z. Preoccupare qdāmodo erga se cupiēstotos bālāne mētis affect⁹. et sciens. qd quis toto corde dilexerit et tota anīa. et totis virib; hoc esse tēn illi. Qd ergo quisq; sup oīa diligat. hoc illi tēn ē. apud plurimos psonderat amor auri. et auraric⁹. et dicit illis. Non potestis deo seruire et māmone. i. auraric⁹. In alijs amor voluptatis. vel glorie secularis. vel humāne dignitatis. Pauci sunt in quib; psonderet amor dei. hinc totius

gentilitatis error: cepit exordium. non ea q̄ multū diligunt homines. deos esse
volūt. et humanis vicīs et cupiditatib⁹ diuinū nomē ascribūt. Pecunie enī
cupidi et auaricie amore flagrātes. mammonā quidē apud syros deum cupi-
ditatis dicitur. libidis et voluptatis amatores venerem deam sibi hui⁹ vicij
quo agitantur ascribūt. Similiter in ceteris vicīs. ipsum quo vrgētur affe-
ctum. deum sibi fecerūt. vnde apostolus. auaricia qđ ē ydolor⁹ seruitus. Lū
ergo aliqui vicia toto corde. tota alia. et totis virib⁹ diligim⁹ ydola adoram⁹.

eoꝝ flectebat misericordia et audiebat afflictorum gemitus. et liberabat eos de cede vastantiū. Postqꝫ autem mortuꝝ esset iudex reuertebantur. et multo facibant maiora qꝫ fecerant patres eoꝝ sequentes deos alienos seruientes eis: et adorantes illos. Non dimiserunt ad inuentiones suas. et viam durissimā pꝫ quā ambulare consueverant. Irratusqꝫ ē furoꝝ domini in israel. et ait: Quia irritum fecit gens ista pactū meum qꝫ pepigeram cū patribus eorum et vocem meam audire contempsit. et

Aug. Patet causa quare ihesus, nō deleuit omes
gentes illas vt essent s̄ in quib⁹ isti pbaren̄t potē
rant aut pdesse si tēptati in eis nō inuenientē rep̄
bi z tales inuenirent quales domin⁹ esse precepit.
auerent enī gentes si ita viueret̄ nec bella eis ne
cessaria essent.
ego nō delebo gentes quas dimis̄
sit iōsue. z mortuus ē vt in ipsis ex
s̄ verba scriptoris exponēt̄. quare
nō sunt delete gentes ille
periar israel virum custodiant viā
domini: z ambulent in ea. sicut cu-
Aug. s̄ qui fucrūt̄ s̄ cū ihesu cū vi
ueret. illis enī moruīs. surrexit generatio altera
que cepit offendere dominū p quib⁹ pbands nō
sunt delete gentes s̄ quasi nō
stodierūt patres eoz. an nō. Dimi
videat ihesus hūano cōsilio gētes illas reliquisse.
sit ergo dñs omes nationes has
z cito subuertere noluit: nec tradi-
dit in manus iōsue.

Dridge. Cum quis deo seruit non traditur in manus diripientium. sed cum deum dereliquerit. et seruit passionibus suis traditur passionibus ignominie. et in reprobum sensum. ut faciat quod non genuit ut repletus est omni iniuritate: nequitia fornicatione et huiusmodi. **S**i enim peccamus domino et voluptates nostras et desideria. velut deum colimus tradimur in manu dyaboli apostolica auctoritate ut ipse ait. tradidi huiusmodi sathanem in interitum carnis et spiritus saluus sit. **N**on solus ergo per angelos tradit deus delinquentes in manus inimicorum sed etiam per platos ecclesiam qui potestate habent soluedi et ligandi. **T**raduntur autem in interitum carnis cum per delictis a christi corpe separantur. traduntur autem duplum per delictum scilicet manifestum sit ecclesia et per sacerdotes quis de ecclesia pellitur. ut notatur ab hominibus excommunicatus et peruerso eveniat quod sequitur. ut spiritus salutis fiat in die domini. vel cum peccatum non sit manifestum hominibus. tens autem

Judicum

qui videt in occulto videntis eius mente vicijs et passionibus sermientem. et cor de eius non se colit. sed avaricia aut libidinem. aut huiusmodi. taliter ipse tradit satanam. auerterit enim se et refugit a cogitationibus suis malis. et considerans in dignis et reliquo domum cordis eius vacua. **L**unc inmundus spiritus qui exierat ab homine innueniens eum vacante et emundata. assumit alios scripte spiritus nequiores se. et ingressi habitant ibi. et sunt nouissima hominis illius peiora prioribus. **S**ic intelligendum est deum tradere quos tradit. non quod ipse tradat aliquem. sed indigneos terelinquit. nec habitat in eis. Anima autem tradita dicit ex eo quod deo vacua inueniuntur. et a spiritu neque innuaduntur. Vigilemus ergo et nos a vicijs purgamus ut teum intra nos teneamus ne dyabolo tradamur.

In mediochanani Aug. In deuteronomio dicit deus te his gentibus non eis ciem illos in anno uno ne fiat terra deserta. et multiplicetur in te bestie. **P**aulatim eis illos donec multiplice mini et crescat et hys dicitis terram. **D**oterat hanc permissionem suam dominus servare erga obediens. ut exterminatio gentium illorum crescentibus israeliticis partibus fieret cum eorum multitudine terras unde aduersari extirparerentur. et desertis esse non sineret. **N**on autem ait ne multiplicetur in te bestie. mirum si non bestiales cupiditates et libidines intelligi volunt. quod solent te repente in successu terrene felicitatis existere. Non enim deus homines exterminare poterat. et bestias non poterat.

Tradidit eos in manu adam. Et tradidit eos dominus in manu cusa in rasathaim regis mesopotamie. Inter haec cusa in rasathaim humiliatio eorum. Traditi sunt ergo ei. ut humiliaret eos. et quia in excelsis montibus impie agebat contra altissimum ab ipso in humilitate traditi sunt. Nec solum

olim divina prouidencia. eos quod impie exaltabantur tradidit humiliatos ut salubri medicina pectora contraria curarent. sed et nunc id agit in ecclesia sua. **E**s et nunc cusa in rasathaim rex mesopotamie cui humiliatio et affligit. et traduntur animi Christiani humiliatio et contemptus. sed in superbia extulerunt hi in conspectu tei valde odiosa. Initio enim descendendi a deo superbia. deo abit superbiis resistit. et humiliatur dat gratiam. **S**iquis ergo christiani humiliatur respectu quod propter nos cum deus esset homo factus est humiliatus usque ad mortem extollitur et usque ad potestates et dignitates seculi. postulat et artes quibus affectur. etiam si contra fidem et religionem sint non refutat. et enuntiat ut malum faciat in conspectu domini. et cum summas adeptus fuerit insulas potestatum. et ad ipsa superbia fastigia summa proscenderit. inde deinceps traditur cusa in rasathaim. vni. s. ac

C.

III.

rius principium. sicut alibi pharaoni et alibi chiram. ut humiliet eum. quod nimis fuerat exaltatus et affligat donec resipiscat. et gratia dominum. quod cum esset in superbia ignorabat eum.

Totulus quisque etiam pauperrimus vel minimum. etiam si nulla dignitate rursum superabile vicio laborare. et nihil tam sedet. tam execrabilis. quod pauperrimus. et diu menda. **P**enetrat aliquando morbus superbus ipsum sacerdotalem et leviticum ordinem. et in nobis quod ad exemplum humilitatis politi sumus. et in circulo altaris velut specula quodam intentibus arroganter vicii fetet. et de altari domini quod debet incensari suavitate flagrare odor teterimus superbus remittet.

Vide benignum dominum misericordiam cum severitate miscentem et penitus modum inulta et clemetiam librationem perstantem non in perpetuum tradit delinquentes. sed quanto inquit tempore seruirent baalim. tanto seruent cusa in rasathaim. i. viij. annis. disce hebrei errasse te cognoscis et quanto tempore peccasti tanto humilia te ipsius teo in confessione penitentia. non expectes ut humiliari te cusa in rasathaim et in initio necessitas extorquerat penitentiam.

Totulus clamauerunt ad dominum quod Aug. Nota quod hominem saluatoris dicit quod non debet saluat hysterologia. spes. s. probato suscitauit eis saluatorem. et liberavit alii. s. archangelorum missum in auxiliu eorum qui hereditate caput salutis. s. lxx. gothoni et quod est tempus mibi dei. cuius sunt eis. othoniel videlicet filius cemilie cuius nobilitatis sit ostendit.

Sed viri. s. mirabilis qui socii iosephus sunt fratre caleph minorum. sicutque in eo spiritus dominus. et iudicavit israel. **E**gressusque est ad pugnam et tradidit dominum erat in eo. sicutque chusa in rasathaim. et magnus est opus eius. Qui largitas diuine clementie octo annis seruierunt populum delictis. pl. querentibus. p. viii. iustitia Aug. Quantus tempus. s. primordia imperii romani sub numine pompeii. et modo recipacata habuerunt.

Teum clamanterunt ad terram quadraginta annis. et sicutque indigenae erat populus qui habebat tales in diebus. unde sequitur. addiderunt autem filii israel et. considera. quod p. eo. s. indigenae erat habere tales principes. ideo auctor eius. moriuntur est othoniel filius ceneus.

Addiderunt autem filii israel facere malum in conspectu domini. qui concepit peccata nostra vires hostium prebet et redditum. quod malum facimus in conspectu domini. et portantur a domino adversari nostri. in spiritualibus quoque contrarie virtutes non inveniuntur contra nos. Nec igit se zabolus nisi et vires ex nostris viciis preberemus. et locum ei introiuntem. et dominandum in nobis. peccato faceremus. unde nolite locum dare dyabolo. fortassis aduersum eos eglon regem moab. quod fecerunt malum in conspectu

niel. vel ayot designantur. **F**uitque in eo spiritus dominus. Magna laus est primi iudicis. spiritus domini factus est super eum et per spiritum tecum iudicavit populum. quod te alio dictum non valde memini. Sunt hodie ecclesiarum iudices quibus datum est etiam iudicium animalium. Sed nescio quis dignus sit spiritu dei repleri.

Fuitque in eo spiritus adam. Postque s. clamauerunt ad dominum. Quis in nobis tam validus tam iustus clamore emittit ad dominum. ut mereas populus a capite iudicem. quem replete spiritus tecum. ut possit recte tenere iudicium. Vnde liber ipse iudicem dicit. qui scilicet indicauerunt populum israel viros. s. mirabiles sicut iosephus fuit. sic et liber regum in quod quomodo quisque regum regnauerit et quod egerit etiam malum ut eccliesia. s. principes vel iudices bona. eorum imitentur mala. caueat.

Judicium

C.

III.

Gernierūt decē
et octo an. Adam. Post. x. et octo annos
iterū clamauerūt filij israel ad dominū et fasci
tauit eis saluatorem. sioth filii gera. filii ge
mini. virum ambide
xtrum. Qui suscitatur
ad salvandū israel ni
bil habet in se sinistrū
sed vtrāq manūz dec
trā dignus populi pī
ceps digni ecclie iu
dex. qui nihil agit sini
strum. cuius nescit sini
stra qd facit tēxterā.
In vtrāq pte tēxterā
ē in fide. in actibus ni
bil habet de illis q lo
cant a sinistris. quibz
dicet. discedite a me o
perari iniquitatē. ne
scio nos. itē ignē ger
num zc.

Adamanzius.
Etiam mēsuras pene i
dicat diuina scriptura
supra octo annis. hic
decē et octo dicit. Cer
tum ē autē quia secun
dum modū peccati et
cōuerisionis moram eti
am castigationis tēpo
ra terminant̄. transiēt
enim et isti. x. et viij. an
ni seruitutis. et nō dici
tur quia clamauerunt
ad dominū. vel pueri
sunt a malitia sua. sed
post.

Saluatorē.
Adam. Saluatores
vel iudices qui ad libe
randos filios israel su
scitant̄ principes cele
stis milicē significant
quos emittit deus ad
subsidū eoz. qui ad
se toto corde clamau
runt et diuinā clementi
am erga se cōcessione
penitentī fleterunt.
Scriptum est enim.
qz cum multo tempore
fūissent pharaoni pa
tres nostri clamauerūt
ad dominū. ita ut ip
se diceret. Clamor fili
orum israel ascēdit ad
me. et misso moysi vi
sibiliter eduxit eos.
Angelus quoq exterminator missus est qui omnia primogenita egipci va
staret. israelitarū vero neminē tangeret. et sic patet virtutē celestē fuisse. que
vastatis egipciis filios israel te seminitate eduxit. Sub rege etiā assiriorū sen
nacherib. angelus domini mittit. qui pīstratis vna nocte. c. lxx. v. milibus
hostium et vibem ab obsidione. et populū ab iteritu liberavit. Humiliter er
go quādo peccamus vel. pī peccatis in captiuitatē tradimur. clamem⁹ ad do
minus non ore sed mēte. et dolor cordis forte lacrimarū. pīducat ex oculis.
Hicūt ille qui ait. lanabo pī singulas noctes lectum meū. l. m. s. m. r. Si ita
conuertimur a malis et vtra non contingamus ea. mitter nobis domi
nus virtutē suam celestem per quam liberemur a virtute zabolica que
omnis pro nobis agat. tēxterā et prospera. que faciat nos reliquere viam

et pīssimos inimicos
eius. Et copulauit ei filios ammō
qui cum ipso ipugnarent israel
et amalech. ab iorūqz et pīfūl iorū. at
qz possedit vrbē palmarū. Seruie
runtq filii iorū eglon regi moab de
cez et octo annis. et postea clamaue
rūt ad dominū. Qui suscitauit eis
saluatorē vocabulo aioth filii ge
mini. qui vtrāq manū p
dextra vteba. Misseruntq filii is
rael pī illum munera eglon regi mo
ab. Qui fecit sibi gladiūz anticipē
habentē in medio capulum longi
tudinis palmē manus. et accinct⁹
aioth ambidexter dextrū ē. dexter ē manibz et pī
dibus. in semore enī dextro gladiū portat. vt veni
at ad regē moab et interficiat
est eo subter sagum in dextro femo
re. Obtulitq munera eglon regi
sermo pīc q summū bonū iudicat volupatem
moab. Erat autē eglon crassus ni
mis. Lūq obtulisset ei munera. p
secutus ē socios qui cū eo venerāt
et reuersus de galgalis vbi erat ido
Aug. Non mentit̄ factū
enī verbū appella. et secretū factū erat ei ad regē
la. dixit ad regez. Clerbum secretu
habeo ad te o rex. Et ille iperauit
silentium. Egressisq omnibus qui
circa eum erant. ingressus ē aioth
ad eum. Sedebat autē in estiūo cē
naculo solus. Dixitq. Clerbu. dei
ei dominus hoc facie. quē populo suo saluatorē
excitauerat
habeo ad te. Qui statim surrexit
de throno. Extenditq aioth sini
stram manū. et tulit scīc de dextro
vel. pībetiū. Sī pībetiū. vt extigeret om
nem pīau dogmati. et cōsse intelligētē sensum.
femore suo. infixitq eam in ventrē

eius tam valide ut capulus seque
ref ferrū in vulnere. ac pīgūssimo
adipe stringere. Nec eduxit gladi
um. sed ita ut pīfūl reliquit in
corpoze: statimq pī secreta nature
alui stercorea prorupeāt. Aioth autē
clausis diligētissime ostijs cenacu
li et obfirmatis sera pī posticū egrē
sus est. Seruīq regis ingressi. vi
derūt clausas fores cenaculi: atqz
dixerūt: Forſitan purgat aluum in
estiuo cenaculo. Expectātesq diu
donec erubescerēt. et vidētes q nul
lus apiret. tulerunt clauem. et ape
rientes inuenierūt dominū suū i
terra iacentē mortuū. Aioth autē
dum illi turbare. effugit et pītran
sit locū ydoloz vnde reuersus fu
erat. Venitq in seyrath. et statim i
sonuit buccina in monte esraim:
Descenderuntq cū eo filii israel ip
so in fronte gradiētē. Qui dixit ad
eos. Sequimini me. Tradidit enī
dominus inimicos nostros moa
bitas in manus nostras. Descen
deruntq post eum et occupauerūt
vada iordanis que transmittūt in
moab. et nō dimiserūt transire quē
qz: sed pīfūl moabitas in tpe
illo circiter decem milia omnes ro
bustos et fortes viros. Null⁹ eoz
cuadere potuit. Humiliatusq est
moab in die illo sub manu israel.
Aug. duplicito. f. tpe qd fuit memoria
bile romanoz sub rege pompilio
et quieuit terra octoginta annis a
pīlijs. Post hūc fuit sangar filii

Ad. Aioth interpetat laus
arte enim callida et lau
dabilis vīsus deceptiōe
intermit eglon qui in
terpetat rotatus vel
orbita. Oportet tales
esse nostri populi iudi
ces qualis fuit aioth q
interpretat laus ut om
nes volubiles motus.
et orbitas mali itineris
excidant et pīmant ma
dianitā regem qui i
terpetat fluxus. vel ef
fusio. flūre ergo et dis
solute gētis quis ē pī
ceps vel dux. nisi smo
illius philosophiq que
summū bonū indicat
voluptatē: quē interfi
cit angeli pīc sermo et
pībetiū qui gladio
cōparatur qui in ren
tre coz et in imis pīc
dīs ambidextri docto
ris disputationibz cō
cludit et veritatis eos
assertione pīcludens ex
tinguat omnem pīau
dogmati et cōsse itel
ligētē sensum q se ec
tollit cōtra spirituales
scientiā christi. vt hoc
facies et dīmīcas i ver
bo dei omīs ecclie in
dex fīat laudabilis a
ioth. Qui dīcat a to
mino. Euge serue. b. et
f. qz. p. f. f. m. t. cō.

Dinguissimo
adipe strin.. Aug.
Merito queritur quō
fuerit exilis valde re
eglon et clauerunt adi
pes vulnus quando pīfūl ē. sed intelligendum ē ea locutione dīctū que
solent ecōtrario intelligi. sicut dīctū lucis q minime luceat. et abundare qd
nō ē. beudixit regi. i. maledixit. sicut i libro regnoz de nabaoth dictum ē.
Nam in ea interpretatione dīctū que non secundū. lxx. sed ex hebreo ē. ita ī
uenimus. erat autē eglon crassus nimis.

Tulerunt clauem. Aug. Quomodo pueri regis eglon clavi ape
rierunt. et aioth clavi non clauerat. Aut si ille clavi clauerat. quomodo
eum secum non tulerat? vt nec isti clavi aperire possent? Proinde aut alia
clavis allata est aut tale gen⁹ clavture fuit. qd sine clavi posset claudi. nec si
ne clavi apiri. Nam sunt qdā talia. sicut ea q verrudata dicuntur.

Post hūc fuit. Adam. Lxx. Semegar. i. ibi adueni. oēs ē boīes

sinistrā que dūcit in
perditionem. et reuocet
nos ad viam tēxterā
que dīct ego sum via
veritas et vita.

Qui vtrāq zc.
Secundū ipi
tualem intelligentiam
omnes sancti ambi de
xtri dicunt. dyabolus
et principes eius qmibz
sinistri. toū enim qd a
gunt sinistri ē et pī
sum. et eterno igni cum
bis qui a sinist. sūnt
deputatum.

Ingressus est
aioth ad eu. Ada.
Aioth interpetat laus
arte enim callida et lau
dabilis vīsus deceptiōe
intermit eglon qui in
terpetat rotatus vel
orbita. Oportet tales
esse nostri populi iudi
ces qualis fuit aioth q
interpretat laus ut om
nes volubiles motus.
et orbitas mali itineris
excidant et pīmant ma
dianitā regem qui i
terpetat fluxus. vel ef
fusio. flūre ergo et dis
solute gētis quis ē pī
ceps vel dux. nisi smo
illius philosophiq que
summū bonū indicat
voluptatē: quē interfi
cit angeli pīc sermo et
pībetiū qui gladio
cōparatur qui in ren
tre coz et in imis pīc
dīs ambidextri docto
ris disputationibz cō
cludit et veritatis eos
assertione pīcludens ex
tinguat omnem pīau
dogmati et cōsse itel
ligētē sensum q se ec
tollit cōtra spirituales
scientiā christi. vt hoc
facies et dīmīcas i ver
bo dei omīs ecclie in
dex fīat laudabilis a
ioth. Qui dīcat a to
mino. Euge serue. b. et
f. qz. p. f. f. m. t. cō.

Dinguissimo
adipe strin.. Aug.

Merito queritur quō
fuerit exilis valde re
eglon et clauerunt adi
pes vulnus quando pīfūl ē. sed intelligendum ē ea locutione dīctū que
solent ecōtrario intelligi. sicut dīctū lucis q minime luceat. et abundare qd
nō ē. beudixit regi. i. maledixit. sicut i libro regnoz de nabaoth dictum ē.
Nam in ea interpretatione dīctū que non secundū. lxx. sed ex hebreo ē. ita ī
uenimus. erat autē eglon crassus nimis.

Tulerunt clauem. Aug. Quomodo pueri regis eglon clavi ape
rierunt. et aioth clavi non clauerat. Aut si ille clavi clauerat. quomodo
eum secum non tulerat? vt nec isti clavi aperire possent? Proinde aut alia
clavis allata est aut tale gen⁹ clavture fuit. qd sine clavi posset claudi. nec si
ne clavi apiri. Nam sunt qdā talia. sicut ea q verrudata dicuntur.

Post hūc fuit. Adam. Lxx. Semegar. i. ibi adueni. oēs ē boīes

Judicum

dei aduenie sunt in hoc mundo. sicut ille q̄ dicebat. **I**ncola ego sum in terra apud te. et pegrinus. sicut omes patres mei. hunc ergo semegar spiritus sanctus eius ibi incolâ dicit. i. hic. q̄ enim sp̄us sancto q̄ in celis est. nobis hic est. **P**ost his eccl. Aug. Quem quo post aiorū pugnauerit sanguis. p̄fīl. et cū lauas dictis sit. Non enī fuerat captiuatus rei iugo servitutis innexus. Sed ita lauauit. nō q̄ hostis nocerit. sed ne p̄mitteret nocere. quē credenā est bello cepisse tēptare. et huīs victoria fuisse repulsum.

Qui percussit.

Aq̄amān. Deme
gar percussit alophilos
in exercitis viris in sti
ua vel pede aratri. Ali
ud genus landis in se
megar nō video. **I**ste iā
ratto pugnat. aiorū in
quit in gladio. vicit
tamen et hic. et p̄sernit
alophilos. Potest er
go fieri ut ecclesia in
dei nō semper gladium
p̄ferat. i. vi nō semper
austeritate x̄bi. et ac
mine correctionis via
tur. sed imitec agrico
lam. velut arato sul
cans animę nostrę ter
ram. et sep̄us elementi
monitiōe relācens et
aptet eam inscipiēdis
seminib. Interficiunt
etia sic aiophili. cū nō
argumētis. et acumine
cōtra aduersarios vti
mur. sed agresti et sim
plici cōmonitione. et
animis auditor̄ vicia
appellimus.

Cu quoq̄ esto agri
cola animę tug. Vte
re aratro; quo vitur
semegar. Sed cum mi
seris manū in aratru
noli respicere retro. et
postq̄ tuleris tunc tu
am. et secut⁹ facies chri
stum. postq̄ secuto re
nunciasti. et his que i
seculo sunt. noli requi
tere ea q̄ expter christū
reputab̄. vt stercora.
q̄ si in hoc aratro ma
num habueris semp.
vt cōsidēter dicas. mi
hi aut absit gloriar̄ n̄
si in cruce dñi. n. i. chri
sti eccl. Cadet a textris
tuī mille. et. milia eccl.
ad te nō n̄ appoxi sha
bit. // C. IIII.

Ad dixerunt̄
filii eccl. Quasi p̄ pec
catis populi dux bonus obiit. peccatoribus autem et indignis auferitur
homo dei. Sed dicit aliquis. Quando ecclesia dei sine indice est. Si prior
discēderit. alter adhibetur. nō semper p̄ceps populi. ecclesia index p̄ dei arbit
rium datur. sed vt merita nostra deponit. Si mali sunt actus nostri et ope
ramur mala in cōspectu domini. dant nobis p̄ncipes secundū cor nostru
z. Unde fecerūt sibi regem sed nō p̄ me. et p̄ncipē. et non p̄ consilium meū. hoc
dictū videtur de saule quē ipse dominus elegerat. et regē fieri iussit. Sed
q̄ non secundū dei voluntatē. sed secundū peccatoris populi meritū fuerat
elect⁹. negat enim sua voluntate vel cōsilio p̄stitutum. Sic in ecclesia popu
li pro meritis. aut verbo aut ope potens a deo tribuitur recto. aut si malis
faciat populus in cōspectu domini. talis ecclesia index datur. sub quo fame
verbi dei et sitim populus patiat̄. et nō fame panis aut sitim aque. sed andie

C.

III.

di verbū dei. Ita ergo agamus. et oremus nē hac fame et siti indignatione
tei p̄demnemur. ne auferat a nobis qui nos verbo dei et ope instruat. Si
enī malū fecerimus in cōspectu domini morietur nobis aiorū. et auferetur
semegar. et obliterabitur laus nostra. et trademur in manus iabin regis cha
naan. qui interpretatur sensus vel paudētia. Si ergo nō pbauerimus deum
habere in noticia tradet nos deus in cōpbum sensum. repletos iniqtate. nequi
ta. fornicatione. quaricū eccl. Vides qui sunt et quales sunt q̄ tradunt in re
pbum sensum. et iabin principi chanangoz.

In manu iabin
regis. Adam. P̄m
ceps militē iabin erat
silara. q̄ interpretatur vi
sio equi. Iste enī ē aia
lis nō sp̄ialis. et nō ri
det nisi ea q̄ animalis
sunt. Ipsiā est ei visio.
Ipse enī ē semp intui
tus. et ideo semp ania
lis homo. q̄ secundū
carnē natus ē p̄sequit̄
eum q̄ secundū spiritū
donec aialis intelligat
et examinet oia et intel
ligat unde sibi sit auxi
lium descendū. et cla
mer ad dominū. donec
illi animę q̄ clamaue
rit ad dñm suscitetur
pphetia. quā delbora
significat. et secundū p
pletie gratiā et intelligi
gentiā. vel ecclesiē p̄plos
gubernetur. vel cuius
q̄ amī sensus.

Erat autē Adam.
Secundū aplū
oī scriptura. dñinit̄
ispirata. vīlis ē ad do
cendū ad increpandū
ad doctrinā q̄ ē ad in
sticiā. Queris ergo qd̄
habet ista scriptura q̄
dñinit̄ ē ispirata do
ctrina vel increpatiōis.
vel discipline. Quid cī
p̄fert si legam⁹. q̄ tel
bora mulier. ppheetissa
vrox lapidob. n̄di
cabat istk eccl. Primo
ergo h̄ ipsū q̄ cū plorū
mi indices i usl fuerat
te nullo dī. q̄ ppheetā
fuerit sicut te delbora
muliere. p̄stat i hoc cō
solatōz muliebri sexu
ne. p̄ infirmitate tēspe
ret se. ppheetā posselū
scipe. led credat q̄ cō
fert hanc gratiā metis
puritas n̄ ser⁹ dñsitas

Delbora. Apis vel loquela q̄ ppheetā significat q̄ suaves celestis do
ctrīc fauos. et dulcia dñimi eloquī melia p̄ponit. Vñ. Quā dulcia fauibo
meis eloqua t. s. m. et f. o. i. m. et alibi. Judicia dñi dicit. ppheetā p̄ciosa esse sup
annū et lapidem p̄ciosum nimis. et dulcioz a sup mel et fauum.

Et segebat super pal. Adam. Vide in quib⁹ locis sedet. ppheetā in
ter excelsa. s. et domū dei. Nihil humile vel vīle erga. ppheetā sedē reperi p̄t.
Sicut salomō dicit qd̄ in altis. s. portis ciuitati afflat. vel i mīroz memb⁹
habitet vel i altis turrib⁹ libere agat. Inter domū dei ergo et excelsa dī ha
bitare. Non enī docet q̄ sup terrā sunt grēre. sed q̄ in celis ubi christus ē in
textera dei sedēs. Illuc nos hortat̄ ascendere. Illuc discipulos suos mo
litur monere ppheetia.

Si venis. Aug. Quid ē qd̄ respondens barach delbore ait. Si ibis

C. Judicium

C.

V.

meū ibo. & si nō ieris meū nō ibo quoniā nescio dīē in quo p̄sp̄rat angelū dominus meū. Quasi a p̄p̄terissa dīē audire nō poterit. nec illa dīē respōdit. sed p̄xit cum illo & quid ē qđ p̄sp̄rat angelū dīs meū. aū bic temō stratum ē. qđ & angelōz actus p̄sp̄ratur. i. adiuuant a domino ut feliciter cedant. aū locutōnis ē. p̄sp̄rat angelū meū. i. facit meū prospera p̄ angelū

¶ Adamantius.

Non ascendaz nisi tu ascēderis meū. vides quomō illis prioribus prophetis testulit eloqua tei. & illis dicit da. ra esse p̄cepta ut ascēdant i montē sed excusant & dicunt. Non ascēdam nisi tu ascēderis meū. & de excusatione quidē rex ē de promis sione fallum. Non enī ascendit in montē domini. Qđ autē pollicen tur se ascēdere cā p̄p̄betia fallum est. Nō enī secuti sunt prop̄ficiam. & credereb̄ c̄bri sto. de quo oīs prop̄fia est. dicit ergo ei del bora. Ibo tecū. sed nō erit prima in hac vi ce tuus. In manu mulieris tradet dīs sis ram &c. apte ostendit. qđ nō erat apud pop̄lum illū primatus. vec tōrie palma sed in manu mulieris cui no men iabel tradit sisara.

Egressa igitur iabel. Adam. Iabel mulier alienigena ecclasiā significat. qđ et alienis gentilē congregata ē. Interpretat cā iabel ascensio qđ nō est alia ascensio ad celuz nisi p̄ ecclasiā multifor mis sapiētis dei. Ipsi ergo dum a corporib⁹ ad sp̄naliā. & a terrenis ascēdit ad celestia. interficit sisara. qđ carna liū vicioz & animalis homis formam tenet.

Quia sisara visio eq̄ interpretat de quo dicit. Nolite fieri sicut equi & mulus. q. non ē. int. Nolo ergo enī interfici. i. ligni crucis acumi ne & virtute & bene ma cillas eius polo trans uerberasse dicit. Os ē qđ de carnalib⁹ loque bat. & doctrina qđ car nis gloriā p̄ferebat. qđ

in deliciis & voluptate vīnēndū. sapientib⁹ sc̄culi p̄suadebat. & luxurie adulatione decepat ligno crucis p̄foditur. qđ viā quā p̄philosophia latā & spacio sam p̄dicauerat voluptatis. hanc christus artā & angustā nobis salutis viā ostēdit. Sic ergo iabel. i. ecclasia vicioz p̄ncipē sisara tectū pellib⁹. i. mēbroz mortificatione sopitū eterno tradidit somno.

¶ Da mihi obsecro. Adam. Sisara aquā petiū. iabel vero lac tribuit

Lactis cib⁹ dicit in scripturis sanctis doctrina. qđ incipientib⁹ vēlū p̄uulis trādit. non enī statim discipulis profunda & secretiora tradēda sunt. sacra

menta. sed morum correctio. & discipline emēdatio. religiose p̄uersationis. &

delbora. Et congregauit nongen tos falcatos currus. & omnez exer citū de aroseth gentium ad torren tem cison. Dixitq̄ delbora ad barach. Surge. hēc ē enim dies in q̄ tradidit dominus sisara in manus tuas. En ipse ductor est tuus. De scendit itaq̄ barach de monte thabor & decē milia pugnatoꝝ cum eo Aug. Ecc quomō cōmendat scriptura agere deūz in cordū. dominū. vt det exū reb⁹ que p̄sumit. p̄aetecit enī sisara ut fraderet eum. Perterritusq̄ domin⁹ sisara & omnes currus ei⁹. vniuersamq̄ mul titudinē in ore gladij ad cōspectuz barach intantā ut sisara de curru desiliēs. pedib⁹ fugeret. & barach p̄sequeret fugientes currus & exer cituz vscq̄ ad aroseth gentiū. & omnis hostium multitudo vscq̄ ad in ternitionē caderet. Sisara autē fugiens puenit ad tentorū iabel vro ris aber cinei. Erat autē pax inter iabin regem asor. & domū aber cī. & mulier alienigena. que prius cū co amicicē fēdus habenerat nei. Egressa igit̄ iabel in occursoz sisara. dixit ad eaz. Da mihi ob secro paululū aquę. quia sitio valde. Moralis doctrine que puenit paulus tradit. Lapidoth interpretat fulgor. barach fulmē. qđ anteq̄ vlcisceret israel quasi fulgo. resplē debat in populo. meritis. & prerogativa operū p̄fisq̄ vero vītus ē israel. fulmen. & p̄cūtēs voca tus est.

abinoem in illo die dicentes. Qui

simplicis fidei p̄ma elemēta. Hē ecclie lac. hoc i cōp̄ientiū quisloꝝ p̄ma elemēta. Sed iste cibis his qui ad bonū tendunt. vīta tribuit & salutē. his vero qđ bus cōtraria placēt. quib⁹ luxuria. libido. anaricia. & omnis ipietas cordi est necem. Ex eisdem ergo cibis alunt boni. suffocant mali. & vbi p̄ijs vita. im p̄ijs mors. sicut vīnū sanos iuvat. & cor hoīs sanī dūtarat letificat. Febrēn

tibus vero p̄nitēt pa rit. sic intelligendū est sisara animalez hominem. & vicioz p̄ncipē p̄ doctrinā ecclie quā nō ex fide suscepit. exū cūm.

¶ Que aperuit vīre. Adam. Una queq̄ anīa hoc lacte gūagelico & apostolico sisara in se sopiat. & extinguat. Si enim p̄ h̄ quis eductus mortificauit mēbz̄ sua que sūt sup̄ terrā. anariciā fornicatiōtem & huīs modi sisara in se ipso videbit̄ penisse. Ut hec nō mō in persona ecclie p̄summari. sed etiam in anīa sua ostendat q̄sq̄ ip̄li. Quia ergo sisara īcepit insectari populus prior. & interempt⁹ ē a muliere i. gentiū ecclie. & in manu eius data est vīctorie palma. in p̄summatione ornū. i. in seculi cantū etiam dño cantabit̄ p̄ telboram ī quo primat⁹ dabat iabel. i. ecclie gentium. nec tamē telbore lans silbit̄. & vīnū p̄mis & nonissimis vītōe p̄gūmū dabitur.

¶ Egressa iabel in occur. Adam. Occurrerat iabel. i. ecclia priori polo. insectati si sara. Insectabatur cī israel legē iusticie. sed in legē iusticie nō pue nit. Occurrerat ergo ecclia etiā ipsi ostendens opus suū. & vīctoriam cōsummata. & in societate p̄strati hostis ini tāt. qđ cum plenitudo gentiū introierit. tunc omis israel saluus fiet. Fit ergo primat⁹ ī manu mulieris alienigenē nō tamē excludit etiā barach a cōsortio glo ri qui prior quidē ce perat. sed nouissimus puenit ad fidē. Immo dum ille puenit. iabel alīcī gena p̄terentē quodāmodo vīctoriā rapit. Eadē forma p̄cessit in esau. & iacob. dñi enī esau sequeret̄ agrestia & moraretur in salubrī p̄ueniens iacob & mulieris matris cōsilīo cōpolitos patri offerēs cibos benedictionē primat⁹ accepit. In euāgelio quoq̄ p̄gentē dño ad filiā p̄ncipis sinagoge suscitauit. p̄uenies mulier sanguinaria fidelī tacu prior cōsequitur sanitatē.

¶ Ecineruntq̄ delbora. Adam. Si meminerimus qđ in superiorib⁹ dicta sunt qđ significet. delbora qđ barach qđ itē iabel. qđ aduersarium sola tecebat. quid ne sisara. qui qđ muliere alienigena ligni virtute prostratus est

intelligimus huc omnia sacramenta esse. Quid in non summis tibis per ecclesias? placent et in hoc catico: velut epiphany. i. laude esse descripta victorie illius. s. te poris. quo non summus inimicus destruet mors. Tunc enim exultabit delicta. i. illustrabit pectus gloria: quod pectus implebitur. tunc exulta. a. ecclisia hominem omnium suscipit. cum plenitudo gentium introierit. barach. i. reliquias israel saluus fieri. et in societate victorie recipiet. Tunc si digni fuerimus cantabimus cantum istud. referunt mysticis pectus sacramentis.

Idem. In incipiendo principes in israel in voluntatibus populi benedicere dominum. Benedicimus dñm: sed in exercicio principi in israel. deinde in voluntate populi. verbi gratia. Cum primus venimus ad cultum dei. initium doctrine celestis accipimus a principiis israel. huc initia capie da sunt principes aut israel. i. populi christiani: angelos accipiedos puto de quibus dicitur. Angelorum cor sp. vident faciem patris qui in celo est. Verbi gratia. Si eat quis puer ad colam a magistro quasi discipulus suscipit. sed non statim ab ipso discedi sumit exordium. sed cum ab eo prima tantum elementa suscepit. tradit alijs eruditus. quasi scote ipsius principiis ut cu ab illis quantum in ipsis fuerit edocet. tandem ipsius docto: is pfectiora pcepta suscipiat. Institutionem ergo noltra et initia repetit. ppetra dicit. quod cu a principio ceperint principes operari in nobis deinde nos voluntate et proposito psequamur. et aucti pfectibus iam ad benedicendum ipsum dum veniam. In incipiendo inquit principes in israel. Initia sunt qui inueniuntur a principibus dicuntur. Post hec iam voluntate propria. et pposito nitendum est: ut bene dicere dominum mereamur. populus enim israel cu. incipit exire de egipto. et transire mare rubrum: nibil ipsius. ppro labore. sed totu per principes. i. p. angelos agebat. Unde vos tacebitis et dominus pugnabit per vobis. Prostator angelus per eos pugnat. qui egypcius primogenita interemit. Israelearum nec pecus mutre fecit. Non aut expectandum est semper. ut angeli pugnant per nos. sed in principio tantum ab his principibus inueniuntur. sed pcessus reportis oportet nos ipsos etiam armatos exire ad polum. Ante enim quae bella discamus anteque pugnas domini pugnare meditemur. a principio angelis subleuantur. anteque panis celestis annona psequamur. et agni immaculati carnis satiemur. anteque vere virtus quae ascendit de radice dauid sanguine in ebriemur dum puli sumus. et lacte alimur. ut initio christi sermonem teneamus. tanquam puli sub procuratoribus et actoribus angelis agimus. Postea vero dicunt nobis. Induite vos armaturam dei. ut possitis stare aduersus isidas dyaboli. Non patitur nos nostra apostolus sub aliis lactantem latitare. Inui-

sponte obtulisti de israel animas vestras ad pectus: benedicite domino. Exterioribus auribus reges vocat quos ad audiendu verbis dei vocat. exterioribus. **A**udite reges auribus pceptite principes. Adam. Auribus pceptite oes satrapae. Sic inferiores sunt regibus satrapae. ita et quibus pcepto inferius videt esse quod audire. audire enim ad interior ppter hominem. Qui huius aures audiendi audiat. Auribus vero pcepto ad exterior ppter et corporal pceptu. Ibi qui audire debet reges domini. Qui vero auribus pceptere satrapae.

Adaman. Exulta popule dei. audi tue nobilitatis insignia vocaris ad audiendum verbum dei. non ut plebs sed ut rex tu es enim genus regale et sacerdota. Le. unde. christus rex vester dicit. rex regum et dominus dñm. sed si exultas te nobilitatis titulo. disce quod agendo quod sit rex. Reges te oim esse facili. si regnet christus in te. Rex enim a regendo dicitur. Si ergo in te nimus regnat. et corpore obtpat si via sobrietatis pmas freno. merito rex vocatis. quod recte regi effectus. Ibi digne ut rex ad audienda verba divina vocaberis.

In diebus san. Qui eni semper vel sanaphel. In diebus sangar filii anath. i. Caabel. s. intercepto sifara. agitae sunt vie. et absque viuere ibant in domum domini. non sicut ante p calles deuios. **S**ed in diebus iahel qui euerunt semite. et quod ingrediebantur per eas ambulauerunt. Sicut in diebus iahel qui euerunt semite. et quod p calles deuios. Lessauerunt fortis in israel et qui euerunt donec surgeret. Sicut que predicando et exhortando doceret. et consilando ab hostiis liberaret. **D**elbora: surgeret mater in israel. Sicut qui inermes fortis fecerunt et triumphales. **N**ova bella elegit dominus: et portas hos hostium ipse subuertit. Clipeus pceptus nec hasta inueniri poterat in israel. quod iacob rex chanaan abstulerat eis arma et hasta si apparuerunt in quadraginta. Adam. non humanum. s. sed diuinum: neque enim secundum hominem cogito. sed inducit loquentem ea milibus israel. **L**or meum diligit in hebreo doctores. Legis doctores et principes israel: Qui propria voluntate.

tat nos ad certaminem capos. Vides quoniam omnia per ordinem sunt in populo tei. in incipiendo principes iungantur. Cum adiutus fueris ab eis et eruditus tam tibi ipse ppter que didicisti a principibus gere. Recete enim tecum ppter depositis iudicem committitur nostra voluntas. ut vel laus merito sit nostra quasi nostra virtute qdista. vel culpa quod per nostram venit ignam.

Audite reges. Adam. Auribus pceptite oes satrapae. Sic inferiores sunt regibus satrapae. ita et quibus pcepto inferius videt esse quod audire. audire enim ad interior ppter hominem.

Whuius aures audiendi audiat. Auribus vero pcepto ad exterior ppter et corporal pceptu. Ibi qui audire debet reges domini. Qui vero auribus pceptere satrapae.

Adaman. Exulta popule dei. audi tue nobilitatis insignia vocaris ad audiendum verbum dei. non ut plebs sed ut rex tu es enim genus regale et sacerdota. Le. unde. christus rex vester dicit. rex regum et dominus dñm. sed si exultas te nobilitatis titulo. disce quod agendo quod sit rex. Reges te oim esse facili. si regnet christus in te. Rex enim a regendo dicitur. Si ergo in te nimus regnat. et corpore obtpat si via sobrietatis pmas freno. merito rex vocatis. quod recte regi effectus. Ibi digne ut rex ad audienda verba divina vocaberis.

In diebus san. Qui eni semper vel sanaphel. In diebus sangar filii anath. i. Caabel. s. intercepto sifara. agitae sunt vie. et absque viuere ibant in domum domini. non sicut ante p calles deuios. **S**ed in diebus iahel qui euerunt semite. et quod ingrediebantur per eas ambulauerunt. Sicut que predicando et exhortando doceret. et consilando ab hostiis liberaret. **D**elbora: surgeret mater in israel. Sicut qui inermes fortis fecerunt et triumphales. **N**ova bella elegit dominus: et portas hos hostium ipse subuertit. Clipeus pceptus nec hasta inueniri poterat in israel. quod iacob rex chanaan abstulerat eis arma et hasta si apparuerunt in quadraginta. Adam. non humanum. s. sed diuinum: neque enim secundum hominem cogito. sed inducit loquentem ea milibus israel. **L**or meum diligit in hebreo doctores. Legis doctores et principes israel: Qui propria voluntate.

Qui propria voce. De quibus dicitur. qui sponte obtulisti animas vestras ad pectus. quod legi dei et fuituti se subdididerunt die et nocte i lege ei p meditantes. **Q**ui asceditis s. ni. Adam. Potentes ppter bennedicte domini quod asceditis in pceptu iudicem. **L**or meum iumentum est. ad iumentum enim et ad mysterium anima datur enim. Interiore hoce dicitur. **Q**ui ascedit super iumentum. i. corpore suu et superior factus est corporalibus desideriis et mortali corporis moderat freno. ut benndicat domini. **L**ollisi sunt. Quasi quisque ppter laudandum sit rex. nonne hic potest laudandum et bennedicendum est quod subiungit inimicos nostros. sic egypcius in mari rubro. **C**ibi narrantur. Adam. lxx. iusti fortati sunt in israel. In alijs gentibus quod corporis mortale fortiores sunt. potentes domini in plio. In israel vero quod fortiores sunt in ista civitate etiam viribus vincit. In iustitia vero et si multos habeat bellatores validos. super gressum in nostra gente aut per iusticiam supergredi. aut per iusticiam vicimur.

Surge surge delbora z. In hebreo non habentur. sed expurgescere.

Judicium

spiritu. s. p̄phetie p̄fesse
cti enim doctores tel-
loram p̄uocat. vt exp-
giscat spiritu p̄phetie.
et laudis.

Confiso cōtra
se. Vox tebore īcre-
pantis ruben qui impe-
rio domini non obtpa-
uit cū fratrib⁹ suis vt
tebellaret inimicos. s⁹
pteritus ⁊ verbis do-
mini incredulus: dini-
sit se ab eis ⁊ ideo ma-
gnanim⁹. i. supbus re-
ptus ē. vnde in spiritu
xp̄xetiq̄ increpat⁹ sic.
Quare habitas inter
duos tegniōs ūc. In
hebreo q̄nt nō babetur
duos.

CTraxit cadas-
ra. In mare rubrum
qd ē cadumim. qd iter
preter antiquoꝝ eo ꝑ
antiqua miracula ibi
sunt facta trāseuntibꝫ
filiis israel. ⁊ peuntibꝫ
egiptiis. ut p. cadas-
ribus egyptioribꝫ habeat
pisces ⁊ bestie maris na-
tri cadasera. chananc
orūm.

Soscenderit s^r. **Z**abulon qui exercitum duceret ad bellandum. **D**uces isachar fuere cū s^r doctores legis. **H**ad bellandum s^r quædā ps illorum cū delbora ad landandum deū remāst. ps autē secuti sunt barach ad populū exhortandū et sisarā debellandum delbora. et barach vestigia sunt se- s^r precipitās se. s. in torrentē ci- son et psequeb^s inimicos cuti: qui q̄si in p̄ceps ac baratrū se discriminī dedit. **D**iviso p̄tra se ruben. magnanimoꝝ repta est cō- tentio. **Q**uare habitas inter duos vicinū rbiū s^r quasi greges quid abūdas seruire cupis. et eoꝝ sibilos pot. audire delectans q̄ cū fratrib^b tuis occurrere inimicis. et imiglio do mīni supbus cōtradicis termios: vt audias sibilos gregū: **D**iviso cōtra se ruben: magnani- morum reperta est contentio. **H**ad hoc dicit. q̄ ruben et gad p̄manit s^r vidēs trans iordanem quiescebat. et dan rubē et gad fractibus suis deesse. nauibus fugam arripuit s^r icrepatis q̄d aser nauigio potius fugā arripuit q̄d fratrib^b opē ferat vacabat nauib^b. **A**ser habitabat i litorē maris. et in portibus mora- s^r ceteris deficiētib^b he due. trib^b obtulerunt anias suas morti in regione moreme. i. excelsi. q̄ p̄ populo de i se obtulerunt discrimini batur. **Z**abulon vero et neptalim obtulerunt anias suas morti in re gione moreme. **V**eñerunt reges et pugnauerunt: pugnauerunt reges bin iubidi et ac s^r p̄uincia in qua ē torrentis alon iuxta aquas mageddo chanaā in thāne iuxta aquas ma- geddo: et tamen nihil tulere p̄dan- s^r quia in p̄ milib^b israel nec clipeus erat nec hæta s^r grandine et igni ees. **D**e celo dimicatiū ē contra eos s^r angelis: qui p̄tra sisarā pugnauerunt stelle manentes in ordine et cursu suo aduersus sisarā pugnauerunt. **T**orrens cison traxit cadavera eo rum. torrens cadumim. torrens ei s^r vox populi fese magnanimitate exhortan- tis et ut p̄culceret colla inimicoꝝ suoy son. **C**onculca ania mea robustos s^r lapidib^b grādinus de celo missis quasi si vngu le equoꝝ lapidib^b p̄cuse ceciderūt qd putas equi tubis accidisse **C**ingulę equoꝝ ceciderūt: fugiēti bus impetu. et p̄ p̄ceps ruentib^b fortissimis hostiū. **M**aledicite ter- s^r michael qui iubet p̄ delbo ram maledicere moroth. i. cōtrarie potestati. que præcrat chananeis. Moroth enī interpretat alcha num. ceteris enī angelis dimicatiū p̄ israel spō state angelī. nō solū nō pugnauerūt. sed et. a. aduer sati sunt **T**ermeros. dixit angelus domini: maledicite habitatorib^b eius: quia non venerūt ad auxiliū domini. in adiutoriū fortissimoꝝ eius. **B**ene- s^r bellatoꝝ

Sanctas. f. sarā rebeccā. rachel liam
et huuiusmodi
dicta inter mulieres iahel vxor a-
domini
her cinei: et benedicat in tabernacu-
lū sapientē et prudenter fecit. ut hostis firmius se
crederet illi. lac quidē nō vinū dedit. qz domus re-
chab vinū nō bibit
lo suo. **A**quā petēti lac dedit. et in
phiala principū obtulit butirum.
Sinistram manū misit ad clavum
et dextram ad fabroz malleos: per
cussitqz sisarā querēs in capite vul-
neri locum. et tēpus valide pforās
Inter pedes ei⁹ ruit: defecit et mor-
tuus ē. Voluebat ante pedes eius
et iacebat exanimis et miserabilis.
Sirrisio.
Der fenestram respiciēs v lulabat
mater ei⁹. et de cenaculo loquebat
Lur morā regredi currus eius. q-
re tardauerunt pedes quadrigarū
illius. **U**na sapientior ceteris vxori-
bus ei⁹ hēc socrui verba respōdit
Forsitan nūc dūvidit spolia. et pul-
crrima seminarū eligit ei. **V**estes
dūversoz colorum sisarē trađunē i
prēdaž. et suppellex varia ad ornā-
da colla congerit. **H**ic pereant om-
nes inimici tui domine: qui aut di-
ligunt te: sicut sol in ortu suo splen-
Adamā. quiescit terra dum
quiescit peccatum: mouēt autē terra: i. qui habitat ter-
rā. cum animas hominū mouēt et perturbat peccata-
det. ita rutilent. **Q**uicunqz terra p
quadraginta annos.

C. VI.
Adamā. dum esset iusticia in terra
queuisse dicit. dū autē crevit iniqui-
tas et fecerūt malū in conspectu do-
mini tradidit eos in manu madian.
Ecce sunt antē
filii israel malum in conspectu domi-
ni: qui tradidit illos in manu madian
perfecta et cōdigna penitēcia
in septē annis. et oppresi sunt val-
de ab eis. **F**eeceruntq; sibi antra et
speluncas in montib;. et munitissi-
ma ad repugnandū loca. **L**ung; se
carne de carne metet corruptionē
uiusset israel. ascendebat madian et
amalech ceteriq; orientaliū natio-
num et apud eos figētes tentoria.
sicut erant in herbis cuncta yasta

et eorum fructus exterminantur peunt. Quae vero in spiritu seminantur non possunt madianite corrumpere. Non enim possunt demones ascendere ad spinas campos et noualia spissas temerare eorum. qui non seminat sive spinas sed innuant sibi noualia. Frequenter etiam accidit ut qui in spinis ope multum de sudans plurimos fructus fecerit et replenerit horrea sua fruge iusticie et multa bona opera considererit nisi cuncti conscientie sive sed si negligat et post labores plorans ad voluntatem vergat omnia illa bonorum semina dominante libidine corruptentur. Ideo dictum est omni custodia serua continet. Custodiendi enim est igitur cor ab omni peccato. Principium in tempore persecutiois. Si quis enim tunc tenet fidem omnes iusticie fructus amiserit nudus reperire factus et ianis et divinitus et multo vix labore collectus subito omnis labor effunditur se cunctum illud. Omnes iusticie eius quas fecerat non recordabuntur. Drem ergo ut persecutione sustinere possimus quod tribulatio patientia operatur. patientia probationem probatio spem. Pertendit enim probatio nostra non solum usque ad verba sed usque ad sanguinis perfusionem quod christi sicut quod sequimur per redemptions nostra effundit sanguinem suum. ut inde exeamus loti in sanguine nostro baptismus enim sanguis solus est quod nos puriores reddat. quod a quo baptismo te quod dicit baptismum habeo baptizari. quod vos nescitis. perfusionem ergo sui sanguinis baptismista nominavit. si si ista doceas offendere vereor ne baptismista istud eminem tuis sit illo baptismate quod a qua tradidit. Ille enim acceptum valde pauci imaculati usque ad exitum vite custodiunt. hoc vero qui baptizatus est ultra peccare non potest. si temerari um non est in rebus talibus andire aliquid possumus dicere quod illud baptismista peccata pterita purgant. quod istud etiam futura pununtur. et evenies princeps huins mundi ad tale animam non inuenit quicquam immuno sanguis perfusione sopit nec audet in aliquo criminari animam morte sua clarificata sanguine lotam.

Qui misit ad eos. Aug. Cur non dicat nomine bene prophetate latet causa est. non tam nullam esse arbitror. Sed quod post verba quibus exprimitur in obedientia populo sequitur scriptura dicentes. et venit angelus domini et sedet sub queru que erat in effra. non absurde intelligit iste angelus nomine viri significatus. ut postea quod hec verba dixit venerit ad queru. et ibi sedetur. Nomine enim virorum sive dicuntur angelii. sed angelos prophetas dicitur non occurrit. quod quis eum qui prophetas est sive occurrat angelum dici. Sed si angelorum dicta prophetica nota sunt. et quibus futura pronuntianeruntur. cur non possit angelus prophetarum dicitur.

Cumque gedeon. Isido. Gedeon christum significat. qui sub umbria sancte crucis destinato incarnationis future constitutus rectitudine iuu

dicit quasi virga electione sanctorum a virtutis paleis sequestrabat. **Da mihi signum.** Adam. Vir eruditus et habens ibi predecessoris exemplum cautius agit. Sciebat enim posse angelos tenebrarum transfigurare se in angelos lucis. ideo examinat spiritum si a deo sit. Spinalis enim omnia examinat. Sic predecessor eius ihesus natus cum principi celestis militis vidisset inquirit. si noster es an aduersarius. Ideo gedeon discutit angelicam visionem diversitate et mutatione signorum.

Portans sacrificium. Aug. Aduerte dum est quod gedeon non ait agelo offerat tibi sacrificium. sed offerat tibi sacrificium meum et ponat in specie tuo. unde itel ligendum est non eum angelum sed per angelum sacrificium obtulisse. **Quod angelus ostendit.** qui non ab eo tanquam sibi suppositum sed ait illi. Accipe carnes et azimos panes et pone ad petram illam. et ius effunde. **Et cum hoc fecisset.** excedit angelus domini summum virgem qui in manu eius erat et tetigit carnes et azimos et ceterum. Ita ipse angelus in sacrificio officium missum impluit. Ignem enim homo miserit. ut homo sine miraculo subiecisset. quem misericorditer et angelus ipse subiecit. Dominus tunc cognovit gedeon. quod angelus domini esset. hoc enim scriptura prius subdidit. et videt gedeon quoniam angelus domini est. Prorsus ergo tamquam cum homine loquebatur quem tamquam hominem credidit. ut coram ipso sacrificium vellet offerre velut adiuuandus presencia sanctitatis eius.

Ingressus ita gedeon. Greg. Gedeon cum a paleis Iudea disuteret. angelum vidit. ad cuius imperium corxit beduus super petram posuit. et ius carnem supra petram suscepit. **Qui diabolus transfiguratus se in angelum lucis.**

virtutum grana separare haec agentibus angelus appetit. quod tamen magis dominus interiora tenueat quanto se studiosius boves ad exterioribus purgant. Qui occidi beduus precipit. et omnem appetitum nostrum carnis imolare. carnesque supra petram ponit. et ius carnium susfundit. petra significat christum de quo dicitur. petra autem erat christus. Carnes supra petram ponimus. cum corpore nostro christi imitatione cruciamur. **Ius etiam carnium susfundit.** qui in conuersatione christi ipsas etiam cogitationes carnales exinanivit. quasi enim ius ex carne liquatum in petra fundit. quoniam mens a cogitatione carnali fluxu vacuatur. **Quod angelus virga tangit.** quod intentione nostrae potestas diuinorum adiutoriorum non deserit. de petra ignis exit et ius carnemque plumbit quod afflatus a redemptore spiritus tantus cor nostrum flama coquitionis cremat. ut omne quod in eo est illicitum opis et cogitationis exurat. perfecta enim mens sollerter inuigilat. ut non solus pueris agere renuat. sed omne etiam quod in se per cogitationes turpiter liquat terget.

Ingressus ge-
deo zc. obtulit ei
zc. Aug. Querit qua-
re gedeon aulus sit sa-
crificii offere ppter lo-
cus vbi iussert deus.
pbitum ei extra taber-
naculum suum sacrificia-
ri sibi cui templum syc-
cessit. Tpe aut gedeo-
nis tabernaculum erat
in silo. Sed sciendū q
angelū primo ppter
putavit. et de offerendo
sacrificio domini in il-
lo psluit. Qd si ille
bibuisset n fieret. H
q annuit auctoritatē
dei gedeon secutus est.
Ita enī deus legit ma-
illa cōstituit. vt leges
non sibi sed hominib
daret. vnde qd ppter il-
la ipse pceptit n a trā-
gressoribus sed ab obe-
dientib impletū est si
cut abrag te immolan-
do filio. Sic belias ex-
tra tabernaculum domi-
ni ad quincēdos sacer-
dotes ydoloz sacrifi-
cauit ex pcepto domi-
ni qui hoc ei reuelatōe
et inspiratione iussit.
Quanquā tanta con-
suendo: ppter taberna-
culū sacrificiū crebri-
erat. vt etiā salomō in
excelsis sacrificasse iue-
niatur. nec eins sacrifi-
cium fuisse reprobatum.
et tamē notant reges q
inter oga laudabiliā
nō destruxerūt excelsa
vbi cōtra legē dei po-
pulus sacrificare plue-
uerat. et qui destruxit
magis laudatur. Ita
deus psluetū dūm po-
puli sui. qua ppter eius
tabernaculum tamē nō
dijis alienis offerebat.
sed deo suo sustinebat
potius q̄ verabat. eti-
am sic exaudiēs offerē-
tes. Qd autē gedeon
fecit p angelum pcura-
tum ē. vt ppterice fie-
ret. ut in ppterice pe:ra
illa pmentareb. Cui nō
sacrificatū ē. s̄ de illa
ignis memorat exisse.
quo sacrificiū psumere
tur. Hunc enī p aquā
qua pcessa petra effu-
dit in heremo. sive p ignem donū spiritus sancti significat. qd ditissime super
nos effudit christus. vnde. Siquis sitit veniat et bibat. Qui credit in me flu-
mina de ventre eius fluent aquae viue. hoc aut dixit de spiritu quē acceptu-
erant credētes in eū. Et alibi. Vnde sunt illis lingue diuise velut ignis zc.
Etiō dominus ait. Ienē veni mittere in terrā.
Tolleq̄ taurū. Ysid. Quē pater ydolis reputauit. bñ gedeon oc-
cidit et alium septennē immolauit deo. In quo ostēdit post aduentū chri-
sti. omnia gēnitatis sacrificia abolenda. solūq̄ iam sacrificiū passionis chri-

panes carnesq̄ ponēs in canistro.
carnales cogitationes
et ius carniū mittēs in ollam. tulit
omia sub queru. et obtulit ei. **L**ui
dixit angel⁹ domini: **T**olle carnes
et azimos panes. et pone supra pe-
schrū cuīus imitatione corp⁹ nostrū crucian⁹
tra illā. et ius desup funde. **L**unc⁹
fecisset ita. extēdit angelus domini
summitatē virgē quā tenebat i ma-
nu et tenigit carnes et panes azimos.
afflatus. s. a redēptore spiritus
Ysid. qz in carne christi to-
ascēditq̄ ignis de petra et carnes
eius mūdi dœta iste peccata. virga. s. pcessa. t. cru-
cifix. nec solū facta. s̄ etiā cupiditates purgau-
to ei hedi culpā facti. ius significat illecebras
cupiditatis. epur ignis de petra. quia caro christi
dimū ipse repleta omnia peccata exsulit. vnde
ignem veni mittere in terram zc.
Azimosq̄ panes psumpsit: angel⁹
autē dñi euauit ex oclis ei⁹. **C**idēs
q̄ gedeon q̄ esset angelus domini
ait. **D**eu mi domine deus: quia vi-
di angelū domini facie ad faciem.
Dixitq̄ ei dominus. Pax tecum.
Ne timeas nō morieris. Edifica-
uit ergo ibi gedeon altare domino
vocauitq̄ illud. domini pax vlc̄ i
presentē diem. **L**uc⁹ adhuc esset in
effra que ē familię ezri nocte illa di-
xit dominus ad eū. **T**olle taurum
patris tui et alterū taurū annorum
fūpior vel deuorator
septē. destruesq̄ aram baal que est
patris tui. et nemus qd circa aram
ē succide. et edificabis altare domi-
no deo tuo in summitate petre hu-
ius. sup quā ante sacrificiū posui-
sti: tollesq̄ taurū secundū. et offeres
holocaustū sup struem lignoz que
de nemore succideris. Assumptis
ergo gedeon decez viris de seruis
suis: fecit sicut pceptat ei domin⁹.
Timens autē domū patris sui et ho-

mines illius ciuitatis p diem no-
luit facere: sed omia nocte cōplete
Lunc⁹ surrexisserunt viri opidi eius
mane: viderūt destructā araz baal
lucumq̄ succissum. et taurū alteruz
impositū sup altare qd tunc edifica-
tū erat. dixerūtq̄ adiuvicē: **Q**uis
hoc fecit? **L**unc⁹ pquirerent aucto-
rem facti. dictū est. **G**edeon filius
ioas fecit hēc omnia. **E**t dixerunt
ad ioas. **P**roduc filiū tuū huic ut
moria: quia destruxit araz baal et
succidit nemus. **Q**uibus ille r̄ndit
Nūquid vltores estis baal ut pu-
gnetis p eo? **Q**ui aduersariis ē ei-
us moria: anteq̄ lux crastina ve-
niat. **S**i deus ē: vindicet se de eo
qui suffodit aram eius. **E**x illo die
sys. circuens in vtero hic ē christ⁹
qui in vtero virginis incarnatus in terra vterum fuit
s. i. fortis cōtra baal
vocatus ē gedeon hierobaal: eo q
p substantiā infirmatis et extra mundū p potu-
tiam maiestatis
dirissit ioas. vlc̄iscat se de eo baal.
qui suffodit aram eius. **I**git̄ omis-
texta iudiciū. hōe iudicio populus ablingēs. i-
ventri et gule deditus Adamā. lxx. orientis si-
lit. i. falsi christiani
Imadiā et amalech et orientales po-
puli cōgregati sunt simul. et transe-
untes iordanē. castrametati sunt i
Adamā. in detectis et humilibus locis casta po-
nit qui populu dei expugnare volit. lxx. ipa-
tius domini pfortauit gedeon
valle iezrahel. **S**piritus autē domi-
ni suffudit eū spiritus sapientie. et intellectus spi-
ritus p̄siti et fortitudinis
ni induit gedeon. qui clangēs buc-
Adama. lxx. et vocauit post se abiezer. qui
-nusq̄ erat. interp̄catur autē patris nostri auxi-
cina cōncoauit domū abiezer ut fe-
lum. nō ergo aliquē hominē. sed patris summi vi-
decit vocasti auxiliū.
queret se. **M**isitq̄ nuncios in vni-
uersum manassen: qui et ipse secu-
est eum. **E**t alios nuncios in aser et
zabulon et neptaliq̄ qui occurserūt
ei. **D**ixitq̄ gedeon ad dominum:
Si saluum facis p manū meā pp̄lin

st. p redemptione p̄s
deo offerendum. **I**pse
enī ē vitulus septenis
plur. s. sp̄ septiformi

Igitur omnes
Adam. Conniverunt
aduersarii israel madi-
nate. q̄ interpretat extra
iudiciū q. l. extra iudi-
cū dei sunt. et extra le-
gē peccauerūt. et extra
legē gibūt. et amalech
i. populū ablingens
natio. s. terrena. ventri
et gule dedita. **C**ama-
lis. s. israel puenit con-
tra spiritualē. **O**scen-
tur eis etiā filij orietis
Omnis enim qui sup
senōm christi suscipit
filius offici orientis de
christo enī dicit. **E**cce
vir oriens nomen ē illi
H̄z nō semper qui chri-
sti nomē habent in ec-
clesia christi permanēt
Lunc⁹ heretici qui cēsen-
tur nomē christi ecclē-
siā et fidē expugnat.
filij orietis cū madiani-
tis et amalech expugnat
populū dei cū paga-
nis. s. i. iudicis.

In valle ies. Ada-
mā. Que interpretat
semen dei. Non enim
audēt aduersarii illuc
ire. vbi sunt iam natū
fructus spiritus. **S**ed
vbi adhuc semē dei ia-
cit. et nō dum fructus
ascendit. Aliud enī ce-
cidit secus viā et uolu-
tres celi diripiūt illud
hi sunt. s. qui audiunt
verbū dei. et cū leticia
suscipiūt. **V**enit autē
diabol⁹ et tollit verbū
vel semē de corde corū
Sic ergo isti veniunt
et volūt tollere semen
te de corde eōp in q̄
bus seminatū ē. q̄ in-
ueniunt eos in vallib⁹
positos et ima lectates
humiliter enim et indi-
gne. et iudaco intelle-
ctu suscipiunt verbum
dei. Qui autē ab humili-
tate littere ad excelsa
spiritus cōscēdit. nihil
ei rapiunt madianite.
et amalechites. sed ne

q̄ filii orietis. quia cōstitutus ē in vertice intelligentie spiritualis.
Si saluum facis. **S**i saluum facis per manū meā israel que-
admodū locutus es. Ecce ego sum et ponā vellus lane in area zc. **L**unc mu-
ta sunt et innumera signa q̄ petere potuisset ad p̄firmandā promissionē te-
querit quare post angelica voce et promissionē cōfessē hoc nouū signū petij
quo impetrato. vellus in peluum exprimit. quare puerō ordine secundū sig-
num depositit. p̄sertim cū dictum sit. **N**ou temptabis dominū deum tuum
Sed exitus rei docet nō esse factum cōtra mandatū. **N**on enim exaudisse

Judicum

Deus petitionē si fuisset cōtra legem. Videnda est ergo huius mysterij ratio. Nemini aut̄ quendam ex p̄decessorib⁹ nostris. vellus lane populu israel dixisse. Reliquā aut̄ terrā reliquas gentes et rōrē qui cecidit super vellus verbum tui esse. qd illi solo populo cœlatus missum ē. Supra soiū enī israel. rō diuinę legis venerat. Siccitas aut̄ omnes gentes habebat. quas nullus humor diuinī verbi infundebat.

CIn area. Idem. Non vbiq̄z non in capo. nec in saltu. b̄ in area. vbi messis est. Messis qui dem multa. op̄ari ait pauci. Preuidebat p̄ spiritū letiū quia chriſtus in area cōgregat populu suum. et ibi cū expurgat. tenet venti. lebrum in manu sua. Non ergo sine causa vir tātus aut talis. cu ius etiā apostolus ī cathalogo p̄phetarū fa cit mentionē. arcā te legit ponēdo velleri. Nec sine causa ex̄ḡs vellus in peluī. et replevit eam aqua. christus enim exuit vestimenta sua. et p̄cinct⁹ linteo misit aquā in peluī et lauit pedes discipulorū. Vides ergo q̄ h̄c ad umbrabant p̄pete. q̄ erant in nonissimis tē porib⁹ implēda p̄ chriſtuī. Aqua ergo missa in peluī ros erat gra tie celestis. quo lauare pedes discipulorū. vnde ait. vos aut̄ mundi estis. ppter x̄bū. qd oculū tuū vobis. Sed et nos si p̄bea mus pedes nostros patatis est ihesu lauare pedes animi nostre. et purgare eis celesti rōre gratia sp̄lliancti. vero doct̄ne non enim solos ap̄tolos mundos esse voluit. sed ei am om̄es qui credit p̄ x̄bū eius. et omnibus cū petro dicit. nisi lauero te. o habebis p̄tē meū. Nemo enī habet partē cū ihesu. nisi loī. et mōdus. Exue p̄cor dñe vestimenta q̄ ppter me idūtū. accige re. ppter me. mitte aquā ī peluī. et laua pedes fuor iuxta. diles sorores filio. ut tu. p̄ et filiarū. laua pedes anime nostrę. et imitantes te. et sectantes. exuamus nos vetera vestimenta dicētes. Exui vestimentū meū quomō in dñū ihesu. laui pedes meos quomō lordinab̄ eos. Cum enī laueris pedes meos statim facies me recubere tecū. et audi. vos vocatis me magister. domine. et bene dicitis sum etenī x̄c. volo ergo lauare pedes fratruī meo. Ideo baurio aq̄ te fontib⁹ israel. immo exprimo te israelitico vellere. nunc te vellere libuī dicū. vel libuī regum. nunc te vellere isay. vel hieremie. et mitti eam ī peluī animę meę. capiē sensum in corde meo. et accipio pedes eo q̄ qui se present ad lauandū. et om̄es purificati p̄ verbū. nō abiciamur te balamo sponsi. p̄ sordidis inuiditēs. sed cādidiſ vestibus lotis. pedib⁹ mūc. o corde regumbamus in p̄uilio sponsi ihesu christi.

CSi ros in toto vel. Aug. In temptatione gedeonis. qd p̄nunciare dominus molebat ostēdit. In cōpluto. s. vellere. et area tota circunquaq̄z sicca. figurare primum populum israel. vbi erāt sancti cum gratia celesti. tanq̄z pluia spirituali. et postea cōpluta area. siccato vellere figurare ecclesiam dei. toto orbe diffusam. habentē nō in vellere tanq̄z in velamine. sed in agio. q̄. leste gratiā. priore populo velut ab eiusdē grātia rōre alienato atq̄z liccato.

Oro vt solum vellus x̄c. Adam. In secundi quoq̄z signi ratione in q̄ ait. et supra omnē terrā ros descendat. supra vellus aut̄ siccitas maneat. vi de omnē populu hunc. qui p̄ omnē terrā ex gentib⁹ cōgregat. et habentē nūc

C.

VII.

in se rōrē diuinū et in os ei rōrē infundi. et p̄phetarū litteris irritari. et genaḡlico humore p̄rescere. Illud aut̄ vellus. i. in dñū populu. siccitatē verbi tui patientē secundū illud. Erunt sūi israel multo tpe sine rege. sine principe. si ne. p̄pheta x̄c. Propheta quoq̄z aduentum christi describēs ait. descendit si cū pluia in vellus. et sicut still. s. f. t. descendit enī sicut pluia ī vellus populi circumcisōnis. et sicut stillicidia. s. f. t. i. sup̄ reliquā terram descendit chriſtus. Sed stillans etiā sup̄ nos et guttas nobis gentibus celestis rosis afferens v̄ et nos bibam. qui eramus sup̄ terraz ingi ariditate siccati. bunc ergo mysterij ordine sanctus gedeon. p̄phetico spiritu int̄cēs. etiā secundū signū cōuerso ordie petit. Sciebat enī rōrē diuinum qui ē aduentū filii dei nō solū iudeis. s. p̄tēt etiā gentib⁹ esse futurū. q̄ ex incredilitate iudei salis fit gentib⁹. et hoc ē qd p̄ ariditate velle ris vniūsa terra diuinioris grā infunditur.

Gedeon de nocte p̄flurgens et omnis populus cū eo. venit ad fontē qui vocat arad. Erant aut̄ castra madian in valle ad septētrionalem plagā collis excelsi. Dixitq̄z domini in bellis humanis numeris exercitus prefat tutiora subsidia. sed nō ē ita in diuinis. nō enī clarū ē diuina virtutis opus. ita bānūs amiculus fulcat. nō cū saluare rep̄t mītiūdine virti. nūc sue nūs ad gedeon. Multus tecū est populus. nec tradet madian ī manus eius ne glorie p̄tra me israel. et dicat: meis viribus liberat̄ sum. Loquere ad populu. et cunctis audientibus p̄dica. Qui formidolosus et timidus ē. reuertat̄. Recesse runtq̄z de monte galaad. et reuersi sunt ex populo vigintiū milia viroz. et in decem milia remanserūt. Dixitq̄z dominus ad gedeon. Adhuc populus multus ē. Duc eos ad aquas. et ibi p̄habo illos. et de

vos terreat ista malitia q̄ facile s. deliter militantib⁹ implet. Solēt in his casis mulieres vincere. no corpis rebore. sed fidei virtute. sicut delbora et in dīb̄ q̄ quā viri p̄diderat. patrie recidit salutē. virgines quoq̄z prima etate. p̄ martinū tirannica p̄tulere tortura. In his ergo qui militat deo. non corpis. sed animi fortitudi q̄rit̄. q̄ nō jaculis ferreis. sed orationib⁹ telis visitoria acquirit̄. fides in certamine tollerantia p̄bet. vnde. State ergo in dītū locū iusticie. succinctū lūbos in v̄. irate. et galea salutis accipite. et gladium spiritus. Iuxta om̄ia lūcū fidei x̄c. Sic armati debemus tollere vexilla crucis christi. et eum sequi. Si tamē in p̄secutione inferiorē te virilo. cōtra tiranni crudelitatem uideris ē in milicia christi dare locū ire. de loco in locū fugere. nec tibi in hoc ascribit militare p̄missum. vnde. si p̄secuti vos fuerint ī una ciuitate fugite in aliam. Numina enim rei ē ihesum quē semel p̄fessus es non negare. Confitet aut̄ qui ppter ea fugit ne neget. In apocalipsi cū enumerant̄ qui in stagū ignis mītē sunt cū infidelib⁹ et fornicatorib⁹. et venerariis timidi et formidolosi cōputant̄. Sic inter ingentia et nūc criminis tumoris et formidinis crīmē ponit.

Lx. Formidolosus ē. qui quali adoleſcēt vītio. anteq̄z videat mala. sola cogitatione terret. gelidam p̄ mēbra formidinē volvēs. vt nō tam p̄spēciū malorū. q̄ auditi et expectatiōne soluatur. Ideo iuxta. lxx. formidolosus corde dicit. in corde enī et in interiorib⁹ animi defixū manet hoc vītū. timidus aut̄ ē qui p̄ primo aspectu ad p̄gressum trepidat. nō tamē toto corde teretur. sed repari et animari denovo potest.

Adhuc populus Adamā. Adhuc populus multus ē defone eos.

b

Dicitur et ibi eos probabo tibi. Ut video qui primū repbati sunt. nec in aq̄ descendērāt. sed adhuc se calbcuminos designabant. et tantū formidinis vicio deterriti sunt. vt nec ad lauacū salutare descendērent. Ideo repbati sunt. hi vero secūdū veniunt ad aquā. vt protent̄ ibi. et dixit dominus ad ḡdeon. Omnis quicūz latibulat aquā in lingua sua. sicut lambit canis statu es cum te orūm ē. In omnibz pene veterū gestis. mysteria designant̄ ingētia. sicut hic. Qui enī descendēt ad aquā. i. ad baptismū gratiā. non debent pcedere i. terrā. nec fletere genua. et cedere tēptationibz futuris. sed stare pstanter. et remissas manū. et dissoluta genua erigē. et gressus rectos facere pedibz suis. Venisti ad aquam baptismi. hoc ē tibi initium pragae spiritualis. Si remissio fueris. si flecti facile potueris q̄ mō pugnabis. Quo modo stabis ptra astutias diaboli. Ideo clamat apostolus. State et nolite iugo scripturis iterū herere. Ne ergo probabilis ille electus ē qui postq̄ ad aquas baptismi venit. ad necessitates corporeas et terrenas flecti nescit. qui vicis non indulget. nec propter peccati scim sternit. p̄mis

Qui manu et lū. Manu et lingua dicit eos aquā lambere. q̄ manu et lingua debet operari milites christi. i. ope et verbo. Qui enī vocet et facit. magnus vocabit in regno celorum. Similitudi nem quoq; canis lambentis iducit. q̄ supra omnia cetera animalia. amore dicit. p̄ propio domino suare. nec terrore nec iniuriis oblitetur. rari in eo fert affectus. Trecēti ergo sūt soli. q̄ sacramēti hui⁹ imaginem ferūt. Isti electi. p̄ batī. et ad victoriā consecrati. qui etiā ipso numeri sacramento: obtinere adulterios possunt. Trecēti enim sunt. qui tercio cētēo multiplicant̄. et pfecte trinitatis numerū ferūt.

Fuit itaq; numerus. Aug. Et facrus ē numerus eoz qui lambuerant manu sua lingua sua. trecēti viri. Pleriq; latīi codices nō habēt manu sua. sed tantū lingua sua. q̄ si intellexerāt q̄ supra dicitū ē tanq; canes. Grecus aut̄ virūq; habet manu sua lingua sua. vt intelligat q̄ manu aq; raptam in os proficiebat. sicut canes qui nō ore apposito sicut boves aquaz ducunt quā bibūt. sed lingua in os rapiunt. licet etiā isti fecerūt. Sed cū manu aquā in os p̄ projecterēt quā lingua exipient. Interpretatio vero ex hebreo id planius habet. sicut itaq; numerus eoz. qui manu in os p̄ projecte aquas lambuerant trecēti viri. Non enim ita bibunt homines vt sine ope manus lingua aquā bauriat sicut canes. haut vero istis p̄ceptum fuerat vt hoc faceret. sed cū ad bibēduz descendēs ad aquā. multi genu flerū biterūt. q̄d facilius et minore labore fieret. Daudi vero nō fiero genu se in curvauerūt. sed vt canes biterūt. aquā manu in os iactant. Quoq; numerus. q̄d trecēti erāt crucē significat. ppter litterā thau grecā. Per q̄d enī gētes magis ī crucifixū xp̄m credituras p̄figurāt ē. q̄d littera grecā ē. vnde. grecorū nomine

apostolus omnes gentes significat. vides. Iudeo primū et grecō. q̄d in sin. quis gentiū greca ita excellit. ut p̄ hanc oēs decēter significant. hic numerū etiā in uernaculis abrac̄ aduertēdus ē. p̄ quos fratre ab hostibz liberanit. quādo cū melchisedech magno mysterio bñdixit. Qd enī exuberāt tēcēt. et octo videt̄ significari q̄ tpe fieret. i. tēcēt qd futurū erat sub gratia. Pas primā ē ante legē. secundū sub lege. tēcēt sub gratia. Singula vero tēpōra senario significata sunt numero ppter pfectionē. ter enī seni. x. x. viii. lunt. vii. et mulier. x. x. viii. annos habebar in stirmitate quā curvā saltuator erexit. Nam op̄ isti ita p̄bati sunt. ut si miles in bibrando canibus dicerēt. significat q̄ ptemptibilia et ignobilis elegit deus p̄ cōtemptu enī haberet causas. vnde. nō ē bonum sumere panem filiorū et mittere canibz. dāvid quoq; tanq; p̄cept. bilēt se cani appellat.

Percussit illatos subvertit.

Bregi. Et hoc bello p̄ prophetā dicit. Iungam oneris eius. et virgam humeri eius. et sec p̄trū exactoris eius superasti sicut in die mādia. Eripies enī gentiū itatē dñs supauit ingū oneris eius cū cā adūtū suo a dyaboli fuitiente literauit. Superavit virgā humeri eius cū p̄cussionē illi⁹. H̄er puerlo ope granter teprimebat. humano genere redēpto cōpescuit. Supante scēptū exactoris eius cū regnū dyaboli qui p̄ peccatis debita p̄gnar tributa exigebat. te corde fidelium testituit. adūt̄ ergo redēptoris hui⁹ pugnae victorie cōp̄gat. q̄d in illa ḡdeonis victoria teli⁹. H̄edeon nāq; significat redēptoris adūtū. te quo dicit̄. Tollite portas principes vestras et e.p.c. et r.g. domin⁹ fortis et potens dñs potens i. p̄lio

hoc ḡdeon ope et nomine prophetāt. Ḡdeon. nāq; interpretat̄ circūmē i. vtero. christus enī p̄ maiestatis potentia omnia circūluit. sed p̄ dispēlationis gratia in vterū virginis venit. qui sua dispēlatione nos redimēs diuitiā cuncta p̄plectēs et būnitatē intra vterū sumens in vtero incarnat̄ est. et clausus nō est. q̄d intra vterū fuit p̄ infirmitatis substentiā et extra mūdū p̄ maiestatis potentia. Mādian abo interpretat̄ te iudicio. hostes cū ei⁹ repulsi sunt non te iudicio repellēt̄. sed te iudicio iuste iudicantis ideo te iudicio vocant̄ q̄d alieni a gratia redēptoris iuste damnationis meritū etiā in noīe trabūt. Contra hos ḡdeon cū trecēt̄ p̄git ad plūm. Solet in cētēario plenitudo pfectionis intelligi. Quid ergo in trecēt̄ nisi p̄fēcta cognitio trinitatis. Cum his enī domin⁹ aduersario fiduci destruit cū his ad p̄dicationis bella descedēt. qui possunt diuina cognoscere. et trinitate q̄d tens ē p̄fecte sentire. Notandū vero ē q̄d trecēt̄ numerū i. thau litterā p̄t̄ser et p̄ spēm crucis designat q̄d crucis specie tenet. cui. si p̄ transuer sam lineā id qd in cruce eminet adderet. nō īā crucis species ī ipsa crux ēēt. quia ergo hic numerus in thau litterā p̄t̄ser et p̄ eam species crucis ostēdi.

merito in his trecentis gedeonē sequentibus illi designant quib⁹ dicitur. Qui vult venire post me abneget semet ipsum. et t.c.l. t.s.m. Qui sequentes dominū tanto verius crucē tolunt. quanto acrius se edomāt. et erga p̄xios caritatis compassionē cruciant. viii. Signab⁹ sup frontes viro rū gementū et dolentū. vel in trecentis hoc significat. q̄ ferrū boſtū crucis ligno superē. **D**ivisitq; trecēto. sicut uix ad fluuiū ut aquas biberet et qui eas flexis genib⁹ hauseret. a bellī intentō ne remori sunt. Aquis enī doctrina sapientie stante autē genu: recta opatio dsignat. Qui ergo dū aquas bibūt genu flectūt a bello p̄hibent: qz cū istis chris̄tus cōtra hostes fidei pergit ad plū. qui enī doctrinā hauriunt. restatimē operū nō fecunt. Omnis enī tunc bibisse aquā. s̄nō omnes recto genu stetisse narrati sunt et repbati sunt qui bibēdo genua flexūt: qz nō auditors legis iusti sunt apd̄ deum: sed factores qz enim dissolutio operū genu curvatione si gnatur. recte dicit̄ remissas manus. et disoluta genua erigite. et gressus rectos facite pēdibus vestris. Igitur christo duce ad bellū pdeunt: qui qd̄ ore annunciat ope ostendunt qui sueta doctrinā sp̄ ritualiter hauriūt. nec tamē in prauis opib⁹ carnaliter inflectunt. In tubis clamor p̄dicationū. In lampadibus claritas miraculorum. In lagenis fragilitas corporis. tales enim dñs noster fecūt ad p̄dicationis plū duxit qui respecta salute corporum. hostes moriendo p̄stererent: eorūq; gladios non armis sed patiētia supariēt. Armati enī venerūt sub duce suo ad plū martires nostri. sc̄z tubis lagenis et lampadib⁹. tubis sonat dum p̄dicant. confringunt lagenas dum soluēda ī passione corpora hostilib⁹ gladiis oponunt. fulgerit lāpadib⁹. dū post solutionē corporū miraculūs choruscāt. Morib⁹ hostes in fugā queriunt. qz dum mortuoꝝ martirū corpora miraculūs cornūscare cōspicunt luce veritatis fracti. qd̄ impugnabāt credideūt. Cenērūt ergo tubis ut agene frā gerētur. lagenē fracte sunt ut lāpades appareret. Apparuerūt lampades. ut hostes ī fugā vertearent. i. p̄dicauerūt martires donec eoz corpora soluerent q̄ soluta sunt ut miraculūs coruscaret. Cornūscerūt: ut hostes ex diuinā lu-

bethseca et crepidinē abelmeula ī thebbath. Conclamātes autē viri israel de neptalim et aser et omī mānasse persequeban̄ mādian. Et dedit dñs victoriam populo israel ī die illa. Misitq; gedeon nuncios ī omnē montē effraim dices. De scendite in occursum mādian. et occupate aquas usq; bethbera atq; iordanē. Clamanitq; oīs effrai et p̄ occupauit aquas atq; iordanē usq; bethbera. Apprehēsosq; duos viros mādian. oreb. et zeb. interfecit oreb ī petra oreb: zeb vero ī torculari zeb. Et persecuti sunt mādian: capita oreb et zeb portates ad gedeon trans fluenta iordanis.

C. VIII.
Dixeruntq; ad eum viri effraim: Quid ē hoc qd̄ facere voluisti ut nos non vocares cū ad pugnā pergeres cōtra mādian. Jurgātes fortiter. et p̄ pe vim inferentes. Quibus ille respōdit: Quid enī tale facere potui quale vos fecistis? Nonne melior ē racemus effraim vīndemīus abiez? In manus vestrās dominus tradidit principes mādian. oreb et zeb. Quid tale facere potui. quale vos fecistis? Qd̄ cū locutus esset. requieuit spūs eoꝝ quo tumebant p̄tra eum. Lunq; venisset gedeon ad iordanē trāsivit euz cū trecētis viris qui secum erāt. et p̄ lassitudine fugientes p̄sequi n̄ poterāt. Dixitq;

vīra corā boīb⁹ ut videat opa vīra bona z̄. Talib⁹ lāpadib⁹ accēs obēt pugnare xp̄i milites luce opm̄ refulgētes. Buccina dñs canit q̄ te celestib⁹ loquit̄. te sp̄zialib⁹ disserrit. et mysteria regni celoz̄ reuelat. Ille te tuba loq̄ tur: qui te magnis et maximis qui scientiā christi humanis aurib⁹ pandit. Cornea autē dicit̄ buccina. qz te sancto dicit̄. cornu eius exaltabit̄ in gloria. Ideo cuiusq; buccina dicit̄ cornea. qz multiplicē scientiā christi. et crucis ei⁹ q̄ in cornu significat. disserrit sacramēta. hac ergo buccina militates et pugnātes alienigenas vincimus. et hostes in fugā vertim⁹. etiā si fuerit multitudo eoz sicut locuste. locustis enī p̄pat̄ur demōnū multitudo quib⁹ neq; in celo neq; ī terris sedes ē. Precebat̄ ḡi b̄ bello opm̄ lux et scientiā. virtus. diuini

Judicium

verbi p̄dicatio . **P**u-
gnemus & nos in bim-
nis & psalmis & canticis
spūnibus p̄cinentes &
clamātes ad dñm . vt
ab ipso victoriaz p̄seq.
mereamur.

Fecitq; ex eo
gedeo. Aug. Queri-
tur quid sit ephud vel
ephod. Qd quidē si sa-
cerdotale ē indumētū
qd pleriq; dicunt v'l po-
tius supindumētū qd
grēcē epondima dicit.
vel epomis. qd magis
supumerale intelligi
potest. merito mouet q̄
modo de tāto auro ge-
deon id fecerit. qz scri-
ptum ē. et factū ē pon-
dus inauriū aurearū.
quas petierat sicli mil-
le septingenti auri p̄g-
ter brachilia et torques
et opūmēta purpurea.
Era nt sup reges ma-
dian p̄ter torques que-
erāt in camelop̄ cerui-
cibus. et fecit illud gede-
on in ephud. et statuit
illud in ciuitate sua. et
fornicatus ē om̄is isra-
el post illud zc. Quō
ḡ ista vestis te tanto
auro fieri potuit. Naz
et mater samuelis fecit
illi ephut bath qd qui
dē iterptati sūt ephud
lineū. quādo cū dedit
dō in tēplo nutrien-
dū vbi euidentius ap-
paret hoc genus esse ī
clumēti. An i dō dictū
ē. statuit illud in ciui-
tate sua. ut intelligeret
aureū fuisse factū. Qō
enī dictū ē posuit. sed
statuit. qz ita erat soli-
cum. vt statui posset. i.
positū staret. hoc ergo
illicitū cū fecisset gede-
on fornicatus ē post il-
lud oīs israel. i. sequen-
do illud p̄tra legē dei
Vnde nō frustra q̄
ritur. cū ydolū nō fue-
rit. i. cuimq; falsi. dei si-
mulacrū. sed ephud. i.
vñ de sacramētis ta-
bernaculi; qd ad vestē
sacerdotale p̄tineret:
quō scripta dicat for-
nicationez populi ista
veneratis. ideo. l. qz p̄-
ter tabernaculum dei
vbi erāt ista. qz ibi fieri
iussitat de' extra simi-
le aliquid fieri fas non e-
rat. ideo factū ē gedeo-
ni et domini ei ī scāda-
lū. i. vt ab offenso deo
discederet. qz et B qd.

ad viros soccoth. Date obsecro pa-
nes populo qui mecum est. qz valde
defecerunt: ut possim psequi zebree
z salmana reges madian. Respon-
deret principes soccoth. **F**orsitan pal-
me manuum zebree z salmana i ma-
nu tua sunt z idcirco postulas ut de-
mus exercitui tuo panes. **Q**uibus
ille ait. **L**um ergo tradiderit domi-
nus zebree z salmana in manu mea
as. z cu reuersus fuero victor i pa-
ce. pterā carnes vestras cu spinis
tribulisqz deserti. **E**t inde conscen-
dens venit in phanuel. locutusqz
ē ad viros loci illius similia. **L**ui z
illi responderunt sicut responderant viri
soccoth. **D**ixit itaqz eis. **L**uz reuer-
sus fuero victor in pace: destruam
turrem hanc. zebree autē z salmana
requiescebāt cu omni exercitu suo
Quindecim enī milia viri remāse-
rant ex omnibus turmis orientaliū
populoz: cesis centū viginti mili-
bus bellatoz z educentū gladiuz
Ascendensqz gedeon p viam eoqz q
in tabernaculis morabant ad oriē-
talē partē nobe z iecbaa. pcessit ca-
stra hostiū qui securi erant. z nihil
aduersi suspicabant. fuderuntqz ze-
bee z salmana quos psequēs gede-
on pprehēdit turbato omni exerci-
tu eoqz. **R**euertesqz de bello aī so-
lis orū. apprehēdit puerū de viris
soccoth: interrogauitqz eū noia pri-
cipū z senioz soccoth. z descripsit
septuaginta septē viros. **C**enitqz
ad soccoth. z dixit eis. **E**n zebree et
salmana sup quibz exp̄braſtis mi-
hi dicētes: forsitan manus zebree z
salmana in manibz tuis sunt. z id-
circo postulas ut demus viris qui
lassi sunt z defecerunt panes. **T**ulit
ergo seniores ciuitatis. z spinas de-
serti ac tribulos. z contriuit cu eis

atq; cōminuit viros soccoth. **T**ur
rim quoq; phanuel subuertit. occi
sis habitatoribus ciuitatis. **D**ixit
qzad zebée z salmana. **Q**ualeſ fu
erunt viri quos occidistiſ in tha
bor? **Q**ui rñderunt. **S**imiles tui:
z vñ ex eis quasi fili regis. **Q**ui
bus illerñdit. **F**ratreſ mei fuerūt.
filij matris meę. **C**linit dñs. q̄a si
seruassetis eos nō vos occiderem
Dixitq; iether primogenito ſuo:
Surge z interfice eos. **Q**ui nō eſ
duxit gladiū. **L**imebat enī qz ad
huc puer erat. **D**ixeruntq; zebée z
salmana. **T**u surge z irruē in nos:
qz iuxta etatē roður eſt hois. **H**ur
texit gedeon z interfecit zebée z sal
mana. z tulit ornamēta ac bullas
quibus colla regaliū cameloz de
corari ſolēt. **D**ixerūtq; om̄es viri
iſrael ad gedeon. **D**ominare noſtri
tu z filius tuus z filius filij tui: q̄a
liberasti nos de manu madian.
Quibus ille ait. **N**on dñabor ve
ſtri. nec dñabit in vos filius meo.
ſed dñabit vobis dñs. **D**ixitq; ad
eos. **U**nā petitionem poſtulo a vo
bis. **D**ate mihi inaures ex p̄dā
veſtra. **I**naures enim aureas hiſ
maelite habere p̄ſuerat. **Q**ui re
ſponderūt. **L**ibētissime dabimus.
Expandēteſq; ſuper terrā pallium
proiecerūt in eo inaures de p̄dā
z fuit pōdus poſtulatarū inaurū
mille ſeptingēti auri ſicli abſq; or
namētiſ z monilibus z veſte pur
purea quibus reges madian uti fo
liti erant. z p̄eſter torques aureas
camelorum. **F**ecitq; ex eo gedeon
ephōt. z poſuit illud in ciuitate ſua
ephra. **F**ornicatusq; eſt om̄is iſ
rael in eo z factum ē gedeoni z om̄i
ni domui eius in ruinā. **H**umilia
tus ē autē madian corā filij iſrael
nec potuerit ultra ceruices eleuaer

dam ydoli genus erat
qd extra dei tabernac-
culū qdlibet manu fa-
ctum p deo coleret cuz
illa ipsa q iussa sunt i
tabernaculo fieri. ad
dei potius cultū referre
tur q pro deo. aut dei
simulacro colerent.
Quanq p ephud
ea locutione q signifi-
cat a pte totū oia pos-
sunt intelligi. q pstitu-
it gedeon in sua ciuita-
te. veluti ad colenduz
deū. similia tabernacu-
lo dei. Et iō p ephot.
q hec ē sacerdotalis i
signe honoris vt b sit
peccati gedeon. qd ex
tra dei tabernaculū fe-
cerit aliqd simile; vbi
coleret deus. nō qd so-
lido auro velut ado-
rādū pstituerit ephud
s qd ex auro illo fece-
rit ea q ptingeret ad or-
namēta vel instrumen-
ta sacrarū. q omnia p
ephud significata sūt.
Ipsum quoq ephud
nō ex solo auro fieri p-
ceptū ē sed hoc ē super
humeralē sacerdotalis
vestis. sed aliqd aurī
habet. Nam ex auro. et
iacinto. et purpura. et
coccino. et bisso fieri ins-
sum ē. Sed q hec ita
posuerint. lxx. vt memo-
ratis omnibus que de
spolijs accepat gedeon:
inferrēt. et fecit illud ge-
deon in ephud. quasi in-
de fecit ephud. vel ex
eo fecit ephud. nō illud
totū. s. in ephud cōsu-
mens. sed ex illo quan-
tū sufficiebat impēdēs.
Nam in illa īterpreta-
tione q ex hebreo ē sic
legit. **F**ecitq ex eo ge-
deon ephot. Qd enī
apud. lxx. ephut. hoc ī
hebreo ephot legit. nō
aut omnes sacerdotes
tali vtebant suphu-
merali. q esset ex auro
iacinto. purpura. coc-
cino. et bisso. sed solus
summus sacerdos. nō
erat ergo tale q datus
ē samueli a matre. cuz
ad huc puer esset. vñ.
ephut bath dñ. i. line-
um. **S**ed gedeon esti-
mo illud fecisse. q erat
p̄cipuum indumentū.

Sacerdotis quod
a significans si
sacram quod ina
te propter dei tabernac
li proprium. videt
Eius ver domini considerat
deus ut sic iteri
rus ples numerus
postea testis scripsit.

Angu. Inter
ea est quod plebis de
se quod recente ged
phot propria leges v
auro quod teucre
bus erat ablatu
munul diceret, vnde
autur quod de illis
c*ui*o fac*tu* est en*ti* bi
cato*n* in fine t*er*ri
on. quod plena*re*
la quod amicit*ia* ser
post*ic* vici*re* quod ar
dicto gedeo*re* tra*ns* quod

Dost*ic* al
mor. Aug. Et i*st* quod
est c*amoru* quod g
on. et auct*us* sum*u*nt
rad. et fornicate*re*
baalim*re* posuer*re*
sibi baaliter*re* tu
tum*re* et esser*re* cis*u*z*z*.
Et baalim*z*
berib*z* ydola i*st*
da sunt. M*aior*
gr*ie*lio*z* fornicate*re*
populo post mort*em*
de*o*ne*z* quod illo viv*er*
terepub*it*. Quod i*st*
cite factu*er* in
cramentis tabernac
erat h*ec* z*o* idola
no*b*aber vel falsa*re*
ten*z* religionis d*omi*
sione*z* v*er* a*ni*ma*z* su*u*
t*ip*s*z* gedeo*re* ep*he*
ci*u*o sed an*u*ta*re*
t*ier* tulit*re* vi*ta*
ra pleu*re* et*re* quod
factu*er* quod p*ro*
rat*re* no*m* longe*re*
rat ab illo*z* qui ta*re*
quod i*tabernaculo*
bonorum*z* su*u* fier*re*
rat. **P**rim*u*o gra*re*
ra*z* missa*z* et apt*er*
ydola fornicate*re*
p*ar*si*u* noluit*re* ip*su*
Rem*as* it*ig*
do*z* Filii i*mo*ri*z*
gl*au*do*z* gladi*u* m*u*
cuad*u* significat*re*
as*u* trad*u* in extrem*u*
pore credit*u*ras*z* et*re*
conf*u* gladium cui*z*
ras*u* bic*u* f*ec*it*re* in*u*
ce*mo*nis gari*u*nt*re* quod
nec sp*er*are nec p*re*
cution*u* annib*u*chi*u*
quod*lib*er*z* trad*u*re nisi*z*
us*z* in*u* monte*z* indu*re*
mons gari*u*nt*re* qui*z*

Jerunt*re* liga*re*

Judicum

sacerdotis p qd et cetera significata sunt opera sacrarum qd i sua ciuitate ppter dei tabernacula lū pstituit. et ideo factū ē illi et domini ei in scā daliū ut sic iteraret filio ruz ples numerosa. sic postea testa scriptura

Augu. Intelligen dñ ē p ples dictū es se. qd fecerit gedeon ephot ptra legez dei: ex auro qd denicis hostibus erat ablatū. ut simul dicere. unde erat aurū et qd de illo sit factū ē enī hoc pectus in fine dierū gedeon. qn plecta sunt mala qd annectit scriptura postq dixit qd annis ī diebū gedeon tra qenit.

Dostq autē mor. Aug. Et factū ē cū mortuū esset gedeon. et auersi sunt filii israel. et fornicati sunt pbaalim. et posuerūt ipsi sibi baalberith testimoniū. vt esset eis in deū. Et baalim et baalberith ydola itelligen da sunt. Maior ḡ trāl gressio et fornicatio ē a populo post mortē gedeon. qd illo viuo ppter ephut. Qd et illi cito factū erat. tū de sacramentis tabernaculi erat. h̄c pto idolatria nō habet vel falsaz pter religionis defensionē. vñ. etiā si in fine tpiis gedeon ephut factū ē. sed an ita de ppter tulerit. vt pax i terra pseueraret. qd licet factū erat. qd pbiue rat. nō tū longe recesserat ab illo. qui tale aliqd i tabernaculo suo ī honorez sūi fieri iusserrat. Nunc pto graui ra pmissa. et aptā post ydola fornicationē populi noluit ē ipunita.

Remāsitq. Isid. Filius iunior qd fuitādo. gladiū inimici euadit. significat reliq as israel in extremo tē pore credituras. et anti christi gladium euasurashic ascēdit in vertice mōtis garizim. quia nec ppterare. nec pfectiōne antichristi p̄t qdlibet euadere nisi p̄ius in monte bñditionis. i. in sublimitate fidei ac virtutū ascēderit. hic ē enī mons garizim. qui a moysi ī benedictōnē deputat.

Cerunt ligna. Isid. Si hoc factū mysticum non esset qd op̄ erat

sed quieuit terra p quadragita annos qd gedeon p̄fuit. Abiit ita hierobaal filius ioas et habitauit in domo sua habuitq septuaginta filios qui egressi sunt de semore ei⁹ eo qd plures haberet uxores. Con cubina aut illi⁹ quā habebat in sūchē genuit ei filiū noīe abimelech. Mortuusq ē gedeon filius ioas in senectute bona. et sepultus ē in sepulcro ioas patris sui i ephra de familia ezri. Postq autē mortuus est gedeon. auersi sunt filii israel. et fornicati sunt in baalim. Percusseruntq cū baal fēdus ut esset eis in deū: nec recordati sunt dñi dei sui qui eruit eos de manib⁹ inimicoz suoz omniū p circuitum: nec fecerunt misericordiā cū domo hiero baal gedeon iuxta omia bona que fecerat israeli.

c. ix.

Habuit autē abi melech filius hierobaal in sychem ad fratres matris sue. et locutus ē ad eos et ad omnē cognitionē domus patris matrisq sue dices: Loquimini ad om̄es viros sychez. Quid vobis ē meli⁹. vt dominen̄ vestri septuagita viri oēs filii hierobaal. an ut dominet vobis vius vir? Hmulq p̄siderate. qd os vestrū et caro vestra sum. Locutiq sunt fratres matris eius de eo ad oēs viros syche vniuersos sermones istos. et inclinauerūt cor eorum post abimelech dicētes: Frater noster ē. Dederūtq illi septuagita pondera argēti de phano baalberith. sic antichristus multos pducet muneribus ut fauēt sibi. Qui cōduxit sibi ex eo viros

inopes et vagos. secutiq sunt eum

Et venit in domū patris sui i eph̄. credites quos chris⁹ i fide genuit. et occidit fratres suos filios hierobaal septuaginta viros sup lapī reliquie issi⁹ salutē fēt pīdem vñū. Remāsitq ioathan filius hierobaal minim⁹. et absconditus ē. Longregati sunt autē om̄es vi ri sychem et vniuersē familię vrbis mello: abierūtq et p̄stituerūt regē abimelech iurta quercum que stebat in syche. Qd cū nunciatiū esset ioathan iuit et stetit in vertice montis garizim: eleuataq voce clamauit et dixit. Audite me viři sychem

ita ut audiat vos dñs. Jerūt ligna instructuosi. eterno īcēdio preparati ut vngere sup se regē. Dixeruntq gracie spūllaneri

olive. Impera nobis. Que respōpit. Nunqd possū deserere pīguedinē meā qua et dīj vñū et homines et venire ut inter ligna pmo uar. Dixeruntq ligna ad arboreū factū: Celeni et sup nos regnū accipe. Que respōdit eis. Nunqd possū deserere dulcedinē meā fructusq suauissimos. et ire ut inter cetera ligna promouear. Locutaq sunt ligna ad vitē: Celeni et impera nobis.

Que respōdit eis: Nunqd possū deserere vñū meū qd letificat deū et homines. et inter ligna cetera promouer. Dixerūtq om̄ia ligna ad antichristū vel dyabolū: Celeni et impera sup nos. Que respōdit eis: Si vere me regem vobis p̄stituitis. venite et sub umbra mea requiescite. Si autem tuoris cōmōdationē ē quodāmodo efficacie presentiū si quis dicat. si nō vis facere qd volo feui at in te tra mea. i. iaz sentiat. vt quid ea teneo quia si dicat sentiat. pmissio mō pena futura intentans nō vultis. egrediat ignis de rhanno. et deuoret cedros libani. Nūc igit̄ si recte et absq peccato p̄stitutus

et a fīci. i. dīning legis dulcedine repbatur.

Dixerūtq om̄ia. Isid. Ramnus ē gen⁹ rubi. quē vulgo senticem vñū appellat. asperū nūis et spinosum. qd antichristus significat cuius

scire gedeon. lxx. filios et multis uxores habuisse. sed et p̄cubina. te qua vñū et malū suscepisset. Gedeon ḡ chisū significavit. uxores nationes qd p̄ fidē christi adheserit. Septuaginta filij. lxx. linguis māndi. in qbus p̄ fidem sibi dñs filios generavit. p̄cubina sinagogā in nouissimis antichristo creditur. de qd. qui se dicūt indecos ēē et tamē nō sunt. sed sunt synagoga satiane. de qua in nouissimis fili⁹ nequā. i. antichristus generādus ē fili⁹ ancilis. i. synagoge peccatis. Qui ēē facit petīm seruus ē peccati hic cōgregatis libi ip̄js sicut abimelech regnū imp̄te usurpat. interfectis nobilib⁹ filiis fide libi. s. ex diuersis natiōibus et linguis iducet p̄secutionē. ut omnes sanctos interficiat.

Dixerūtq oli. impera. Isid. Ligna filiae sunt hoīes ī fructuosi. vani. vagi. eterno īcēdio p̄parati. Sup hos nec olive. nec fic⁹. nec vitis. regnare digni⁹. qd nō merēt. Olive enī. gratiā spiri tussanci. et vñctionem pacis significat. ficus pto legē. qd p̄familias plātanuit in vinea snatus. s. qd familię. om̄niū credentiū pater ē. qd plātanuit vīca. i. populū indecoz. et in hac vinea factū. i. legē qd p̄mitinū p̄lm sicut ficus grossos aridos. et intiles teiecit in terrā. et p̄stea alios fructū generavit. i. p̄lm christianū quē ad debitā vñū gelice discipline matritatē. et suauissimā p̄guedinē christi. cū gloriam et bonore pdurit.

Idēm. Vitis autē christus ē qd dixit. Ego sum vitis vera. Quia ergo p̄lē qd antichristo servit in rebum sensū dat. vt credit medacio. i. antichristo qd veritati. i. christo credere noluit a regno vitis. i. christi et ab oliua. i. spūllanci gratia

ēmni asperitate et feri
tate humana genit
va statim et ex eis ignis
de ramno. i. iniquitas
de antichristo. et omes
qui in illo p̄fidunt pi
ter cū illo teuorabit.

Ihis sup̄ vos regē abimelech. et be
ne egistis cū hierobaal et cum do
mo eius et reddidistis vīcē benefi
cīs eius q̄ pugnauit pro vobis et
animam suā dedit pīculis. vt erue
ret vos de manu madian q̄ nunc
surrexistis cōtra domū patris mei
et interfecistis filios ei⁹ ^{fideles de lxx.}
^{linguis} septuaginta
ta viros sup̄ vnum lapidē. et p̄stitu
isti regem abimelech filium ancille
eius sup̄ habitatores sychez eo q̄
^{filius. f. editionis sicut et vos}
frater v̄ sit. **H**i ergo recte et absq̄
^{scripto} vīcio egistis cū hierobaal et domo
eius hodie letemini in abimelech
et ille letet in vobis. **S**in aut̄ puer
se: egrediaſ ignis ex eo. et cōsumat
habitatores sychez et oppidū mel
lo egrediaſ ignis de viris sychez
et de oppido mello. et deuoret ab
ipsiū antichristū et se et alios p̄det. ^{sylib. in p̄le}
imelech. **N**on cū dixisset fugit et a
cū de antichristi nō evadit nisi qui fugit. et in mō
em benedictionis ascēdit. hic ē mons quē circum
dant. sancit quē moyses in deuteronomio benedi
cionib⁹ depurauit.

būt in bera: habitavitq̄ ibi ob me
tum abimelech fratri sui. **R**egna
uit itaq̄ abimelech sup̄ israel trib⁹
annis. **M**isitq̄ domin⁹ spiritū pes
simū inter abimelech et habitato
res sychem qui cōperūt cū detesta
ti. et scelus interfectionis septuagi
ta filioz hierobaal et effusionē san
guinis eoꝝ conferre in abimelech
fratre suū. et in ceteros sychimorū
principes qui eū adiunuerāt. **P**osu
eruntq̄ insidias aduersuz cum in
summitate montiū. et dum illius p̄
stolabat aduentum. exercebat la
trocinia agētes p̄das de p̄tereūt
ibus. **N**unci atq̄ ē abimelech.
Venit aut̄ gaal filius obed cū fra
tribus suis. et transiuit in sychemā.
Ad cuius aduentū erecti habitato
res sychez egressi sunt in agros va
stanets vineas vuasq̄ calcātes. et

factis cantantium choris. ingressi
sunt phanū dei sui. et inter epulas
et pocula maledicebant abimelech
clamāte gaal filio obed. **Q**uis est
iste abimelech et quē ē sychez vt ser
uiamus ei? **N**unquid nō ē ipse fili
us hierobaal et p̄stituit principē ze
bul seruū suū sup̄ viros emor pa
tris sychem. **L**ur ergo seruīem⁹ ei?
Ultimaz daret aliq̄s populū istum
sub manu mea vt auferrem de me
dio abimelech. **D**ictū q̄ ē abime
lech. **C**ongrega exercitus multiu
dinē et veni. zebuleni princeps ci
uitatis auditis sermonibus gaal
filii obed iratus ē valde. et misit clā
ad abimelech nūcios dicens. **E**cce
gaal filius obed venit in sychemā
cuꝝ fratribus suis. et oppugnat ad
uersum te ciuitatem. **S**urge itaq̄
nocte cū populo qui tecū ē. et latita
in agro. et primo mane oriente sole
irruere sup̄ ciuitatē. **I**llo aut̄ egrediē
te aduersum te cū populo suo. fac
ei qđ potueris. **S**urrexit itaq̄ ab
imelech cū omī exercitu suo nocte
et tetēdit insidias iuxta sychemā in
quattuor locis. **E**gressusq̄ ē gaal
filius obed. et stetit in iroitu porz
ciuitatis. **S**urrexit aut̄ abimelech
et omis exercitus cū eo de insidiāz
loco. **L**unq̄ vidisset populū gaal.
dixit ad zebul: **E**cce de montibus
multitudo descēdit. **C**ui ille respō
dit: **T**imbras montiū vides quasi
capita hominū. et hoc errore deci
peris. **R**ursūq̄ gaal ait: **E**cce po
pulus de umbilico terre descēdit.
et vius cuneus venit p̄ viā q̄ respī
cit querū. **L**ui dixit zebul. **A**bi est
nunc os tuū quo loquebaris: q̄s ē
abimelech vt seruiamus ei? **N**on
ne hic popul⁹ ē quē despiciebas?
Egredere et pugna p̄tra eu⁹. **A**būt
ergo gaal expectante sychimorum

Surge itaq̄ no
cte. Aug. Et nūc sur
ge nocte. tu et populus
tuis tecum et insidiare
in agro. et erit mane si
mul. vt orietur sol ma
turabis et tendes sup
ciuitatem. **Q**uidā la
tini habēt maturabis
Quidā vero manica
bis. **Q**d vero grecus
batet nō p̄t dici vno
reibo. q̄ est diluculo
surges et fortasse dictū
ē maturabis a matutī
no tpe q̄nus eiā alijs
tpibus dici soleat ad
rem accelerandā. **M**a
nicabis aut̄ latīnū ver
bi esse mībi nō occurrit
Sed illud mouet. q̄
cū dixisset simul vt ori
etur sol addidit. dilu
culo surges. cū ipsum
diluculū. qđ grec dī
orbeos tēpus antelo
lē significet. qđ iaz vī
tatillime dicit cū albe
scere cepit. **S**ic ergo ī
teligendū ē. vt q̄ posī
tum ē mane. ipsum di
luculū intelligat. addi
tum ē aut̄ simul ut ori
sol vt exprimeret nō ī
orto sole faciendū. sed
ubi fulgor appuerit so
lis oriet. **S**on enim
aliunde albescit diluci
lū. nisi cū cepit ptez q̄
li quā videm⁹ ab ore
te lux solis redemptis
attingere. hinc ē q̄ in
guāglio vñā et eandē
rem. aliis guāgelis
dicit diluculo factam.
cū adhuc obscurū cēt.
alius oriet sole. quia
z ipsa lux quātulacun
q̄ diluculi. sole fit orie
te. i. ad ortū veniente. et
fulgorē te p̄sentie p̄pī
quitate iactātē solis es
se dinoscit. **Q**nā lucē
quidā idiote solis non
esse putauerūt. sed esse
illā q̄ primūt p̄dīcē
anteq̄ de quarto viē
solem p̄deret.

populo et pugnauit contra abimelech q̄ persecut⁹ est eum fugientē et in vrbe ⁊ pulit. Cederūtq; ex pte eius plurimi vsc⁹ ad portā ciuitatis. et abimelech sedit in ruma. zebul aut̄ gaal et socios eius expulit de vrbe. nec in ea passus ē cōmori. Sequēti ergo die egressus ē populus in campū : qd̄ cuz nunciatur esset abimelech. tulit exercitū suū et divisi in tres turmas: tendēs in sidias in agris. Clidensq; et egrederef populus de ciuitate surrexit et irruit in eo cum cuneo suo oppugnans et obsidēs ciuitatē. duę aut̄ turmē palantes p campū aduersarios persequerant̄. Porro abimelech omni die illo oppugnabat vr bem: quā cepit iterfectis habitatoribus eius: ipsa quoq; destruēta ut sal in ea dispgeret. Qd̄ cum audissent qui habitabat in turre si chimoq; ingressi sunt pha num dei sui berith vbi sedus cū eo pepigerant. et ex eo locus nomē acceperat q̄ erat munitus valde. Abimelech quoq; audiēs viros turrī sychimorū pariter ⁊ globatos. ascēdit i montē selmon cū om̄i populo suo. et arrepta securi ⁊ cedit arboris ramum: impositūq; ferens humero. dixit ad socios: Qd̄ me vidistis facere. cito facite. Igitur certatum ramos de arborib⁹ p̄cidentes se queban̄ ducē. Qui circūdantes p̄sidi am succenderūt. atq; ita factum ē ut sumo et igne mille hominū necarent viri piter et mulieres habitatorum turrī sycem. Abimelech aut̄ inde p̄ficiens venit ad oppidum thebes: qd̄ circūdans obsidebat exercitū. Erat aut̄ turrī exelta in media ciuitate: ad quā ⁊ fugebat simul viri ac mulieres et om̄es

principes ciuitatis clausa firmissime ianua. et sup turrī tectū stātes p̄ propugnacula. Accedētq; abimelech iuxta turrī pugnabat fortiter. et appropiāt̄ ostio ignē supponere nitebat. Et ecce una mulier fragmē mole desup iaciēs illisit capiti abimelech et ⁊ fregit cerebrū eius. Qui vocauit cito armigerū suū. et ait ad eū: Euagina gladiū tuū et percute me: ne forte dicāt q̄ a femina iterfectus sim. Qui iussa perficiēs. interfecit eū. Illo quoq; mortuo om̄es qui cū eo erāt de israel. reuersi sūt in sedes suas. et redidit deus malū qd̄ fecerat abimelech p̄ tra patrē suū iterfectis septuagita fratrib⁹ suis. Hychimitis quoq; qd̄ operati erāt retributū ē. et venit sup eos maledictio iogathā filij hierobaal.

/C. //X.

Ost abimelech surrexit dur in israel thola fili⁹ phua patrui abimelech vir de ysachar qui habitauit in sanir mōtis effraim. et iudicauit israel virginis et tribus annis: mortuusq; est ac sepultus in sanir. Huic successit iair galaadites qui iudicauit israel per viginti et duos annos: habēs trigita filios sedētes super trigita pullos asinarū. et p̄cipes trigita ciuitatū q̄ ex noīe eius sunt appellatē anothiair. i. oppida iair vsc⁹ i p̄sentem diē in terra galaad. Mor tuusq; ē iair ac sepultus in loco cui ē vocabulū camon. Filii aut̄ israel peccatis veterib⁹ iungētes noua. fecerūt malū in p̄spectu dñi et seruerūt ydolis baali et astaroth et diis syriis ac sydonis et moab et filiorū ammon et philistij: dimiserūtq; dominū et nō coluerūt eum. Cōtra quos domin⁹ iratus tradidicēos

C. X.
Ost abimelech. Aug. Quomō fuit patru⁹ abimelech vir de tribu ysachar. cū abimelech p̄fēt ha buerit gedeō. de tribu manasse. Quomō ergo phua et gedeon fratres fuerūt. vt posset esse phua patru⁹ abimelech. cū filius thola ipsi abimelech succedēret. potuerūt ergo gedeon et phua vñā haterē. ex qua diuer sis patrī nascērent. et fratres essent. vñins matris filij. nō vñins patris. Solebat enim nubere feminis de alijs tribub⁹ in alias. vnde et saul cū esset de tribu beniamin: cedit filiam suaz danū domini de tribu iuda. et sacerdos de tribu leni duxit filiam iorā regis hoīs de tribu iuda. hinc elizabet et maria: cognate in euāgeliō legunt̄. cū fuerit elizabeth filia bus aaron. ex q̄ intelligit de tribu leni aliquā nupsisse in tribu iuda. vñ fieret inter ambas illa cognatio. vt domini caro. nō solū de regia. sed etiam de sacerdotali stirpe propagetur.

Fuit in illo tempore iepthe. Aug. Iepthe interpretat apereiens qui christum significat. Ipse enim discipulus suis opuit sensum. ut intelligeret scripturas hinc iepthe frēs de domo patris expulerit. tanq̄ legitimus virorū filij fornicariē filium. hoc ptra christū fecerit principes sacerdotum. sciret et pharisei. q̄ de legis obseruatione gloriarī videbant tanq̄ legē solueret. et ideo legitimus filius nō cēt. et quantū ad gentē mater eius sinagoga in dgoz dici potest. q̄ se p̄ cū ydolis fornicata est. Sed illi quasi observatores legis videbant legitimū. hic aut ptra legē facere videbatur. Ideo tanq̄ legitimi nō legitimū. iure libi vīsi sunt eleicisse secundū hoc enī. plebs illa dicta ē fornicari. q̄ legis p̄cepta nō seruans et tanq̄ viro nō exhibebat fidem.

Habituuitq̄ i terra thob. Aug. habitavit in terra thob. in terra. s. bona. vel poti optima. Qd̄ ei grec agaton. hoc latīn op̄tūm dicit. Id antem interpretat thob. vbi videt intelligēda resurrectio. Quę enī magis terra optima q̄ terre num corpus excellētia immortalis. et incorruptionis induitū.

Congregatiq̄ sunt zc. Aug. Ante passionē cū publicanis et peccatorib⁹ māducauit dicēs. Non ē opus sanis medic⁹ sed egrotis. Inter latrones q̄ p̄ crucifixū vnum de cruce in padisū trās tulit. postq̄ vero surrexit. et cepit esse in terra thob. collecti sūt ad eū scelerati hoies. p̄ remissione peccatorū. q̄ cum illo ambulabāt. q̄ secundū p̄cepta eius viuebant. hoc etiā quotidianū fit. vñ fugiūt ad eū imp̄. vt iustificent. et discat vias eius.

In illis diebus p̄. Aug. Qui abicerat christū ad eū rursus converbi in ipso receperūt salutē. vnde. in actib⁹ apostolorū petro horātē vt ad eum verterent. quē fuerāt p̄fici. multi sunt p̄ punctū corde ab ipso quē alienauerūt desiderantes salutē. Quid enī liberari ab inimicis nisi a peccatis saluari? Hic enī ait. agite penitentiam et baptizet vniuersitatem vestrum in nomine domini nostri ihesu christi. et remittent vobis peccata vestra. vle illa potius significat vocatio iudiciorū q̄ in fine sperat q̄ videt notari cū dicit. et factū ē

in manus philistij et filiorū amon: afflictioq̄ sunt et vehementer oppressi pannos decē et octo omnes qui habitabāt trans iordanē in terra amorreī quē ē in galaad. et tantū vt filij ammō iordanē transmissio vastarēt iudā et beniamī et esfraim. Afflictusq̄ ē israel nimis. Et clamātes ad dñm dixerūt: Peccatumus tibi: q̄ dereliquimus domī nū dñū nostrū et seruūm baalim. Quibus locutus ē dñs: Nunqđ nō ḥgyptij et amorreī filijq̄ ammō et philistij. sidonij quoq̄ et amalech et chanaan oppresserūt vos. et clamastis ad me et erui vos de manu eoz? Et tamē reliquistis me et colquistis deos alienos. Idcirco n̄ addā vt ultra vos liberē. Ite et in vocate deos quos elegistis. Ipsi vos liberēt in tpe angustię. Dixeruntq̄ filij israel ad dominū. Pecauimus: redde tu nobis quicqd tibi placet: tantū nunc libera nos. Quę dicētes omnia de finib⁹ suis alienoꝝ deoꝝ idola. piecerūt. et servierunt domino deo: q̄ doluit super miserijs eoꝝ. Itaq̄ filij ammō cōclamātes in galaad fixere tētoria: p̄tra quos p̄gregati filij israel. in maspha castramentati sunt. Directq̄ p̄ principes galaad singuli ad primos suos. Qui primus ex nobis p̄tra filios ammon cepit dimicare erit dux populi galaad.

Fuit itaq̄ illo
in tpe iepthe galaadites

vir fortissimus atq̄ pugnator̄. filius mulieris meretricis qui natus ē de galaad. Dabuit autē galaad

vroxē de q̄ suscepit filios: q̄ postq̄ Aug. Infirmitati s. christi preualuerant. q̄ ita voluit vt ab eis q̄ oportebat patere. sicut hic idē significāt iacob. preualuit angelo. cū quo iō vt id ipsū p̄cederet luctabāt dñm. Christū creuerat elecerūt iepthe dicentes:

Aug. Quasi hic homo nō ē a deo. qui sabbatu nō custodit. le autē legitimos filios iactātes dixerūt. nos ex fornicatione non sum⁹ nati. vñ patrē habemus deum.

Heres in domo patris nostri esse non poteris q̄ de adultera matre

Aug. q̄ quātū ēt abscondit. et seūtēt latuit. Si enī cognouissent. nunq̄ dñm glorio crucifixū resūt fūgi q̄ morietis infirmitatē rēserūt. sed n̄ virtutē resurgens.

Quos ille fugiens atq̄ deuitās habitauit in terra thob.

Logragatīs sunt ad eū viri iopes et latrocinātes. et quasi principē sequeban̄. In illis dieb⁹ pugnabāt filij ammō p̄tra israel. q̄bus acriter instantib⁹ prexerūt maiores natū

Aug. abiūtē vel reuelatio. q̄ primo christū ab elecerūt. sed eis postea reuelabāt. In galaad vt tolleret i auxiliū sui iepthe de terra thob. Dixerūtq̄ ad eū: Celeni et esto princeps noster. et

qui interpretat filius populi mei. vel filius meroris. hi sunt qui ex ipsa gente infideles permanerūt. vel qui gehennē depūtati sunt. vel dyabolo et angelis eius

pugna p̄tra filios ammō. Quib⁹ il

flegas respōsio. p̄phetia euīdēt⁹ exprimit le r̄ndit. Nonne vos estis q̄ odistis

opinione vestra. Hoc quid me et elecristis de domo p̄ris mei. et

nunc venistis ad me necessitate cō

Quasi tunc venimus ad te. vt p̄sequeremur modo venimus vt sequamur pulsi. Dixerūtq̄ principes galaad

ad iepthe. Ob hāc igīcām nūc ad te venim⁹ vt p̄fiscaris nobiscuz.

et pugnes p̄tra filios ammon. si cō

dix oīm q̄ habitat in galaad. Iepthe quoq̄ dixit eis: Si vere venistis ad me vt pugnē. p̄ vobis p̄tra filios ammō: tradideritq̄ eos dñs

in manū meas. ego ero vñ p̄ceps

Ego ero ve. p̄i. Aug. Id ē. rex quē nō dñū habebat gens illa tpe indicū. Reperunt autē habere saule regē. et postea successores eius. Nam in tertero nomio cū eis p̄cepit quē tebat habere regē. si hoc eis placuerit. nō ibi rex. sed princeps nominat. sed iepthe illū significabat qui verus ē rex.

August. Rex. s. sicut in titulo crucis scriptū ē. postq̄ enī iepthe liberauit eos ab inimicis. nō eis rex fact⁹ ē: ut intelligerem⁹ h̄c potius ad christum q̄ ad ipsū iepthe p̄tinere te quo scriptura narrationem pludit ita. Et iudicauit iepthe israel. vi. annis et mortu⁹ ē zc. Judicauit ergo israel. sicut ceteri in dices nō ibi regnauit. vt p̄ceps sic bi q̄ regnoꝝ voluminib⁹ p̄tinentur.

post dies i. post tēpus quasi non illud intelli gat. q̄ recēti passione domini ē faciū. sed q̄ postea futurū. q̄ vide tur p̄tinere. q̄ seniorēs galaad venēt ad iep the. ut q̄ etatē semī no nūsūma tpa significat.

Dxerūtq̄ p̄

principes. Aug. Lætē qd̄ figuratum ē in ioseph

quē fratres vēdentes abicerūt. et cū fametri bularent ad eius opē

misericordiāq̄ p̄ueri sunt. hic vero ampli

eluet significatio futurop̄. q̄ nō ipsi proslus

fratres qui elecerūt iepthe. ad cū venerūt. h̄z

galaad seniorēs. p̄ toto populo supplicates

sicut eadē gens dicit israel. sive in eis qui tūc

fuerūt. christiāq̄ reprobaūt. sive in eis qui

postea ad eius opē re

ueriſi sūnt. populo enī dicit inimico. sive ī ma

ioribus sive in minorib⁹

sive longa odia trabeti

tandēq̄ p̄uerso in eis

qui tūc sunt p̄uerēdi.

Nonne vos odio ha

bniſtis me. et elecristis

de domo p̄ris mei. pu

taneat et se elecristis p̄pm

de domo danid ī qua

regni eius nō erit finis

Et pugnes cō

tra filios. Augst.

Q̄ p̄tra filios ammon

dux querit iepthe. qui

bus vīctis liberent. q̄

eo duce bellare cupie

bāt. q̄ ammō interpre

tat filius populi mei.

vel populus meroris.

aut illi significant ī mi

micī. q̄ ex ipsa gente in

infidelitate p̄manerūt.

aut oēs gehennē p̄de

stinati. vbi erit flētus

et stridor. tentiū tanq̄

populus meroris. quāq̄

populus meroris dyabolus

et angeli eius cō

veniēter intelliguntur

vel q̄ eternā miseriaz

eis quos decipiūt acq

tunt. vel q̄ ipsi eternē

miserie deputati sunt.

Ego ero ve. p̄i. Aug. Id ē. rex quē nō dñū habebat gens illa tpe indicū.

Reperunt autē habere saule regē. et postea successores eius. Nam in tertero

nomio cū eis p̄cepit quē tebat habere regē. si hoc eis placuerit. nō ibi rex. sed

princeps nominat. sed iepthe illū significabat qui verus ē rex.

August. Rex. s. sicut in titulo crucis scriptū ē. postq̄ enī iepthe liberauit

eos ab inimicis. nō eis rex fact⁹ ē: ut intelligerem⁹ h̄c potius ad christum q̄

ad ipsū iepthe p̄tinere te quo scriptura narrationem pludit ita.

Et iudicauit iepthe israel. vi. annis et mortu⁹ ē zc.

Judicauit ergo israel. sicut ceteri in

dices nō ibi regnauit. vt p̄ceps sic bi q̄ regnoꝝ voluminib⁹ p̄tinentur.

Judicium

Conne ea que possidet. Aug. 120 ne q̄cunq̄ hereditavit tibi chamos deus tu⁹ possidebis z̄t. Qd qui dā latini sic interpreta ti sunt. Nonne q̄cunq̄ dedit tibi chamos de us tuus possidebis z̄t. vbi videt iepthe p̄fir massē: deuz qui vocat chamos potuisse aliqd hereditatis dare culto n̄bus suis. Quidā re ro sic habent. Nonne quēcunq̄ possedit cha mos deus tu⁹ h̄c pos sidebis; quasi aliquid tale potuerit possidere. An forte secundū hoc dictū ē: q̄ sub angelis p̄stitute lunt ḡtēs: aux ta cantici moysi. Nū quid ille an gelus sub quo erāt filij ammon. chamos dicit. Quis hoc audeat affirmare cū possit intelligi scđm opinionē eius dictū q̄ putabat te⁹ suū possi dere hoc. vel in posses sionē sibi tēdisse.

Et circumiens galaad. Aug. 120 ad interpretatur abij ciens manasse necessitas transunciū sunt ergo a p̄ficiētib⁹ abiici entes. i. p̄tēnentes. trās eunda etiāz necessitas ne forte cū transiēt q̄ p̄ficit p̄temnētes cedat terrentib⁹ transunciū etiam specula galaad. qui galaad etiāz reue latio interpretat: ē aut̄ specula altitudo ad p̄ spicēndū vel despiciē dum. i. desup aspiciē dū. Specula ergo ga laad vider significare supbiam revelationis vnde ⁊ ne magnitudo revelationum extollat me z̄t. ergo ⁊ ipsa trās eūda est. i. in ea manē dum nō ē. ppter cadē di piculum. his transi tis facile supantur ini mici. qd̄ significat dicē do ⁊ a specula galaad transunciū transiēs ad filios ammon.

Si tradideris filios ammon. Au gustin⁹. Quelubet cogitauerit iepthe nō vi defiliā cogitasse. nō enī diceret heu me filia mi. ip̄disti me z̄t. In dicat ei se impeditū. ne illud qd̄ cogitauerat impleret. Quē aut̄ potuit cogi tare qui filios nō habebat. an p̄iungēz cogitauit. ⁊ vt hoc fieret deus noluit ⁊ vt nō relinqueret ip̄unitū. ne quis postea id quaderet. ⁊ vt magna p̄uiden-

Qui respōderunt ei. Dominus q̄ h̄c audit ipse mediator ac testis ē q̄ nostra p̄missa faciem⁹. Abiit ita q̄ iepthe cū principib⁹ galaad fe

ſudicē. f. nō regē ſq; ipse ē caput corporis ecclie

citēz eū ois populus principē sui.

Locutusq̄ ē iepthe omnes sermons suos corā domino in maspha

Aug. Mittit nūcios pacis. sicut apostolus in quo

chrūtū loquebat aut. u. fieri potest qd̄ ex vobis est

cū omnibus hoib⁹ pacē habete

Et misit nūcios ad regē filioz am-

mon qui ex persona sua dicerent.

Aug. Admonet nos doctrina ch̄risti quēadmodū ſu ambulandū. i. viuendū inter eos qui non ſecū

Quid mihi ⁊ tibi ē: qz venisti p̄tra

dū. p̄positū vocati ſunt sancti. Nouit enī domin⁹

qui lunt eius.

me vt vastares terrā meā: Quid⁹

ille respondit: Quia tulit israel ter

ram meā quādo ascēdit de egypto.

a finib⁹ arnon vsc̄ ieboc atq̄ ior

dancim. Nunc ergo cū pace redde

mibi eam. Per quos rursum man

dauit iepthe. ⁊ imperauit eis vt di

cerēt regi animō. H̄ec dicit iepthe

Nō tulit israel terrā moab nec ter

ram filioz animō. sed quādo de e

gypto p̄scenderunt. ambulauit p

solitudinē vsc̄ ad mare rubrum ⁊

venit in cades. Misitq̄ nūcios ad

regem edom dices: Dimitte vt trā

scā terrā tuam. Qui noluit acquie

scere p̄cibus eius. Misit quoq̄ ad

regem moab: qui ⁊ ipse transitū p

bere p̄tempst. Mansit itaq̄ in ca

des ⁊ circūniuit ex latere terrā edō ⁊

terrā moab. Venitq̄ ad orientalē

plagam terrē moab. ⁊ castramentu

ts ē trans arnon. nec v oluit itra

re terminos moab. Arnon quippe

p̄finium ē terre moab. Misit itaq̄

israel nūcios ad ſecon regē ammor

reoz qui habitabat in eſebon. ⁊ di

xerunt ei: Dimitte vt tranſeā p̄ ter

ram tuā vsc̄ ad fluiū. Qui ⁊ ipse

C.

XI.

israel verba despiciēt non dimisit eum transire p̄ terminos suos: sed iſinīta multitudine p̄gregata egred

sus ē p̄tra eum in iasa. ⁊ fortiter re

sistebat. Tradiditq̄ eū dominus i

manu israel cū omni exercitu ſuo ⁊

p̄cuſſit eum ⁊ poſſedit omnē terrā

amorreī habitatoris regionis illi⁹

⁊ vniuersos fines eius de arnon

vsc̄ ieboc ⁊ de ſoliudine vsc̄ ad

iordanē. Domiñus ergo deus isra

el ſubuertit amorreū pugnātē cō

tra illū populo ſuo iſrl. Et in nunc

vis poſſidere terrā eius: Nonne

ea que p̄ſſedit chamos deus tu⁹

tibi iure debent: Quē autē domi

nus deus noster victor obtinuit: i

noſtraz cedēt poſſessionē. Nisi for

te melior es balac filioz ſephōr rege

moab. aut docere potes q̄ iurgat

ſit p̄tra israel ⁊ pugnauerit p̄tra eū

quādo habitauit in eſebon ⁊ vicu

lis ei⁹ ⁊ in aroer ⁊ villis illius. vel

in cunctis ciuitatibus iuxta iorda

nem p̄ trecentos annos: Quare tā

to tpe nibil ſup hac repetitione tē

ptasti: Igī nō ego pecco in te: ſed

tu p̄tra me male agis indicēs mihi

bella non iusta. Judicet dñs arbi

ter huīus diei inter israel ⁊ filios

ammon. Noluitq̄ acquiescere rex

filioz ammon verbis iepthe que p

nūcios mādauerat. Factus ē ergo

ſin hoc significat q̄ ſpiritu⁹ imp̄tiē medus obtrū.

super iepthe ſpiriu⁹ domini et cir

ſignificantur mēbra ch̄risti. p̄ſciētā ad victoriā

de hōbitib⁹ reporātā

cūiens galaad ⁊ manasse maspha

quoq̄ galaad. ⁊ inde transiens ad

filios ammon vofū voulit domio

dicens. Si tradideris filios am

mon i manus meas q̄cunq̄ p̄mus

fuerit egressus de ſoribus domus

tia ex B qd̄ accidit ma

gnū ſacramētū ecclie

li ſiguraret. Ex vtro

q̄ ſp̄p̄etia aptata

ē q̄ ſ. vōnē cogitauit

⁊ q̄ noleti p̄tigat. Si

enī p̄iungē cogitauit

p̄iungē ch̄r̄i ecclie ē

Sed q̄ huius iepibe

p̄iungē virgo eſſe nō po

tuit in eo q̄ filia poti⁹

occurrit. ⁊ iulta uō re

mansit voti temeritas

⁊ virginitas ecclie ſig

urata ē. Lui dicit fi

lia ſides tua te ſaluā

fecit. vade in pace.

Quicunq̄ pri

mus fuerit. Aug.

Die iepibe filia iolz el

ſemagna q̄ſtio q̄bul

dam qd̄ ſibi velit. hoc

noſſe cupiētib⁹. ⁊ pie q̄

rentibus. Quibusdāz

qui ſcripturis imp̄ita i

pietate aduersant. hec

criminātib⁹ q̄ legis p̄

þberariq̄ deus. etiam

humanis ſacrificiis te

lectet. Sed nec illa ſa

criftia eū delectauit;

vbi pecorum holocaſta

offerebantur. Sed

q̄ ſignificativa fuerit

⁊ quēdā umbra futuro

rum. res hiſ ſacrificijs

ſignificatas. no bis cō

mēdare voluit. fuit au

tem ⁊ hec cauſa vtilis.

cir illa mutarent. nec

modo intererent. ſed p̄

hiberent ſofferri. ne ve

re ſecundū carnalē af

fectū talib⁹ deum tele

ctari putaremus.

Sed vtrū humānū

ſacrificijs etiā ſignifica

ri ſuā oportuerit. meri

to quārū. nō quo mor

tes hominū quādoq̄

mořituroz in hac cau

ſa horrefere tebere. ſe

muſ. ſz illi qui hoc te

ſefieri gratātē accipe

rent in eternā renunē

rationē ſmendarent

deo. Sed si hoc verū

eflet hoc ſacrificiū teo

nō diſpliceret. Scrip

tura vero teſtāt. q̄ diſ

placet. Cum enī omīa

pmogenitā ſua eſſe no

luerit. ⁊ p̄ceperit. redi

mi tñ a ſe voluit pri

m

ab inimicis quos per iniustia offendit; occidit retribuit eis bona per malis. i.e. odio dilectionem. Talem dicit sanguinem instrumentum a sanguine Abel usque ad sanguinem Zacharie. Principne autem quod sanguinem ipse fudit per nos. et sacrificium ipsum deo obtulit sic utique obtulit; ut ab inimicis per iniustia occideret. hunc imitatus martires usque ad mortem per iniustitiam certauerunt. de quibus dicitur tanquam auctoritate in fornace probauit illos. et quod holocausti. h.a.e. vñ apls. Ego enim iam immolor. Sed non sic iepthe filiam immolauit domino. sed sicut preceptum erat per cora offerri. et prohibiti homines immolari. **D**agis hoc illi simile videt; quod fecit abraham. quod dominus specialiter fieri precepit non generaliter ut talia sibi sacrificia fieret aliquam madauit. immo fieri omnino prohibuit. distat ergo quod iepthe fecit a facto a brachio; quod ille iussus obtulit filium; iste fecit quod lege retinatur. et nullo speciali impio iubetur. In ipso etiam abrahe filio; quod talibus sacrificiis non electaret dominus ostendit; cu patrem cuius fidem iubedo probauit. et filii imperfectio ne prohibuit. et ratiocinio quo sacrificium licite secundum praeceptum plectur. et suetudinem ppleret apostolus.

Si autem hoc quodcumque mouet. quomodo pie crediderit abraham. teum talibus sacrificiis electari. si illicite offeruntur. et ideo putat recte credidisse etiam iepthe. quod tale sacrificium posset esse deo acceptum. primo consideret aliud esse ultro votum alind iubenti obtemperare. Non enim si aliquod in damno pater moritur a domino institutum. seruo iubet. et id laudabiliter obediens facit. ideo non est plectendum. si hoc facere sponte presumperit. tunc habeat abraham quod crederet. ut propter diuinum imperium non parceret filio. ut credentes tales victimas deum libenter accipere. sed propterea iussisse. ut refusaretur occidere. et hinc aliquod tanquam tens sapiens temerari. unde fides eius in epistola ad hebreos laudatur. quod hoc deo quod posset filium suum suscitare creditur. Iste vero deo non iubente. neque poscente. et propter legitimum dei preceptum. ultro sacrificium votum humanum. ait enim. Quicunque exierit de ianuis domus mee obuiam ubi est. Non bis verbis pecus aliquod votum quod secundum legem possit offerri. Neque praeceptum finit ut redeantibus cum victoria ducatur. pecora occurrerent. Canes autem solent domini occurtere. de quibus ille cum non voveret. cogitare non potuit. ne iniuriae dei non solum illiciti. sed etiam plementib; et secundum leges imundorum vovisse videtur. Nec autem quodcumque exierit sed quicunque exierit ubi hominem tantum cogitavit. Non tam fortasse vincit filiam. quoniam illa in tanta patris gloria quod posset ante ire nisi forte vox. Nam quod non dixit quantum. sed quicunque exierit de ianuis domus mee. scriptura solet masculinum genus per quolibet sexu ponere. sicut de abraham dictum est surgens a mortuo. cum eius vox mortua fuisset.

Quia ergo de hoc voto et facto nihil video scriptura indicasse. sicut de abraham quando filius iussus obtulit. sed tantum scriptum reliquissimum legentibus iudicandum. sicut de facto iudeo quando intravit ad iurum suum nescientes quidem. sed quantum in ipso fuit fornicatus est. quod meretrice putauit neque approbavit hec scriptura neque reprobanuit. sed iniustitia et lege dei procula pensandum dimisit. Hic de facto iepthe in neutra ptem sententia protulit. ut noster intellectus in iudicio exerceretur. possemus iam dicere deo displicuisse tale votum. et ad ilam productam esse vindictam. ut patri potissimum filia unica occurreret. Quid si sperasset et voluisse. non ea visa statim scidisset vestimenta sua. et dixisset. heu ipsedisti me filia mea est. deinde. I.e. diebus tam longa dilatione data filii sue dominus enim ab unice carissime nece enim non prohibuerit sicut abraham. donec perficiendo se ipsum orbaret. deum autem non hominis imolatione placaret. et ideo hanc pugnam patria fuisse retributa. ne impunitum talis voti relinquenter exemplum ut aut magnus aliquod se vovere teo putaret hoies cum victimas humanas voterent. et quod est horribilis filius. aut non vera. sed potius simulata eadem vota essent cum velut ex exemplo abrahe sperarent. quod nouissent deum. prohibitus talia vota propleri. Possemus in qua hoc dicere. nisi duo scripturarum testimonia nos retardare. ut hanc rem gestam et in libris tante auctoritatis memorie commendata diligenter scrutemur ne temere iudicemus. Unum quod inter tales

iepthem memorat. ut eum culpare vereamur. cu dicitur. deficit enim me tempus enarrandi de gedeon. barach. samson. et iepthe est. Alterum quod promisit scriptura. dices. et factus est super iepthem spiritus domini est. et addidit et vovit iepthem votum domino est. ut oia que post facta sunt tanquam opera spiritus domini qui super eum factus est intelligenda videantur.

August. Sed inter laudabiles viros non solum esse iepthem. sed etiam gedeon. de quo scriptura similiter dicit. Spiritus domini confortauit gedeon est. quod ephut opatus non solum non approbamus sed apte indicante scriptura reprobam. Nec tamen villa iuria sit spirituali domini: qui eum profanauit. Memorat enim inter eos qui per fidem viicerunt regna opantes iniustiam. quod scriptura sancta quoque per fidem et in iniustia veraciter laudat non impedit eorum nota re peccata. Nam et in eo quod gedeon signum pertenit sicut ille locutus est temptauit in vellere. nescio utrum non fuerit transgressus hoc preceptum.

Non temptabis dominum deum tuum. Sed tam etiam in eius temptatione dominus quod pronunciare volebat ostendit. non tamen frustra inter fides et opantes iniustiam. Si ergo peccatum fuit emullicit necesse habere vel etiam patrictione. vel ratione. vel redire. quia magna aliqd et spuale significavit fructus testimonia proboluntur. et obligeant. quod illa scientia nisi ad significativa est. sed huius regis referatur. sed bona vero laudicia non placuerunt. quod non pro utilitate. quod recte vinit. ut peccare non vult. intermitur sed homo ab omnibus tanquam electa bona more pecoris imitantur.

Propter bonam fidelitatem vitam in qua enim credendum est esse defuncti tale meruit testimonium. Utrum autem quod postquam dictum est factus est super iepthem spiritus domini. secuta sunt ea ut votum illud voveret et hostes vinceret. et votum redderet spiritui domini omnia reputanda sint. ut sic habeat hoc sacrificium tanquam donum sicut abraham inserit non facile dixerim cum gedeon postquam fecit ephut nulla est memorata. prosperitas. Postea vero quod iepthem votum vovit. secuta est Victoria propter quam voverat. quia adepta votum locutus est. Rursus enim considerandum est. quod gedeon et si non postea quod fecit ephut. postea tamquam temptauit dominum. quod vix peccatum est. magna strage hostibus suppati populo salutem acquisivit. Sic enim scriptum est et dicit gedeon ad dominum. Non irascat indignatio tua in me. et loquar adhuc semel innellere. Jam enim dei metuebat. quod se temptando peccata relieberat. quod deus in lege sua manifeste prohibet. hoc tamquam peccatum et mirabilis signi evidet. et victorie prosperitas secuta est. Jam enim deus statuerat afflito populo subuenire. et huius ducis quem ad hoc opus assumperat volebat animo non solum fidelis et pio sed etiam deficiente et delinquentem. et ad pronuncianda quod volebat et splenda quod dixerat.

Non enim pistos tantum qui et si peccauerint inter instos narrant. sed etiam quod salem omnino reprobant: multa deus populo suo constituit in qua insulam etiam spiritus domini et proponit. non enim inste agere sciebat. s. ut in dauid viri sancti seviret. Agit spiritus domini per bonos et malos per scientes et nescientes quod agendum non sit et statutum. quod etiam per cayphas nescientem quod dixerat. proponit christum moxi pro gente.

Quis enim egit nisi spiritus domini. curans pronunciare ventura. ut gedeon temptare volenti domini et non credenti per ei iam dominus locutus fuerat. hoc potissimum de vellere prius proposito sicco. et de area prius secca. postea irrigata veniret in mente ut per deficere a fide. vel dicto eius reputaret. Quid vero tali auctoritate vobis est deus eius misericordie et mirabilis prouidentia relinquendum est.

Si quis autem dicit omnia sciente fecisse. et vixisse gedeon ex revelatione prophetica. ut per eum signa talia monstrarentur. nec defecisse in fide. et per eum iam per miserat dominus credidisse. sed actione prophetica innellere voluisse temptare et ideo temptatione fuisse inculpabile. sicut volui iacob. et illud per domino ait. Non irascat indignatio tua in me. non dirisse per iram non timeret. sed quod per eum non traxi pideret cum ea faceret. quod spiritu dictate facienda sentire. dicat ut video dummodo quod de facto ephut scriptura culpavit quodlibet significet. non audeat excusare a peccato.

Nam et illud trecenti viri ad signum crucis ipso numero prout est hydrias fictiles accepserunt. et ipsis ardentes faculas incluserunt quibus fractis repente lumen hostium multitudinem terruerunt. tanquam ex arbitrio suo uidelicet fecisse gedeon. Non enim scriptura dicit dominum mouisse ut faceret. et tamen tam grande signum. quis faciendum nisi dominus inspiravit. quod figurauit sanctos geniteli

luminis thesaurum in vasis fictilibus habitos, vni. habemus thesaurum istum in vasis fictilibus quibus in passione sua fractis, maior eorum gloria fulgor emisit; quod inimicos inopinata christi claritate inspanuit.

Cvel p. scientes ergo, vel p. nescientes significacione futurorum spiritus domini prophetarum opatus est. Nec ideo peccata eorum non fuerunt peccata quod deus qui et malis bene virtutis, vobis est eis ad significandam q. voluit.

Si ergo peccatum non fuit cuiuslibet necis humanum, vel etiam parvum sacrificium, vel vovere vel reddere, quia magnus aliquid et spuale significavit, frustra testis talia prohibuit, se odissit, q. illa fieri iussit ad significandum spiritum regum referuntur, sed humana deo sacrificia non placuerunt quando non pro iustitia quisque recte vinit, vel peccare non vult intermititur, sed homo ab homine tanquam electa hostia more pecoris immolatur.

Si autem dicit aliquis, quod pecunia victime iam existat, ad significacionem licet relata minus faciebat intentos ad sacramentum magni christi et ecclesie requirendum, propterea de re iugis et inopinata volens animos hominum excitare, eo magis quod sibi talia sacrificia offerri volebat, curauit sibi aliquid offerendum, in quo ipsa admiratio magnam gigneret questionem, et quod statio exigeret studium ad percutiendum mysterium. Die vero scrutari mes hominis altitudinem prophetarum velut hamo per centrum christi te profundo scripturarum levaret huic rationi non obstatum.

Ideo si spiritus domini qui factus est super iepthae, ut hoc noueret, scepit quod scriptura non aperit, cuius non licet iusta ptemnere, non modo insipietia culpada non est sed obedientia laudanda.

Propter hunc modo etiam si homo ipse pimat, quod humana voluntate et p. filio nefas est facere, intelligendum est obedire fieri non sceleste,

Si autem iepthae humana secutus errore humana sacrificia volendum putat, eius quidem peccatum de unica filia iure puniri est, quod ipse videtur ostendere scilicet vestibus dices, heu me filia mihi pedisti me tecum.

Nec tam error habet aliquam laudem fidei, quia deum timuit, ut quod volebat redderet, nec dominum in le iudicij sententiā declinavit. Sine sperans dominum, prohibitorum sicut fecit abrae, sive eius voluntate, etiam non prohibentis intellectu facere potius quam contemnere statuens.

Quamvis hic merito queritur utrum verius intelligitur hoc deum nolle fieri, et in eo potius deo si non fieret obedire, quam hoc se nolle, et in abrae filio et in legitima prohibitorum monstrauerat, sed tamen si propterea iepthae non faceret sibi potius in unius

me ut duobus mensibus circueam montes, et plangam virginitatem meam cum sodalibus meis. **L**ui ille respondit, Vade. Et dimisit eam duobus mensibus, cumque abiisset cum sociis ac sodalibus suis, flebat virginitatem suam in mortibus. **E**xpletusque duo, id est sex etatis quibus virgo eccllesia congregatur, et peccata lamentat quotidie dices dimittit nobis debita nostra, in resurrectione generali.

Christu cuiusque fibus mensibus, reuersa est ad patres sua eccllesia fratres, et regnum oeo et patri, helpo suorum, et fecit ei sicut voverat. **D**ux di vos vnu viro virginem, c. e. christum ignorabat virum. **E**xinde mos incrementum in israel et p. fuerit seruata est, ut post anni circulum veniat in vnu significantes preterisse tempore ecclie in quibus beati qui lugentur filie israel, et plangant filiam iepthae propter quatuor dies orbis quibus eccllesia diffusa est, galaadite diebus quatuor.

C. XII.
Hoc ad ultimum iudicium referendum est, secundum illud eos qui noluerunt me regnare sibi adducere et interficie coram me.

Ecce autem in esfraim orta est sedition. Nam transentes contra aquilonem, dixerunt ad iepthae, Quare vadens ad pugnam contra filios ammon vocare nos nolueristi, ut p. geremus tecum? Igitur incendemus domum tuam. Quibus ille respondit, Disceptatio erat mihi et populo meo contra filios ammon vehemens, vocauimus vos ut p. bereatis mihi auxiliu, et facere nolueritis

Quo cernes, posui animam meam in manibus meis transiungo ad filios ammon, et tradidit eos dominus in manus meas. Quid conserui, ut aduersum me surgatis in praelium? **V**ocatis itaque ad se cunctis viris de galaad pugnabat contra effraim.

Percusseruntque utri galaad effraim quia dixerat fugitiuus est galaad de effraim, et habitat in medio effraim et manasse. Occupaueruntque viri galAADITAE vadis iordanis per quod effraim reuersurus erat. Cumque venisset ad ea de effraim numero fugientes atque dixisset, obsecro ut me trahire possitas, dicebat ei galaadite, Nunquid effrateus es? **D**uo dicente, non sum, interrogabat eum. Dic ergo sebbolen, quod interpretat spica. Qui respondebat chebbolen, et ad littera spicam exprimere non valens, statim et apprehensum iugulabat in ipso iordanis transitu. Et ceciderunt in illo tempore de effraim quadraginta duo milia. Judicauit itaque iepthae galaadites israel sex annos, et mortuus est ac sepultus in civitate sua galaad. Post hunc iudicauit israel abessan de bethleem, quod habuit triginta filios et totidem filias. Quas emittentes foras maritis dedit, et eius

ca p. p. cesse quod te voluntate fecut, videret. **M**agis ergo utilexit in eo quod libi filia occurrit vltore domini, et iuste pene se fideliter subdidit timore seniorum de tergiversatione vindictam. Credebat enim bone et virginis filie anima bene recipi, quod non se ipsa reverat in molanda, et voto et voluntati non reflecterat patris et secuta fuerat iudicium tei.

Mors enim sicut nec sapientia quoque sponte, nec cuiusque sponte inferenda est, ita deo intente recusanda non est, cujus constitutio one quicunque p. subvenia, Nec quisque qui ea p. peti detrectat, ut omnino eviteret, sed tamen ut differat laborat.

Isido. Iepthae chrisma significat, quod a facie fratris suo, indecorum abscedens in getibz precipitum accepit, quod oia humanae salutis sacramenta, quod iuratus expletus et carnem propria quasi filia pro salute israelis obtulit. Juravit autem patrem et novit secundum illud. Tunc iuravit dominino votum volebat deo iacob, quod sacramentum religionis in carnis sue passione pro salute humanae generis expletet, hinc ergo ita pro christi acta sunt ut videatur religio iuramenti esse completa.

Et plangat vir. Aug. Virgo casta, et eccllesia holocaustum fieri in resurrectione quam in ea vniuersa fiet quod scripsit, Absorpta est mors in victoria. Tunc vero iepthae tradet regnum, et

ecclesiā deo et patri, et pleraque littera etate seculi, id est dies dilatio postulata est ex oibz enī etatibus eccllesia congregata, ab adā, s. usque ad diluvium, et diluvio, a noe usque ad abraham. Inde usque ad dauid, unde usque ad transmigrationem babylonis, et transmigrationem usque ad christum, inde usque ad fines seculi, p. has vi, etates quāli p. lxx, dies sunt sancta, vero virginalia sua quod licet virginalia, tamen fuerat p. tēla, vñ toto orbe clamata, dimittit nobis debita nostra tecum, hos, id est mesmes duos maluit appellare, propter duos homines vnu pro quem mors, aliter p. quem resurrectio mortuorum, propter quos etiam duo testamenta dicuntur.

Exinde mos incrementum, Aug. Quod vero faciū est ex pcepto in israel, ex diebus in dies, oueniebat lamētan filia iepthae, quatuor dies in anno, non puto significare aliquid post ipletum holocaustum quod erat in vita eterna, sed posterius tempore, in quo erat beati lugentes. Quartiduo figurata est ei vniuersitas propter quatuor dies orbis, quod quas longe latenter diffusa est. Ad hystoriam autem p. p. ratiōne non arbitror hoc decreuisse israelitas, nisi quod intelligebat in ea re iudicium dei magis ad penitendum patrem suum ostensum, ne quis teinceps voveret tale sacrificium. Quare enī lamētan decreta est si vnu illud leticium est.

Judicauitque, Sicut illi duo menses, propter id est dies senariū numerus sex etiam significat, ita his dies septenarius ducit, hoc id est figurat, quānum ad sex seculi etates pertinent. Sexies enim, vñ, xii, sunt, nec frustra ipse iepthae sex annis populū indicavit.

Erat autem vir Iisidoro Samson habet quedam in typu christi quod ab angelo natus eius annunciat. Sic ei angelus domini ait ad virginem. Maria in uenisti gratia apud teum. Ecce concipies in utero et paries filium tuum. Nazarens quoque dicitur samson et de christo dictum est quoniam nazarens vocabilis liberauit samson filios israel de manu hostium et christus populum suum a peccatis eorum. Samson interpretat sol eorum et de christo dicitur est propter tam. Dicitur vobis sol iusticiam et sanitatem in personis eius.

Nec immundus Aug. immundus est dissolutio discipline quam cepit in israel. etiam ad ea manducanda; eos labefecerat. quod in animalibus prohiberat. Jam enim etiam ad cultum transibant ydolorum.

Dique cum venissem. Aug. Non ait mulier dictum sibi ab angelo quoniam nazarens te erit puer a ventre usque ad diem mortis suus non legit ab angelo dictum. Ipse inciperet salutem facere israel de manu philistinorum non a muliere memoratur. Aliquid ergo non dixit quod audiuit. et tamen nihil credenda est dixisse quod non audiuit. Sed scripturam potius non omnia verba angeli posuisse; cum ipsis mulieri loqueretur in inferno. Ideo autem dictum est a ventre usque ad diem mortis suus quoniam nazarens dicebantur in legge usque ad tempus quod vobis habebat secundum ea quae scriptura promovit. non fecerat. nam est hoc quod hic iussum est ut ferum non ascenderet in caput eius. et vobis et sacerdoti non biberet. hec et tota vita sua seruauit samson. quod illi quod vocabatur nazarens certis diebus obseruabat uouentes votis reddentes.

dem numeri filii suis accepit uires. introduces in domum suam. Qui septem annis indicauit israel: mortuus est ac sepultus in bethleem. Cui successit abialon zabulonites. et indicauit israel decem annis. mortuus est ac sepultus in zabulon. Post hunc indicauit israel abdon melius heliophara thecutes. filius heliel pharatonites qui habuit quadraginta filios et triginta ex eis nepotes ascendentibus super septuaginta pullos asinari. et indicauit israel octo annis: mortuus est ac sepultus in pharaton terre esrael in monte amalech.

C. XIII.

Brusumque filij israel fecerunt malum in conspectu domini quod tradidit eos in manus philistinoz quadraginta annis. Erat autem quidam vir de saraa et de stirpe dan nois manue habens uxorem sterilem. cui apparuit angelus domini. et dixit ad eam: Sterilis es et absque liberis. sed percipies et paries filium. Quae ergo ne bibas vinum ac siceram nec immundum quocquam comedas; quia percipies et paries filium: cuius non tanget caput nouacula. Erit enim nazarens dei ab infancia sua et ex matris utero. et ipse incipiet liberare israel de manu philistinorum. Dique cum venisset ad maritum suum. dixit ei: Uir dei venit ad me habens uultum angelicum: terribilis nimis. Quem cum interrogasset quis Aug. hoc scriptura fugitus tacuit esset et unde venisset et quo nomine vocaretur: noluit mihi dicere. sed hoc respondit: Ecce percipies et paries filium. Quae ne vinum bibas nec siceram et ne aliquo vescaris immundo. Erit enim puer nazarens dei ab infancia sua et ex utero matris suae usque ad diem mortis suus. Dicitur itaque manue dominum et ait: Obscurum domine

ut vir dei quem misisti veniat iterum et doceat nos quid debeamus facere de pueru qui nasciturus est. Exaudiuitque dominus deprecante manue et apparuit rursum angelus domini uxori eius sedenti in agro. Manue autem maritus eius non erat cum ea. Dique cum vidisset angelum. festinavit et currit ad virum suum: nunciavitque ei dicens: Ecce apparuit mihi vir quem ante videram. Qui surrexit et secutus est uxori suae: veniensque ad virum dixit ei: Tu es qui locutus es mulieri. Et ille respondit: Ego sum. Cui manue: quando inquit sermo tuus fuerit expletus quid vis ut facias puer. aut a quo se obfusare debet. Dixitque angelus domini ad manue. Ab omnibus que locutus suis uxori tuus abstineat se. et quicquid ex vinea nascitur non comedat: vinum et siceram non bibat: nullo vesca immundo. et quod ei percipi impleat atque custodiat. Dixit itaque manue ad angelum domini. Obscurum te ut acquiescas precibus meis. et faciamus tibi hedum de capris. Cui respondit angelus. Si me cogis non comedam panes tuos: si autem vis holocaustum facere. offer illud domino. Et nesciebat manue quod angelus domini esset. Dixitque ad eum. Domine tu nomen ut si sermo tuus fuerit expletus honorem te: Cui ille respondit: Cuius enim nomen meum quod est mirabile? Dicitur itaque manue hedum de capris et libanum et posuit super petram offerens domino quod facit mirabilia. Ipse autem et uox eius intuebatur. Longus ascenderet flama altaris in celum angelus domini pariter in flamma ascendit. Domine cum vidi set manue et uox eius. perire cederunt in terram. et ultra eis non apparuit angelus domini. Statimque intellexit manue angelum domini esse. et dixit ad

Culit itaque manue. Aug. Quod dicit scriptura ignorasse manue quod angelus domini est manifestus etiam uxori eius hominem credidisse. Quod ergo ei dixit. vim faciamus nunc tibi et faciamus in conspectu tuo hedum caprum tangere hominem innuitus. scilicet ut hoc cum illo epulatur quod sacrificium fecisset. Nam facere hedum non solet dici nisi cum sacrificio sit. Ille enim ita respondit. si vim feceris mihi non manducabo te panibus tuis. ubi ostendit se ad epulas fuisse invitatum. deinde addidit. et si feceris holocaustum quod ille dixerat. faciamus in conspectu tuo edam caprum. non autem omne sacrificium holocaustum nam de holocausto non manducabatur. quod totum incendebatur. et ideo vocabatur holocaustum. sed angelus etiam non manducatur holocaustum potius fieri monuit. non tibi sed domino. quod si israel pluenerat illo tempore fallis deo sacrificare. vobis et tunc deum offendere rat ut traduceret inimicis. p. xl. annos. **D**omine cum vidisses Greg. quid est quod ad visionem angeli vir est timidus mulier audax nisi quoniam celestia nobis modo strane spiritus quidebat panure se percitat. sed in spes presumit. Inde enim spes ad maiora videnda se erigit. vobis offerens spissum quod ea quae superna sunt prius videt. quod cum altiora secreta celestium sic levata mens conspicit. cuncta humanarum virtutum soliditas premebatur. sed sanctus quoniam in statua altissime. et per hoc non accipit manu nostram. Ita et sacrificium ministrat hec operis fallis deo sacrificare. vobis et tunc deum offendere rat ut traduceret inimicis. p. xl. annos. **D**omine cum vidisses Greg. quid est quod ad visionem angeli vir est timidus mulier audax nisi quoniam celestia nobis modo strane spiritus quidebat panure se percitat. sed in spes presumit. Inde enim spes ad maiora videnda se erigit. vobis offerens spissum quod ea quae superna sunt prius videt. quod cum altiora secreta celestium sic levata mens conspicit. cuncta humanarum virtutum soliditas premebatur. sed sanctus quoniam in statua altissime. et per hoc non accipit manu nostram. Ita et sacrificium ministrat hec operis fallis deo sacrificare. vobis et tunc deum offendere rat ut traduceret inimicis. p. xl. annos. **D**omine non mibi similius. sed ergo angelus in altissima magis intelligi potest. et in bonum quod suscepimus non acceptum fuit.

Judicum

C.

XIII.

Morte morie
mūr. Aug. Quid ē
q̄ postq̄ manifestatus
ē manue · z vrozi eius
angel⁹ q̄ cū eis loque
bat· dixit manue vro
ti morte moriemur ūt.
Pro eo. s. qd script⁹
ē. Nemo potest faciez
meaz videre · z vinere.
Opinabat ergo vt
hoies tēū se uidisse; tā
to vtiqz miraclo facto
q̄ in igne sacrificij ste
tit. q̄ cū illis prius qua
si hō loquiebat. Sed
tēū in angelo. an tēū
ipsum angel⁹ appella
bant. sic enī script⁹ est
Et sumpsi manue he
dum caprārū z fecit sa
crificij z obelit supra
petram dñi mirabilia
faceti z manue z vror
ei⁹ expectabant ūt. his
ergo verbis; q̄ nō di
xit morte moriemur ·
q̄ vidim⁹ angel⁹ dñi
sed tēū vidim⁹. oīt q̄
stio. Ut in angelo i
telligebat tēū. an eū
dem angel⁹ vocabat
tēū. Iud enī terciu⁹
q̄ tēū putauerant qui
erat angelus dici non
potest apte dicete scri
ptura. Tūc cognovit
q̄ angelus dñi ē. H̄z
vnde metuebāt morte
Non enī script⁹ erat.
Nemo videt facie an
geli z vinet. An z in B
ipio. q̄ in angeli p̄sen
tia dñi p̄gnorauerat ma
nū ita p̄turbatus ē ut
mortē timaret. Qd au
tē illi vro; r̄ndit. si vel
let domin⁹ mortificare
nos non accepisset de
manu nostra holocau
sta · z sacrificij nec illu
minasset hec oīa b̄ nec
audita fecisset hec no
bis. vtrn ipsum ange
lum crediderūt accepis
se sacrificij. q̄ viderūt
enī in flāma altaris ste
tisse. an p̄ hoc ite lle
rūt accepisse dñm. q̄ B
fecit angelus vt se ostē
deret angel⁹. Qdlibet
hōp sit iā angelus di
xerat. si aut̄ facis hol
caustū. dñs offer illud
hoc ē non mibi sed to
mino. Qd ergo fecit
angelus in altaris flā
ma magis intelligend⁹
E significat illum ma
gnum filiū angel⁹ in for
ma servi. l. in homine.
q̄ suscepturnus erat ·
nō acceptuz sacrificij

vrorem suam. Morte moriemur:
q̄ vidimus dñm. Lui r̄ndit mulier
Hi dominus nos vellet occidere.
de manibus nostris holocaustū z
libamēta nō suscepisset. nec ostēdīs
sei nobis hēc omnia: neḡ ea q̄ sunt
ventura dixisset. Dēpit itaqz filiū
z vocavit nomē eius samson. Cre
vitqz puer. z benedixit ei dominus
cepitqz spiritus dñi esse cū eo in ca
stris dan; inter saraa z esthaol.

C. XIII.

Descendit ergo
samson in thānata videns
q̄ ibi mulierē de filiab⁹ philistijm
ascēdit. z nunciauit patri suo z ma
tri sue dices. Vidi mulierē in thā
nata de filiabus philistinoz: quā
queso vt mihi accipiatis vrorem.
Lui dixerūt pater z mater sua. Nū
quid nō ē mulier in filiabus fratrū
tuoz z in omni populo tuo q̄ vis
accipe vrore de philistijm qui icr
cuncisi sunt. Diritqz samson ad pa
tre suū: Hanc mihi accipe: q̄ plā
cuit oculis meis. Parētes aut̄ ei⁹
nesciebat q̄ res a domino fieret. et
queret occasiones p̄tra philistijm.
Eo enī tpe philistijm dñi abantur is
raeli. Descēdit itaqz samson cū pa
tre suo z matre in thānata. Lunqz
venissent ad vineas oppidi appa
ruit catul⁹ leonis seuus z rugiēs.
z occurrit ei. Irruit aut̄ spūs dñi i
samson. z dilaceravit leonē quasi
bedū in frusta decerpit nihil omio
habēs i manu. z hoc patri z matri
noluit indicare. Descēditqz z locu
tus ē mulieri q̄ placuerat oculis ei
us. Et post aliquot dies reuertēs
vt acciper eam. declinavit vt vide
ret cadauer leonis. Et ecce examē
apum in ore leonis erat: ac fauus
mellis. Quē cū sumpsiisset in ma
nibus. comedebat in via veniēsqz

ad patrē suum z matrē dedit eis p
tem. qui z ipsi p̄mederūt. nec tamē
eis voluit indicare q̄ mel de corpe
leonis assūperat. Descēdit itaqz
pater eius ad mulierē z fecit filio
suo samson p̄uiu⁹. Sic enī iue
nes facere p̄sueuerāt. Cum ergo ci
ues loci illius vidissent eū. dedēt
ei sodales triginta q̄ essent cuz eo.
Quibus locutus ē samson: Pro
ponā vobis pblema. qd si solueri
tis mibi iūra septē dies p̄uiu⁹: da
bo vobis triginta syndones z toti
dem tunicas. Sin aut̄ nō potueri
tis soluere. vos dabitis mibi trī
ta syndones. z eiusdē numeri tuni
cas. Qui r̄nderunt ei: Propone
pblema vt audiamus. Diritqz eis
De comedēte exiuit cibus. z de for
ti egressa ē dulcedo. Nec potuerūt
q̄ tres dies propositionē soluere.
Lunqz adesset dies septim⁹ dixerūt
ad vrorez samson. Blandire viro
tuo. z suade ei vt indicet tibi quid
significet pblema. Qd si facere no
lueris: incēdemus te z domū p̄ris
tui. An idcirco vocastis nos ad nu
ptias vt spoliaretis: Quē sundes
bat a pud samson lachrimas. z que
rebas dicens: Odis me. z nō dili
gis: idcirco pblema qd p̄posuisti
filijs populi mei nō vis mibi expo
nere. At ille respōdit. Patri meo z
matrī nolui dicere. z tibi indicare
potero. Septē igis diebus p̄uiu⁹
flebat ante eū. tandemqz die septi
cuzei esset molesta exposuit: Quē
statum indicauit ciuib⁹ suis. Et illi
dixerunt ei die septimo ante solis
occubitu. qd dulcius melle. z quid
forti leone: Qui ait ad eos: Si
nō arassetis in vitula mea nō inue
nissetis ppositionē meā. Irruit ita
qz in eū spūs dñi descēditqz ascha
lonem. z pcussit ibi triginta viros:

b
Si p̄m sacrificij futur⁹
Descēdit itaqz
Isido. Samson cū a
lienigenas tetenderet
causa petende vroris.
leonez occidit z christi
ecclā vocari⁹ te gē
tibi diabolū vicit q̄ ait
gandete quia ego vici
mādū. ex ore leonis oc
cis fan⁹ extrabit. qd vt
p̄spicim⁹ reges terreni
regni q̄ p̄tra christum
antefremuerāt iam p
empta feritate dulcedi
nē euangeli p̄dicant.
z munimēta p̄bent.

quo^r ablatas vester dedit his q
pblema soliterat. Iratusq; nimis
ascendit in domū p̄ris sui: vxor aut
eius accepit maritū vnū de amicis
eius et p̄nubis.

// C. XV.

Dicit aliquantum
lum aut̄ t̄pis cū dies triti-
ceq; messis instarēt: venit samson i
uisere volēs vxorē suam. et atulit
ei hedū de capris. Cunq; cubicu-
lum eius solito vellet itare, p̄hibui-
t illū pater illius. dices: Putau-
q; odiſſes eam. et ideo tradidi illāz
amicō tuo. Sed habet sororē que
iunior et pulcior illa ē. sit tibi p ea
vxor. Qui samson r̄ndit. ab hac die
non erit culpa in me p̄tra philiste-
os. Faciā enī yobis mala. Perre-
xitq; et cepit trecetas vulpes: cau-
dasq; earū iunxit ad caudas. et fa-
ces ligauit i medio. quas igne suc-
cedēs dimisit ut huc illucq; discur-
rerent. Quę statim prexerunt in se-
getes philistinoz. Quibus succē-
sis et p̄potratē iam fruges et adhuc
stantes in stipula p̄crematē sunt: i
tantū vi vineas q; et oliueta flāma
consumeret. Dixerūtq; philistijm.
Quis fecit hanc rem? Quibus di-
ctum ē. Samson gener thānatei:
qz tulit vxorē eius et alteri tradidit
hec opatus ē. Ascenderūtq; philis-
tijm. et p̄busserunt tam mulierē qz
patrē eius. Quib⁹ ait samson: Li-
cet hēc feceritis. tamē adhuc ex vo-
bis experā vltionē. et tunc quiescā.
Percussitq; eos ingēti plaga. ita
ut stupentes surā femori iponere
Et descēdens habitavit in spelūca
petre etham. Igis ascēdentes phi-
listijm in terram iuda. castrametati
sunt in loco q postea vocatus ē les-
chi. i. maxilla ubi eoz fusus ē exer-
citus. Dixerūtq; ad eos de tribu-

Percussitq; e-
os. Lxx. Percussit a
lienigenas samson ad
tibā sup femur. tam
mirabiliter. ut stupe-
entes tibā viuis pedis
sup femur alterius po-
uerent.

iuda: Cur ascēdistis aduersū nos?
Qui r̄ndērūt. Ut ligemus samson
venimus. et reddamus ei q in nos
opatus ē. Descēderūt ergo tria mi-
lia viroz de iuda ad specuz silicis
etham. Dixerūtq; ad samson. Ne-
scis q philistijm imperent nobis.
Quare hoc facere voluisti? Quib⁹
ille ait: Hic ut fecerūt mibi. sic feci
eis. Ligare inquiūt te venimus et
tradere in manus philistinorum.
Quibus samson: iurate ait et spou-
dete mibi q nō occidatis me. Dixe-
rūt. Non te occidemus. sed vinctū
trademus. Ligauerūtq; eū duob⁹
nouis funibus et tulerūt eū de pe-
tra ethaz. Qui cū venisset ad locū
maxillę: et philistijm vociferantes
occurrisse ei: irruit spiritus dñi i
eum. et sicut solēt ad ardorē ignis li-
gna p̄sumi. ita vincula quib⁹ lig-
tus erat. dissipata fūt et soluta. In
spēdicatores simplices et patentes
ventaq; maxillam. i. mandibulam
manu sue virtutis tenēt et a vicis
asini que iacebat arripiēs. Inter-
fecit in ea mille viros. et ait: In ma-
xilla asini in mandibula pulli asina
rū deleui eos. et p̄cessi mille viros
Cunq; hec verba canēs p̄plesset:
proiecit mandibulā de manu. et vo-
cauit nomē loci illius ramathlech
q interpretat elevatio maxillę. Si
tiesq; valde. clamauit ad dominū
et ait: Tu dedisti in manu serui tui
salutē banc maximā atq; victoriā:
et enī morior: incidāq; in manus
incircūcisoz. Apuit itaq; dñs mo-
larē dentē i maxilla asini et egressē
mortua sunt predicatorē corpora magna mōtrane
sunt ex eo aquę. Quib⁹ haustis re-
focillauit spiritū. et vires recepit.
Idcirco appellatū ē nomē loci illi-
us. fons iuocatis de maxilla. vsq;
in q̄sentē diem. Judicauitq; israel
in dieb⁹ philistijm viginti annis.

Jurate ait Aug.
Quid ē qd aut lamsō
viris iuda. Jurate mi-
bi ne interficiatis me
vos et tradite me eis.
ne forte occurritis in
me vos. quā locutōez
ita quidam interptati
sunt ne forte veniatis
aduersū me vos. Sed
hoc ē ne ab his inter-
ficere dirisse illud id
cat. qd i libro regnoz
scriptū ē. iubente salo-
mone vi homo occide-
ret et dicente vade oc-
curre illi. Qd ideo nō
intelligit. q; nō ē p̄ne
tudinis apud nos ita
dici. Sic enī q milita-
res potestates dicunt:
vade aliena illum. si
gnificat occide illum q̄
telligat nisi qui illum
locationis p̄suetudinē
nomit. Solet et vulgo
apud nos dici. pendit
aut illi. i. occidit illum
et hoc nemo intelligit.
nisi qui audire cōsne-
vit. hēc ē enī uis gene-
ralis omnī locationū
ut quādmodū ipse li-
gue nō intelligant: ni-
si audiēdo vel legēdo
discant. ita nec modi
locationū.

In maxilla.
Greg. Maxilla asini
p̄dicatores significat.
Redēptor enī noster.
simplicitatē et patiētā
p̄dicantur. h̄e manu
virtutis tenēt et a vicis
carnales itefecit. et ma-
xilla in terram pīcta.
postmodū aqua fudit
q̄ tradita morti p̄dica-
torē corpora magna po-
pulis mōstraueremira-
cula.

Judicauitq;.
Greg. Qui ē factio
samson nisi redēptore
significat. Quid gaza
nisi ifernū. Quid phi-
listei nisi p̄fidia indeo-
rū. Qui cū mortuū dō
minū videret. etiā cor
p̄s eius in sepulcro po-
stū custodes ilico te-
putauerūt. et auctores
vitē infemi claustris re-
tentū: quasi samson in
gaza se deprehendisse le-
tati sit. Samson ho-
nocte media nō solus
erit. sed etiā portas tu-
lit. q̄ redēptor noster
ante lucem resurgens.
nō solus de iferno liber
erit. etiā infemi clau-
stra destruxit. Portas

Judicum

tulit et motis verticem
subiit. quod resurgendo
clastra inferni abstulit.
et ascendendo celorum
regna penetravit.

C. XVI.
Hoc quoq; in
gazā. et vidit ibi mulieres
meretricē ingressusq; ē ad ea. Qd
cuī audissent philistīm et p̄cerebū
isset apud eos itrasse vrbē samson
scutodētes sepulcrū
circundederūt eum. positis in por
ta ciuitatis custodibus: et ibi tota
nocte cū silēcio p̄stolātes ut facto
mane exētē occiderēt. Dōminūt
autē samson usq; ad mediū noctis
et inde p̄surges apprēhēdit ambas
portę fores cū postib; suis et sera:
impositasq; humeris suis portauit
ad verticē motis q̄ respicit hebron
Post hēc amauit mulierē q̄ habi
tauit in valle soreth. et vocabāt da
lila. Tenerūtq; ad eā prīcipes phi
listinoꝝ. atq; dixerūt: Decipe eum
et disce ab illo in quo habeat tantā
fortitudinē. et qnō eum supare va
lēamus et vincūt affligere. Qd si
feceris. dabimus tibi singuli mille
centū argēteos. Locuta ē ergo da
lila ad samson. Dic mīhi obsecro i
quo sit tua maria fortitudo. et qd
sit quo ligatus erumpe nequeas?
Lui r̄ndit samson. Si septē nerui
ces funib; necdum siccis et adhuc
humētibus ligatus fuerō: infirm
ero ut ceteri homines. Attulerūtq;
ad eam satrapę philistinoꝝ septē
funes ut dixerat: quib; vinxit euꝝ
latentibus apud se insidias et in cu
biculō finem rei expectātibus. Cla
mantq; ad eū: Philistīm sup te
samson. Qui rupit vincula quo si
rumpat quis filū de stuppa tortuꝝ
sputamine cū odorē ignis accepit.
et nō ē cognitū in quo esset fortit
udo eius. Dixitq; ad eū dalila: Ecce
illustisti mīhi. et falsum locutus es.
Salte nunc indica mīhi quo lig
ati debeas. Lui ille r̄ndit: Si ligat^s

C.

XVI.

fuerō nouis funib; qui nunq; fue
runt in ope. infirmus ero. et aliorū
hominū similis. Quibus rursum
dalila vinxit eum. et clamauit: phi
listīm sup te samson. in cubiculo i
sidis p̄paratis. Qui ita rupit vī
cula quasi fila telarū. Dixitq; dalil
la rursum ad eū. Usq; quo decipis
me et falsuz loqueris? Ostende de
quo vinciri debeas. Lui respondit
samson: Si inquit septē crines ca
pitis mei cum licio plexueris et cla
uum bis circūligatū terre fixeris: i
firmus ero. Qd cū fecisset dalila.
dixit ad eū. Philistīm sup te sam
son. Qui cōsurgens de somno ex
traxit clauū cū crinibus et licio. Di
xitq; ad eū dalila: Nuomō dicis
q̄ amas me cū animus tuus nō sit
mecū? Per tres vices mētitus es
mibi. et noluesti dicere i quo sit ma
xima fortitudo tua. Nūq; molesta
esser ei et p̄ multos dies iugiter ad
hēreret. spatiū ad quietē non tribu
ens. defecit anīa eius. et ad morē
usq; lassata ē. Tunc opīens verita
tem rei dixit ad eam: Ferrū nunq;
ascēdit sup caput meū qz nazareus
.i. p̄secratus dño sum de vtero ma
tris meꝝ. Si rasuz fuerit caput me
um. recedet a me fortitudo mea et
deficiā: eroq; sicut ceteri homines
Cidēsq; illa q̄ p̄fessus ei esset om
nem animū suū: misit ad prīcipes
philistinoꝝ ac mādauit. Ascendite
adhuc semel. qz nunc mīhi aguit
cor suū. Qui ascēderunt assumpta
pecunia quā p̄miserāt. At illa dor
mire eum fecit sup genua sua. et in
sinu suo reclinare caput. Clocauit
qz tonsorē. et rasit septē crines eius
et cepit abigere eū et a se repellere.
Statī enī de eo fortitudo discessit
Dixitq; Philistīm sup te samson

Clocauitq; tō
sorē. Isido. Qd mu
lier subdola caput sā
sonis rasit. et allophi
lis illudendū tradidit
q̄ captiūtus ē. q̄ ce
catus et ad molā depu
tatus. nō in his chris
sed illi figurant. q̄ tan
tū christi noīe glorian
tur. et malis actibus in
giter implicant. Vir
enī sensus rōnalis itel
ligit. Caro aut̄ mulie
rem significat. Si enī
mulieri. i. carni nostrē
blandiēt libidine. vel
alīs malis opībus cō
senserimus gratia spi
ritussanci. q̄ nazare
crine significat nudati
expoliātū atq; tecī
pimur. Ita enī supbū
et pecorib; violata chri
sti gratia. sicut samo
ni incisa coma a diabo
lo illudit. Si q̄s antē
agēdo penitentiam re
deat coma redēente. i.
gratia resorecente re
pat ad virtutē et cupi
dis ac luxurias subuer
sis collūnis hostes teie
cit. et reparato certami
ne in finē fortissime te
mones triumphabit.

b 2

Judicium

C. XVII.

Quē cū appre
hendisset. Greg.
Samson amissis oculis ab allophil ad mo
lam deputat. Scien
dū ē q̄ prius intellect
obtundit. & postea cap
tus animi p̄ extenora
desideria vagat. vt ce
ca mens q̄ ducit nesci
at & carnis illecebris se
libēter subdat. aliquā
do vero prius tēside
ria carnis ebulliunt. &
post longā r̄sum illici
tis opibus oculum cor
dis claudunt. Nam se
pe mens recta cernit.
nec tñ audēter p̄tra p
nēla se erigit. & renitē
vincit. dum hoc ipsuz
q̄d egit diūndicās car
nis sue delectatione su
perat. Qd enī plerū
q̄s prius oculus p̄tem
plationis amittit. &
post p̄ carnis desideria
buins m̄ndi laboribus
animi subiungat: testa
tur samsō. ab allophi
lis capi. q̄ postq̄ ocul
os pdidit. ad molam
deputatus ē. q̄ malig
ni sp̄ns postq̄ tētatio
num stimulis intus eci
em p̄plationis effodi
unt foras in circuitu la
boris mittunt.

Qui de somno ḥsurgens dixit in
animo suo: Egrediar sicutante feci
& me excutiā nesciens q̄ recessisset
ab eo dominus. **Q**uē cū apprēhē
dissent philistijm. statim eruerūt o
culos eius. & duxerūt gazam vin
cum catenis. & clausum in carcere
molere fecerūt. Jamq̄ capilli eius
renasci ceperāt. & pr̄incipes phili
stinoz p̄uenierūt in vñū vt immo
larent hostias magnificas dagon
deo suo & epularent dicētes: iradi
dit deus noster inimicū nostrum
samson in manus n̄ras. Qd etiā
populus vidēs laudabat deū suū
eadēq̄ dicebat. Tradidit deus no
ster aduersariū nostrū in manū no
stras: qui deleuit terrā nostrā: & oc
cidit plurimos. Letatesq̄ p̄ quia
sumptis iam epulis p̄ceperunt vt
vocareſ samson: & ante eos luderet
Qui adduct⁹ de carcere ludebat
ante eos: fecerūtq̄ eum stare inter
duas columnas. **Q**ui dixit puero
regenti gressus suos. Dimitte me
vt tāgā colūnas quib⁹ ois iminet
dom⁹. & recliner sup eas & paululū
requiescā. Dom⁹ aut̄ erat plena vi
roz ac mulierū. & erant ibi omnes
principes philistinoz. ac de tecto
& solario circiter tria milia vtriusq̄
sexus spectantes ludentē samson.
Att ille inuocato dño ait. Domine
deus meus memēto mei. & redde
mibi nunc fortitudinē p̄stina de
us me⁹ vt vlciscar me de hostibus
meis. & p̄ amissionē duoz luminū
vnā vltionē recipiam. **E**i apprēhē
dens ambas colūnas quibus ini
tebas domus. alteraq̄ earū dexte
ra & alterā leua tenēs. ait: Moria
tur anima mea cū philistijm. Con
cussisq̄ fortiter colūnis. cecidit do
mus sup om̄es principes & ceterā

multitudinē quē ibi erat. Multo
q̄ plures interfecit moriēs: q̄ an
te viuus occiderat. Descendentēs
aut̄ fratres eius & vniuersa cognati
o. tulerūt corp⁹ eius: & sepelierūt
iter saraa & esthaol in sepulcro pa
tris sui manue: iudicauitq̄ isrl vi
sinti annis.

C. XVII.

Fapore vir quidā de monte
effraim noīe michas: q̄ dixit matri
sue. Mille centū argēteos quos se
paraueras & sup quibus me audie
te iuraueras: ecce ego habeo. & a
pud me sunt. **U**ni illa respōdit. Be
nedictus filius meus dño. Reddi
dit ergo eos matri sue. q̄ dixerat ei
Cōsecreauit & voui hoc argentū do
mino: vt de manu mea suscipiat fi
lius me⁹ & faciat sculptile atq̄ con
flatile. & nūc trado illud tibi. Red
didit igit̄ eos matri sue. **Q**uē tulit
ducētos argēteos & dedit eos ar
gentario: vt faceret ex eis sculptile
atq̄ conflatile q̄d fuit i domo michē
Qui cōdiculā quoq̄ in ea deo sepa
rauit & fecit ephot & theraphim. i.
vestem sacerdotalē & idola. Implo
uitq̄ vnius filioz suoz manuz. et
factus ē ei sacerdos. In diebus il
lis nō erat rex in israel. sed vnuſq̄
q̄d sibi rectū videbat hoc facie
bat. **S**uit quoq̄ i ipse illo alter ado
lescēs de bethleem iuda ex cognati
one eius. eratq̄ ipse leuites & ha
bitabat ibi. Egressusq̄ de ciuitate
bethleem: pegrinari voluit vbiq̄
& sibi cōmodum repperisset. **C**un
q̄ venisset i montē effraim iter fa
ciens & declinasset parūper in do
mo michē. interrogatus ē ab eo vn
de venisset. **Q**ui r̄ndit. Leuita suz
de bethleem iuda. & vado vt habite

C Multoq̄ plu
res. Greg. In hoc
loco p̄ samson christ⁹
significat. Samson ē
dū uineret paucos iter
fecit. enero p̄o tēplo
moriēs maximā adūsa
rio p̄ multitudinē iteſe
cit. & dño n̄o p̄dicāt
panci ex iudeis credi
derat. Junumē p̄o
gentilium populi vñ vi
te illo moriente sunt ſe
cuti. Suplos enī duz
adibuc paſſibilis vine
ret p̄tulit. Impaſſibili
vero vita mortu⁹ ſtra
uit. hunc samson in ſe
metiplo dudu figuralē
ter exp̄lit qui paucos
dū uineret interemit
destructo vero templo
multos cū moreret oc
cidit. q̄d domin⁹ ab eli
tione ſuperbie paucos
cū vineret plures cum
corpis ſuū tēplū ſol
ueret extinxit. atq̄ ele
ctos ex gentib⁹ quos
vinēdo ſuſtinuit ſiml
oēs morēdo. pſtranit,

vbi potuero et vtile mihi esse prosperero. Dixitqz micha:
Mane apud me inquit. et esto mihi parēs ac sacerdos. da
boqz tibi p annos singulos decē argētos ac vestē dupli-
cem. et q ad victū sunt necessaria. Acquieuit et mansit apud
homīnē. fuitq illi quasi vn de filiis. Impleuitqz micha
manū eius. et habuit pueq sacerdotē apud se. nunc scio di-
cens q bñfaciet mihi de bñti leuitici generis sacerdotē.

C.

XVIII.

Diebus illis nō erat rex in isra-
el. et tribus dan q̄rebat possessionē sibi ut habitaret in ea.
Usq ad illū enim diē inter ceteras tribus. sortē non acce-
perat. Misérū ergo fili dan stirpis et familiq suę quinq
viros fortissimos de saraa et esthaol ut explorarēt terram
et diligenter inspiceret. Dixerūtqz eis: Ite et p̄siderate terraz
Qui cū p̄gentes venissent in montē effrai et intrassent do-
muz michē: requieuerūt ibi. Et agnoscētes vocē adolescē-
tis leuitē. vt tētesq illius diuersorio. dixerūt ad eū: Quis
te hoc adduxit? Quid hic agis? Quā obcausam huc veni-
re voluisti? Qui rñdit eis. Hec et hēc p̄stituit mihi michas
et me mercede p̄duxit ut sim ei sacerdos. Rogauerūt autē
eum ut p̄suleret dominū. et scire possent an p̄spero itinere
p̄geret. et res haberet effectū. Qui rñdit eis: Ite cū pace.
Domin⁹ respicit viā vestrā et iter quo p̄gatis. Euntes igē
quinq viri venerūt lais: viderūtq populū habitantē i ea
absq villo timore iuxta p̄suētudinē sidonioꝝ securū et qui
eū. nullo eis penitus resistēre. magnarūq opū. et p̄cul a si-
done atqz a cūctis hoibus separati. Reuersiqz ad fratres
suos in saraa et esthaol et qd egissent sciscitantib rñderūt:
Surgite et eamus ad eos. Cidimus enī terrā valde opu-
lentam et vberē. Nolite negligere: nolite cessare. Eamus et
possideamus eaz. nullus erit labor. Intrabimus ad secu-
ros in regionē latissimā. tradetq nobis dñs locū in quo
nullius rei ē penuria eoz q gignunt in terra. Profecti igit
sunt de cognitione dan de saraa et esthaol sercēti viri acci-
eti armis bellicis ascēdentesq māserūt in cariathiarim iu-
de: q locus ex eo ipse castroz dan nomē accepit et ē post ter-
rum cariathiarim. Inde transierūt in montē effram. Cū-
qz venissent ad domū michē. dixerūt quinq viri q prius
missi fuerāt ad p̄siderandā terrā lais. ceteris fratrib suis
Nostis q in domibus istis sit ephot et theraphim et sculp-
tile atqz p̄flatile. Cidete quid vobis placeat. Et cū paulu-
lū declinassent igrēssi sunt domū adolescentis leuite q erat
in domo michē. salutauerūtq eum verbis pacificis: sercē-
ti autē viri ita ut erat armati stabat ante ostiū. At illi q igrē-
si fuerāt domū inuenis: scuptile et ephot et theraphim at-

qz p̄flatile tollere nīteban̄. et sacerdos stabat an̄ ostiū. sex
cētis viris fortissimis hand. p̄cul expectatib. Tulerūt igit
tur q̄ itrauerāt scuptile ephot et idola atqz p̄flatile. Qui-
bus dixit sacerdos: Quid facitis? Cui rñderunt: Tace et
pone digitū sup os tuū: veniqz nobiscuz ut habeamus te
patrē ac sacerdotē. Quid tibi melius ē ut sis sacerdos in
domo vnius viri an in vna tribu et familia in israel? Qd
cū audisset acquieuit sermonibus eoz. et tulit ephot et ido-
la ac scuptile. et p̄fectus ē cum eis. Qui cū p̄gerent et ante
se ire fecissent p̄nulos ac iūmēta. et omne qd erat p̄ciosum
iamqz a domo michē essent. p̄cul: viri q̄ habitabāt in cedi-
bus michē p̄clamatēs secuti sunt. et post tergū clamare ce-
perūt. Qui cū resperixissent. dixerūt ad michaz: Quid tibi
vis? Cur clamas? Qui rñdit. Deos meos quos mihi feci
tulisti et sacerdotē et omnia q̄ habeo. et dicitis: qd tibi ē: Di-
xeruntqz ei fili dan. Laue ne vltra loquaris ad nos. et ve-
niant ad te viri aio p̄citati. et ipse cū omni domo tua peas.
Et sic cepto itinere prexerunt. Cidēs autē micha q̄ fortio-
res se essent: reuersus ē in domū suā. Sercēti autē viri tu-
lerunt sacerdotē et q̄ supra diximus: venerūtqz in lais ad
populū quiescentē atqz securū. et p̄cussent eos in ore gla-
diū. vrbēqz incēdio tradiderūt. nullo penitus serēte p̄sidi-
um: eo q̄ p̄cul habitarēta sidone. et cū nullo hominū ha-
beret q̄cōs societatis ac negocij. Erat autē civitas sita in re-
gione roob: quā rursuz extrūtēs habitauerūt in ea. voca-
to noīe ciuitatis dan. iurta vocabulum patris sui quē ge-
nuerat israel q̄ prius lais dicebat. Posuerūtqz sibi sculp-
tile. et ionathan filiū gersan filiū moysi ac filiōs eius sacer-
dotes in tribu dan vlsq ad diem captiuitatis suę. Man-
sitqz apud eos idoli michē omni tpe quo fuit domus dei
in silo. In diebus illis nō erat rex in israel.

C. XIX.

Habitas in latere mōtis effram: q̄ accepit uxorem
de bethleē iuda. Quē reliq eū. et reuersa ē in domū p̄fis
sui in bethleem: māsitqz apud eū quattuor mēsibus. Se-
cutusqz ē eam vir suus volēsqz recōciliari ei atqz blādiri
et secū reducere: habēs in comitatu puerū et duos asinos
Quē suscepit euz et introduxit in domū patris sui. Qd cū
audisset sacer eius. eūqz vidisset. occurrit ei letus. et ample-
xatus ē hominē. Mansitqz gener in domo saceritibus
dieb̄ comedēs cū eo et bibens familiariter: die autē quar-
to de nocte p̄surgēs. p̄ficiisci voluit. Quē tenuit sacer. et ait
ad eum: Husta prius pusillū panis et p̄forta stomachum.
et sic p̄ficiisceris. Sederūtqz simul ac comedērūt et biberūt
Dixitqz pater puerē ad generū suum. Quēlo te ut hodie
b 5

hic mancas; pariterq; letemur. At ille surgens cepit vel le pfectisci. Et nihilominus obnire eū sacer tenuit. et apud se fecit manere. Mane autē facto parabat leuites iter. Lui sacer rursum. Obsecro inq; vt paululū cibi capias. et assumptis virib; donec icrescat dies. postea pfectiscaris. Come derunt ergo simul. surrexitq; adolescēs ut pgeret cū uxore sua et puer. Lui rursum locutus ē sacer. Considera q; di es ad occasum declinior sit. et ppinquat ad vespezz. Mane apud me etiā hodie et duc letū diē. et cras proficisceris ut yadas i domū tuā. Noluit gener acqescere sermonib; eius. sed statim prexit et venit ptra iebus q; altero noīe vo ca hierusalē. ducens secū duos asinos onustos et pculi nam. Iacob aderat iuxta iebus. et dies mutabat in noctē. Dixitq; puer ad dñm suū: Ueni obsecro declinem ad vrbem iebusq; et maneamus in ea. Lui rñdit dñs: Non i grediar oppidū gētis alienē q; nō ē de filiis israel. sed trās ibo vsc; gabaa. et cum illuc quenero manebimus i ea: aut certe in vībe rama. Transierunt ergo iebus. et ceptū carpe bā iter. occubuitq; eis sol iuxta gabaa quē ē in tribu beniamin: diuenterūtq; ad cā ut maneret ibi. Quo cū itrasset sedebat i platea ciuitatis et nullus eos recipe voluit hospitio. Et ecce apparuit hō senex reuertens de agro et de ope suo vespi: q; et ipse de mōte erat effraim. et pegrinus habita bat in gabaa. Nomies autē regionis illius erat filiū gemini. Eleuatisq; oculis vidit senex sedentē hominē cū sarcinulis suis in platea ciuitatis. et dixit ad eū: Unde venis et quo vadis? Qui rñdit ei: Profecti sumus de bethleem iuda et pgimus ad locū nrm q; ē in latere mōtis effraim unde ieramus in bethleē. Et nunc vadimus ad domum dei nullusq; sub tectū suū nos vult recipe. habētes paleas et fēnu in asinoz pabulū. et panē ac vinum in meos et ancille tuę vīsus et pueri q; inecū ē. Nulla re indigemus nisi hospitio. Lui rñdit senex: Pax tecū sit. Ego phebo omnia que necessaria sunt. tm̄ queso ne in platea maneam. Introduxitq; eū in domū suā. et pabulū asinis pbiuit: ac postq; la uerū pedes suos recepit eos in puiu. Illis epalantib; et post labore itineris cibo et potu reficientib; corpora. veni runt viri ciuitatis illius filiū belial. i. absq; iugo. et circūdā tes domū senis. fores pulsare ceperunt clamātes ad dñm domus atq; dicētes: Edic virū q; ingressus ē domū tuaz ut abutamur eo. Egressusq; est ad eos senex. et ait: Nolite fratres nolite facere malū hoc: q; ingressus ē hō hospitiū meū. et cessate ab hac stulticia. Dabo filiā virginē. et hic hō habet pculinā: educā eas ad vos ut humilietis eas et vīaz libidinē ppleatig: tm̄ obsecro ne scel⁹ hoc ptra natu

ram opemini in virū. Nolebat acqescere sermonib; illius Qd̄ cernēs hō. eduxit ad eos pculinā suā. et eis tradidit il ludendā. Qua cū tota nocte abusi essent: dimiserūt eā mane. At mulier recedētibus tenebris venit ad ostiū domus vbi manebat dñs suus. et ibi corruit. Mane facto surrexit hō et apuit ostiū ut cepta expleret viā. et ecce pculina eius iacebat ante ostiū sparsis in limie manib;. Lui ille putans eā q; escere loquebat: Surge ut ambulem. Qua nū bil rñdente: intelligēs q; erat mortua. tulit eā et ipso uit a sino: reuersusq; ē in domū suā. Quā cū esset ingressus arripuit gladiū. et cadaver uxoris cū ossibus suis i duodecim ptes ac frusta pculens misit in omēs termios israel. Qd̄ cū vidissent singuli pculabāt. Nunq; res talis facta ē in israel ex eo die quo ascēderunt p̄s nři de egypto vsc; in p̄sens tēpus. Ferte sentētiā. et in cōmune decernite qd̄ factō opus sit.

Egressi itaq; sunt omēs filij israel et piter cōgregati quasi vir vīus de dan vī bersabee et terra galad ad dñm in maspha. omēs quoq; anguli populoz et cūctē trib; israel in ecclesiā populi dī cōuenerūt quadragita milia peditū pugnatorz. Nec latuit filios beniamin q; ascēdissent filiū isrl̄ in maspha. Interrogatusq; leuita maria mulieris interficiē quō tm̄ scelus p petratū esset. rñdit: Ueni i gabaa beniamin cū uxore mea illucq; diuerti. Et ecce hoīes ciuitatis illi circūdederunt nocte domū in qua manebā volētes me occidere. et uxore meā incredibili furore libidinis verātes deniq; moriuā est. Quā arreptā in frusta concidi: music ptes in omēs terminos possessionis vīe: q; nunq; tm̄ nephas et tā grāde pasculū faciū ē in isrl̄. Adestis omēs filiū isrl̄ decernite qd̄ factō debeatō. Transq; oīs populū et quasi vīus hoīis sermone rñdit: Non recedemus i tabernacula nostra: nec suā qsc̄ intrabit domū. sed hoc cōtra gabaa in cōmune faciemus. Decē viri eligant et centū ex oībus tribubus israel et centū de mille et mille de decē milib; ut cōportet exercitū cibaria. et possimus pugnare contra gabaa beniamin et reddere ei pro scclere qd̄ ineret. Cōuenitq; vniuersus isrl̄ ad ciuitatē quasi hō vīus eadē mēte vnoq; cōsilio. et mise rūt nūcios ad omnē tribū beniamin q; diceret: Cur tm̄ ne phas in vobis reptum ē? Tradite hoīes de gabaa q; hoc flagitiū ppetrarūt ut moriant̄. et auferant̄ malū de isrl̄. Qui noluerūt fratrū suoz filioz isrl̄ audire mandatū: sed ex cōctis vrbib; que sortis sue erāt cōuenerūt in gabaa ut illis ferret auxiliū et contra vniuersum populū isrl̄ dimicarent.

Inuentis sunt vigintiquinque milia de beniamin educetur gladii propter habitatores gabaa. quod septingent*i* erat viri fortissimi ita sinistra ut dextra preliaentes. et sic fundis lapides ad certum iacientes ut capillu quoque possent procutere. et neque in altera pretem ictus lapidis deferret. Viroz quoque isrl absque filijs beniamin inuenta sunt quadraginta milia educentia gladios et paratoz ad pugna quod surgentes venerut*i*

Consuluerutque

Bregi, qui semetipm non indicat quod in alio re cte indicet ignorat. et si nouit fortasse quod audi*t* quod recte indicare debeat. recte tem indicare aliena merita non valz cui prosciencia proprie inno cetic nullam iudicij regula habet. hinc ec quod cu*m* tribus beniamin i carnis scelere fuisse obru ta. collectus ois israel. iniquitat v*er*ac*it* voluit. sed tem semel et iterum i bello prestratus ec. Consulito aut*e* si ad uiscendum ire debuissent ius suz. Qui iuxta impre rium divinae vocis prexit semel et secundo predicto. et tandem peccatrice tribu pene fundit*e* extixit. Quid ec ergo quod v*er*atione sceleris inslamic*is* et prius presternunt*is*. nisi quod prius ipsi purgandi sunt. pro quis alioz culpe ferunt*e*. ut ipsi iam mundi preultione ueniat quod alioz vicia corrige, re festinant. v*er*. quod sine peccato ec rest*it*: prius in illa la. mit. Ad alie na eni peccata punienda ibat sua reliquias. Reuocant ergo ad conscientia. ut prius propriia corrigit*e*. et tunc aliena reprobant*e*. v*er*. quod necesse ec. ut dum pratra nos v*er*atio divina cessat ipsa proscientia se reprobant*e*. et ad lameta penitent*ia* pratra semetipm erigat se. ne contra bonos elata z sibi humiliat*is* pratra se rigida. bonis pro oibz sit submissa ficas victimas: et sup statu suo interrogauerut*e*. Eo tpe ibi erat arca federis domin*is*. et phinees filius eleazar filii aaron propositus dom*is*. Consuluerut*ig* domin*is* atque dixerut*e*: Exire ultra debem*is* ad pugnaz pratra filios beniamin fr*at*res nros. an quod escere? Quib*o* ait domin*is*: Ascendite. Cras eni trad*at* eos in manus vestras. Posuerut*que* filii isrl insidias pro circum*u*rbis gabaa. et tercia vice sicut semel et bis pratra beniamini

exercitu produxerut*e*. Sed et filii beniamin audacter eruperut de ciuitate. et fugientes aduersarios longi prosecuti sunt ita ut vulneraret ex eis sicut primo die et secundo. et cederet pro duas semitas vertentes terga quarum una ferebat in bethel. et altera i gabaa: atque prestereret trigita circiter viros. Putauerut eni solito eos more cedere. Qui fug*at* arte simulantes inierut prosili*u* ut abstraberet eos de ciuitate et quod fugientes ad supradictas semitas produceret. Omnes itaque filii israel surgentes de sedibus suis. retulerunt acie in loco quod vocab*al* baalthamar. insidi*u* quoque quod circa urb*e* erat pauplatim se apire cepunt. et ab occidentali urb*e* precedere. Sed et alia dec*im* milia viroz de vniuerso isrl habitatores urb*e* ad certamina prouocab*at*: ingranati*u* quod bell*u* pratra filios beniamin. et non itellere*at* quod ex o*m* prete illis istaret iterum. Percussit*que* eos domin*is* in prospectu filiorum isrl. et iterfecerut ex eis in illo die vigintiquinque milia et centum viros. omes belatores et educentes gladii. Filii aut*e* beniamin cu*m* se inferores esse vidissent. cepunt fugere. Qd cernentes filii israel dederut eis ad fugiend*u* loc*u* ut ad preparatas insidias deuoniret quas iuxta urb*e* posuerat. Qui cu*m* repete de latibus surrexissent. et beniamin terga cedentibus daret: in gressi sunt ciuitate et processerut ea in ore gladii. Signu aut*e* dederat filii isrl his quos i insidiis collocauerat ut postque urb*e* cepissent. igne accenderet ut ascende*nt* in altu fumo capt*u* urb*e* demostrazet. Qd cu*m* cerneret filii israel in ipso certam*e* positi: putauerut eni filii beniamin eos fugere et instantius prosequerant*is*. cesis de exerciu eo*m* trigita viris ut viderut quasi colun*u* sumi de ciuitate procedere: beniamin quoque respiciens retro cu*m* capt*u* cerneret ciuitate et flamas in sublime ferri quod prius simulauerat fug*at*. versa facie fortius resistebat. Qd cu*m* vidissent filii beniamin. in fug*at* versi sunt. et ad vi*m* deserti ire ceperut. illuc quoque eos aduersariis prosequeribus. Sed et hi quod urb*e* succederat occurserut eis. atque ita fact*u* ec ut ex vtraque pre ab hostibus cederent. nec erat vlla re*m* morient*u*. Leciderut atque prostrati sunt ad orientale plag*u* urb*e* gabaa. Fuerut autem quod in eod*e* loco iterfecti sunt dec*im* et octo milia viroz: omes robustissimi prognatores. Qd cu*m* vidissent quod remaserat de beniamin fugerut in solitudine. et pregeb*at* ad petr*u* cui*m*ocab*u* ec remon*is*. In illa quoque fuga palaces et in diuersis t*ed*etes. occiderut quod milia viros. Et cum ultra cederet prosecuti sunt eos. et iterfecerut etiam alia duo milia. Et sic fact*u* ec ut omes quod ceciderat de beniamin i diuersis locis essent vigintiquinque milia prognatores ad bella promptissimi. Remanserut itaque de omni numero beniamin quod euadere

potuerat et fugere in solitudinem sexcenti viri: sed eruntque in petra remmō mensibus quantuor. Regressi autem filii israel omnes reliquias civitatis a viris usque ad iumenta gladio percusserunt. cunctasque urbes et viculos beniamini vorax flama consumpsit.

xxi.

Vbrauerant quoqz filij israel in
maspha. et dixerunt: Nullus nostris dabit filius beniamin de
filiabus suis uxore. Cerneruntqz oes ad domum dei in silo.
et in prospectu eius sedetes usque ad vesperalem auerunt vocem. et
magno vulnitu cepunt flere dicentes: Quare dominus deus israel
factus est hoc malum in populo tuo: ut hodie una tribus ause
ref ex nobis. Altera autem die diluculo prosurgentes extruxerunt
altare: obtuleruntqz ibi holocausta et pacificas victimas. et
dixerunt. Quis non ascendet in exercitu domini de universis tri-
bubus israel? Brandi enim iuramento se prostrinxerat cum essent in
maspha. iterfici eos quod defuerint: ductisque prima filii israel super
fratre suo beniamin. cepunt dicere: Ablata est tribus una de
israel. Unum uxores accipiunt: Omnes enim in promune iurauimus
non daturos nos his filias nostras. Idcirco dixerunt: Quis
est de universis tribubus israel qui non ascendet ad dominum in maspha?
Et ecce iumenti sunt habitatores iabis galaad in illo exercitu
non fuisse. Eo quoqz tpe cum essent in silo nullus ex eis ibi rep-
tus est. Misericordia itaque decem milia viros robustissimos. et per-
ceperunt eis: Ite et peccitate habitatores iabis galaadi ore
gladii. tam uxores quam puulos eorum. et hoc erit quod obfuarde de-
bebitis. Omne generis masculini et mulieres quod cognouer-
unt viros iterficide. virgines autem reseruate. Inuenientque sunt
de iabis galaad quod ringentes virgines quod nescierunt viri theorum
et adduxerunt eas ad castra in silo in terra chanaan. Misere-
runtque nuncios ad filios beniamin quod erant in petra remon-
tibus et percepserunt eis ut eas suscipiant in pace. Cerneruntqz filium be-
niamin in illo tpe. et date sunt eis uxores de filiis iabis ga-
laad: alias autem non repipererunt quod simili modo traderent. Uni-
uersusque israel valde doluit et egit prima super iteratione vni-
us tribus ex israel: dixeruntque maiores natu: Quid faciemus re-
liques quod non accepunt uxores? Omnes in beniamin semine co-
ciderunt. et magna nobis cura ingentibus studio puidendum est
ne una tribus deleantur ex israel. Filias enim nostras eis dare non pos-
sumus prostricti iuramento et maledictio quod diximus: maledictus
quod dederit de filiabus suis uxore beniamin. Ceperuntque co-
siliu atque dixerunt. Ecce sollempnis dominus est in silo anniversaria
quod sita est ad septentrionem urbis bethel: ad orientalem plagam vi-
quod de bethel tendit ad siccimam. et ad meridiem oppidi lebona.
Precepseruntque filii beniamin. atque dixerunt: Ite et latitate i-
vineis. Cumque videritis filias silo ad ducendos choros ex-

moze pcedere : exite repete de uineis . et rapite ex eis singuli
li uxores singulas . et pgitte in terram beniam . Quiaq; venerit
pres eaz ac frs et aduersum vos qmri cepint atq; iurgari . di-
cemus eis : Misericordia eoꝝ : Non enim rapuerunt eas iure
bellantiū atq; victoꝝ . sed rogatibꝫ vt accipent non dedisti
et a vestra pte peccatum ē . feceruntq; filii bēiamin ut sibi fue-
rat iperatū et iuxta numerū suū rapuerunt sibi de his qd du-
cebāt choros uxores singulas : abieruntq; in possessionem
suā edificates vrbes . et habitates in eis . filii quoq; israel
reuersi sunt p tribus et familiis i tabernacula sua . In die
bus illis non erat rex in isrl : sed unusquisq; qd sibi rectū vi-
debat hoc faciebat .

Liber Judicum Explicit Liber Ruth Incipit.

¶ C. // **I.** ¶ **D**iebus unius

Iudicis qn iudices perant fa
cta ē fames in terra. **A**bijtqz
christus
Homo de bethleē iuda vt pe
s
regione s. dyaboli qui ē prin
ceps huius mudi
grinaret in regiōe moabitide
cū vxore sua. ac duobus libe
tdeus mens rex hic ē christ⁹ cui dicit. in
tende roct orōis mee: rex meus ⁊ d⁹ me⁹
ris. ipse vocabat elimelech
t.i. pulcr⁹ spulcr⁹ es amica mea etc.
Vxor eius noemi ⁊ duo filij. alter
maalon. ⁊ alter chelion. euphratei
de bethleē iuda. **I**ngressiqz regio
nem moabitidē morabant⁹ ibi. **E**t
mortuus ē elimelech maritus noe
tin exilio huius mudi Ecclesia ⁊ cū doctoribus
⁊ qz apostoli duarū plebiū sibi sociauere p̄sortiuū
iudeoz. s. ⁊ gentiū
mi remasitqz ipsa ⁊ cū filijs. **Q**ui
acceperūt vxores moabitidas qz
terruit ei. sibi sunt fideles de iudicis qui robur
fidei ⁊ fortitudinē opationis primi preperūt
vna vocabat orpha altera ruth.

Máserútqz dece ánis ibi ⁊ ambo
mortui sunt maalon videlicet ⁊ che
tin hac pegrinatione post ascensionē domini ⁊ ec
clesia prophetis ⁊ aplis quoz caruit presentia te
porali vel corpali
lio. remásitqz mulier orbata duo
bus liberis ac marito ⁊ surrexit vt

ad consummationem pleni i^telectus perducerunt hi merito eufratei . et te bethleē iuda orti sunt q̄ celesti pane faciati p̄ p̄dicationem euāgeliū fructū p̄dicationis collegerūt . eufrateus eū frugifer . bethleē dōmus panis . iudas p̄fessio i^terpretat . vñ vos date illis māducare . Itē . Euntes p̄dicate euāge . lūi regni dei et alibi . elegi vos te mūndo ut eatis et fructū afferatis .

Ruth. Videns vel festinās vel deficiēs. in qua obediētia et credulitas
genū designat. de q̄bō dī ppls quē nō cognoui fuiuit mibi z̄c. et alibi. ethio
pia p̄ueniet man⁹ ei⁹ teo. **Vocabant** ergo duo ppls p̄ sanctos p̄dicatorēs
ad p̄sortiū fidei et electorū dei ut et diuerlis gregib⁹ fieret vñū ouile.
Moxenī sunt z̄c. Post p̄fectionē vñū laboris. i. te exilio hui⁹ p̄undi

Dormit hunc eccl. Hoc pfectio ne pñ latonis, i. te amio bunt manus.